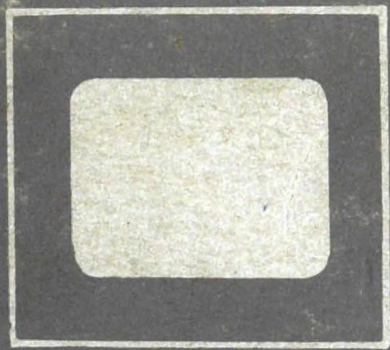

තොරතුරු මාධ්‍ය

සහ

ආසල් පුස්තකාල

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය

නව තොරතුරු මාධ්‍ය සහ පාසල් පුස්තකාල

උපාලි අමරසිරි

පුස්තකාල විද්‍යා ඩිප්ලෝමා (ලේඛනෝ), එම්.ඒ. (ලේඛනෝ)

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය
නිදහස් මාවත - කොළඹ 07.

ප්‍රථම මුද්‍රණය 1984

දෙවන මුද්‍රණය 1985

(BL 2218)

© 1984 උපාලි අමරසිරි

ප්‍රකාශනය:

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය
නිදහස් මාවත - කොළඹ 07.

පටුන

	පිටු අංකය
හැඳින්වීම	V
List of abbreviations	XIII
පාසලට නව තොරතුරු මාධ්‍ය පිවිසීම	1
නව තොරතුරු මාධ්‍ය	11
නව මාධ්‍ය තෝරා ගැනීම	46
නව මාධ්‍ය සංවිධානය	51
තැන්පත් කරලීම සහ සංරක්ෂණය	60
ආයතන සහ සංවිධාන	68
වැඩිදුර කියවීම සඳහා	82
පාරිභාෂික පද මාලාව	95

හැඳින්වීම

මෙම කුඩා ග්‍රන්ථය 'නව තොරතුරු මාධ්‍ය' පිළිබඳව කරන ලද පුළුල් පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵලයක් හෝ නව මාධ්‍ය පිළිබඳ අංග සම්පූර්ණ තොරතුරු අඩංගු කොට සැකසුණු කෘතියක් හෝ නොවන බව පළමුවෙන්ම සඳහන් කළ යුතු වේ. නව මාධ්‍ය පුස්තකාලවලට හඳුන්වාදීමට උත්සාහ කරන පුස්තකාලයාධිපතීන් සඳහා මහ පෙන්නීමක් කිරීම මෙහිදී කතුවරයාගේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය විය. මේ අනුව 'නව තොරතුරු මාධ්‍ය' යන පදයට සීමිත අර්ථ කථනයක් දෙන ලදී. පාසල් අධ්‍යාපනයේ සහ පොදුවේ පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ යොදා ගත හැකි නව මාධ්‍යයන්ගේ ප්‍රමාණයක්, ඒවායේ ඇති සංකීර්ණ බවත්, ඉහළ යමින් පවතින බැවින්, මෙම නව මාධ්‍ය අතරින්, විශේෂයෙන්ම ලංකාවේ පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයට වඩාත් උචිත නව මාධ්‍ය සීමිත ප්‍රමාණයක් පිළිබඳව මෙහිදී සාකච්ඡා කරනු ලැබේ.

'නව මාධ්‍ය' ලෙස හෝ 'නව තොරතුරු මාධ්‍ය' ලෙස පොදුවේ හඳුන්වනු ලැබුවද මේවායේ නවතාවය ඇත්තේ සම්ප්‍රදයානුකූල පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය ලෙස සලකනු ලබන පොත් පත් වැනි මුද්‍රිත දේ සමඟ සැසඳීමේදී පමණක් බව සඳහන් කළ යුතුය. ශබ්ද තැටි, ශබ්ද පට, චිත්‍රපට, වැනි 'නව මාධ්‍ය' ලෙස සැලකෙන දෑ බිහිවී දැනට සිය වසකට ආසන්න කාලයක් ගත වී ඇත. ඒ නිසා මේවා තවදුරටත් 'නව මාධ්‍ය' නොවේ යයි යමෙකුට තර්ක කළ හැක. එසේ වුවද මෙම 'නව මාධ්‍ය' රාශියක් පසුගිය දශකය හෝ දෙක තුළ සොයා ගනු ලැබූ ඒවා වීමත්, මීට කලකට පෙර සොයා ගනු ලැබූ ඒවායේ වුවද ගුණාත්මක භාවය පසුගිය වසර කිහිපය තුළ වර්ධනය කරලීමත්, නිසා මේවා තවදුරටත් 'නව මාධ්‍ය' ලෙස හැඳින්වීමේ වරදක්ද නොපෙනේ. එසේ ම මෙම මාධ්‍ය, අධ්‍යාපනික සහ තොරතුරු

සැපයීමේ කාර්යය සඳහා යොදා ගනු ලැබුවේ මෑතක සිට විමක්, විශේෂයෙන්ම ලංකාව වැනි තුන්වන ලෝකයේ රටවලට, මෙම මාධ්‍යයන්ගෙන් බොහොමයක් කුමන, අර්ථයේ ලා සැලකුවද 'නව මාධ්‍ය' විමක්, මෙම පදය භාවිතා කරලීමට තවදුරටත් හේතු විය.

ග්‍රන්ථ නාමයෙන්ම හැඟෙන පරිදි මෙහිදී පාසල් පුස්තකාල වෙත නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීම පිළිබඳව විශේෂ අවධානය යොමු කර ඇත. වෙනත් දියුණු රටවල් දෙස බැලීමේදී නව තොරතුරු මාධ්‍ය වඩාත් පුළුල් ලෙස යොදා ගෙන ඇත්තේ පාසල් පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ බව පෙනේ. පාසල්වලට නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීම නව අධ්‍යාපන වින්තන, නව අධ්‍යාපන ක්‍රම සමඟ ගැලපෙනවා මෙන්ම අනෙක් අතට මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් තවත් වසර ගණනාවකදී සමාජයේ සියලුම දෙනා නව මාධ්‍යවලට හුරු පුරුදු කරවීමක්ද ඒ මගින් ඉටුවේ. මේ නිසා පාසල් වලට නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීම වඩාත් ඵලදායී සහ අත්‍යවශ්‍ය ආයෝජනයක් ලෙස සලකනු ලබයි.

පාසල්වලට නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීමේ ප්‍රවණතාවක් ලංකාවේද දක්නට ලැබීම සතුටට කරුණකි. නව මාධ්‍ය අතරින්, වඩාත් ප්‍රබල මාධ්‍යයන් ලෙස සැලකෙන රූපවාහිනිය සහ පරිගණක යන්ත්‍රය ක්‍රමයෙන් ලංකාවේ පාසල්වලට ඇතුළු වෙමින් පවතී. පාසල් සිසුන් සඳහා රූපවාහිනී අධ්‍යාපන සේවාව ආරම්භ කරලීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දිවයිනේ රූපවාහිනියන් ක්‍රමයෙන් සතු ද්විතීය පාසල් සංඛ්‍යාව ඉහළ යමින් පවතී. අධ්‍යාපන අංශයේ කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව අදහස් කරන නිසා නුදුරු අනාගතයේදීම රූපවාහිනිය පාසල් අධ්‍යාපනයේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවට පත්වීම බලාපොරොත්තු විය හැක. රූපවාහිනී යන්ත්‍ර විශාල ප්‍රමාණයක් සහ වීඩියෝ කැසට් යන්ත්‍ර සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් රජයේ අනුග්‍රහය මත දැනටමත් ද්විතීය පාසල් ගණනාවකට ලබා දී ඇත. 1984 වර්ෂයේ සිට පරිගණක යන්ත්‍ර පාසල්වලට හඳුන්වාදීමට රජය ගෙන ඇති තීරණය අනුව පරිගණක අධ්‍යාපනය පාසල්වලට හඳුන්වා දෙන තුන්වන ලෝකයේ පළමු රට බවට ලංකාව පත්වේ. පරිගණක යන්ත්‍ර දෙවැදෑරුම්

වූ අධ්‍යාපනික පරමාර්ථයන් ඉටු කර ගැනීම සඳහා යොදා ගැනීමට රජය බලාපොරොත්තුවේ. පරිගණක විද්‍යාව පාසල් වලට විෂයක් ලෙස හඳුන්වාදීම එක් බලාපොරොත්තුවක් වන අතර, අනෙකුත් අධ්‍යාපන කටයුතුවලට ආධාරයක් ලෙස පරිගණක යන්ත්‍ර යොදා ගැනීම දෙවන පරමාර්ථය වේ. 1984 වර්ෂය තුළදී පාසල් කිහිපයක අත්හදා බැලීමක් ලෙසත්, 1985 වර්ෂයේ සිට ස්ථිරවත්, පරිගණක යන්ත්‍ර පාසල් අධ්‍යාපනයට හඳුන්වාදීමට අවශ්‍ය මූලික කටයුතු දැනටමත් අවසානකර ඇත.

නව මාධ්‍යයන් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ කර ගැනීමට රජය ගත් තීරණය ශ්‍රී ලංකා අධ්‍යාපන ඉතිහාසයේ වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් ලෙස සැලකීමට පිළිවන. මේ අන්දමට ප්‍රබල මාධ්‍ය දෙකක් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වාදීම අගය කළ යුතු අතරම, මෙහිදී අප විසින් අමතක නොකළ යුතු කරුණු කිහිපයක් ඇත. තොරතුරු සැපයීමේ ක්‍රියාවලියේදී මෙම නව තාක්ෂණයෙන් බිහිවූ දේ කෙතරම් විශිෂ්ට කාර්ය භාරයක් ඉටු කරනු ලැබුවද එය පොත පත මුල් කර ගත් සම්ප්‍රදේශික පාසල් පුස්තකාලයේම වර්ධිත අවස්ථාවකි. හැකියාව සහ ගුණාත්මක බව අතින් වෙනස්කම් පැවතුණද, ශිෂ්‍යයාට අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීම අතින් පොත පත නූත්, පරිගණක යන්ත්‍රයෙහි ඉටු වන්නේ බොහෝ දුරට සමාන සේවාවකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් පුස්තකාල සේවාව නොදියුණු තත්ත්වයක පැවතීම නිසා පොත පතේ සිට පරිගණක යන්ත්‍රය දක්වා පාසල් පුස්තකාලවල වූ ස්වභාවික වර්ධනයක් ඒ තුළින් නොපෙනේ. පරිගණක යන්ත්‍රය සහ රූපවාහිනිය ලංකාවේ පාසල් වලට හඳුන්වාදීම පාසල් පුස්තකාල සහ විඥාපන විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ විශාල ඉදිරි පිම්මක් එකවර පැනීමකි. මේ තත්ත්වය ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය, එක්සත් රාජධානිය, ජපානය වැනි රටවල පාසල් පුස්තකාල සේවාවන් දෙස බැලීමේදී පැහැදිලිව දකගත හැකිය.

දැනට දශක කිහිපයකට පෙර සිට සම්ප්‍රදේශික පොත් පත් මුල් කර ගත් පාසල් පුස්තකාලය ක්‍රමානුකූලව විපර්යාසයකට භාජනය වීමක් මේ රටවල දක්නට ලැබුණි. මෙම විකාශනය

සිදුවූයේ ක්‍රමිකවයි. පළමුවෙන්ම පුස්තකාලය පාසල් අධ්‍යාපනයේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවත්, සාර්ථක පාසල් පුස්තකාල සේවාවක් සඳහා අවශ්‍ය සියලුම පහසුකම් සැපයීම ඉතා වැදගත් බව පිළිගැනීමත්, මේ රටවල දක්නට ලැබුණි. මේ අනුව උසස් තත්වයේ පාසල් පුස්තකාල ගොඩනැගිලි, අවශ්‍ය පමණ පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය එකතු, වෘත්තීය පුහුණු පුස්තකාලයාධිපති ප්‍රමුඛ පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය සහ ක්‍රමවත් පාසල් පුස්තකාල සේවාවක් සඳහා අවශ්‍ය වෙනත් පහසුකම් සපයන ලදී.

මෙම විකාශනයේ දෙවන අවස්ථාව වූයේ නව තාක්ෂණ දියුණුවටත්, නව අධ්‍යාපන මූලධර්මවලටත්, ගැලපෙන පරිදි පාසල් පුස්තකාල සේවාව ක්‍රමයෙන් නව මුහුණුවරක් ගැනීමයි. නව තාක්ෂණයේ වර්ධනයත් සමඟ වික්‍රපට, ස්ලයිඩ්ස්, ශ්‍රව්‍ය පට, ශ්‍රව්‍ය තැටි, කැසට්ස්, රූපවාහිනි ආදී නව මාධ්‍ය රාශියක් බිහිවුණි. මෙම නව මාධ්‍ය පාසල් අධ්‍යාපනයේදී යොදා ගැනීම පුස්තකාල විකාශනයේ දෙවන අවස්ථාව විය. මේ සමඟම නව අධ්‍යාපන වින්තනයක් පැතිර යාමක්ද දක්නට ලැබුණි. ගුරුවරයා පන්තිය තුළ ශිෂ්‍යයන්ට වාචිකව ඉගැන්වීමේ සම්ප්‍රදායික ක්‍රමය වෙනුවට අධ්‍යාපනයේදී නව මාධ්‍ය යොදා ගනිමින් ඒ මගින් වඩාත් සාර්ථක අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමේ හැකියාව ගැන මෙහිදී අවධානය යොමු කෙරුණි. මෙම නව මාධ්‍ය උපයෝගී කර ගෙන ශිෂ්‍යයන් වඩ වඩාත් ස්වයං අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු කිරීමත්, ශිෂ්‍යයන්ට අවශ්‍ය කරුණු සහ තොරතුරු සැපයීම මෙන්ම ඉගැන්වීමේ හැකියාවන් (Learning skills) වර්ධනය කරලීමත් පිණිස මේ ක්‍රමය යටතේ වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව නව මාධ්‍ය ලෙස සැලකෙන ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය රාශියක් පුස්තකාල සම්පත්වලට එක්වුණි. මේවා සම්ප්‍රදායික පොත් පත් සමඟ එක්වී අධ්‍යාපන කටයුතුවලදී ශිෂ්‍යයන්ටත්, ගුරුවරුන්ටත් බෙහෙවින් ආධාරකාරී, පාසල් අධ්‍යාපනයේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවට පත් විය. මෙම විපාර්යාසය මේ රටවල කෙතරම් ගැඹුරට සිදුවූයේද යත්, 'පාසල් පුස්තකාලය' යන නම වෙනස්වී 'සම්පත් මධ්‍යස්ථානය', 'නව මාධ්‍ය මධ්‍යස්ථානය' වැනි විවිධ නම්වලින් පාසල් පුස්තකාල හැඳින්වෙන්නට පටන් ගැනුණි. මේ

අන්දමට පාසල් පුස්තකාලය, නව තාක්ෂණයෙන්, අධ්‍යාපන ක්‍රමවලත් සාර්ථක සංකලනයක් බවට පත්වී නව මුහුණුවරක් ගැනීමක් දක්නට ලැබුණි.

වර්තමාන නව තාක්ෂණයේ ඉහළම අවටාවක්වූ පරිගණක යන්ත්‍ර පාසල්වල භාවිතයට පැමිණීම මෙම විකාශනයේ නවතම අවස්ථාව ලෙස හැඳින්විය හැක. පරිගණක යන්ත්‍ර සතු තොරතුරු ගබඩා කිරීමෙන්, අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීමෙන් අතිවිශාල හැකියාව සම්ප්‍රදායික පොත පතට අමතරව වඩ වඩාත් ප්‍රබල නව තොරතුරු මාධ්‍යයන් කරා පාසල් පුස්තකාල නැඹුරු වීමේ උච්ච අවස්ථාවක් පිළිබිඹු කරයි.

මෙතැන් පාසල්වල පරිගණක යන්ත්‍ර භාවිතය දියුණු රටවල නම් පාසල් පුස්තකාල සංවර්ධනයේ ක්‍රමානුකූල විකාශනයක ප්‍රතිඵලයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල්වලට රූපවාහිනිය සහ පරිගණක යන්ත්‍රය හඳුන්වාදීම, සංවිධානාත්මක පාසල් තොරතුරු සේවාවක පියවර කිහිපයක් එක්වර තැබීමකි. පාසල් පුස්තකාල සේවාව ක්‍රමානුකූලව සංවිධානය කරලීමටත්, පාසල් පුස්තකාලවලට පොත්පත්වලට බාහිර අනෙකුත් නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීමටත්, මෙය ඉතාමත් සුදුසු අවස්ථාව ලෙස සැලකිය හැක. මෙබඳු කාර්යයකදී මඳ වශයෙන් හෝ සහාය වීම මේ ප්‍රයත්නයේ එක් පරමාර්ථයක් විය.

පාසල් පුස්තකාල පිළිබඳ විශේෂයෙන් සඳහන් කළද අනෙකුත් ඕනෑම වර්ගයක පුස්තකාලයක, නව මාධ්‍ය එකතුවක් ගොඩනැඟීමට සහ සංවිධානය කරලීමට මෙම ග්‍රන්ථය ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. පසුගිය වසර ගණනාව තුළ පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ කටයුතු කිරීමේදී ලංකාවේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල, විවිධ මට්ටම්වල පුස්තකාලයාධිපතින් රාශියක් පුහුණු පාඨමාලාවලදී, සම්මන්ත්‍රණවලදී, හෝ නිරීක්ෂණ වාරිකාවලදී මුණ ගැසීමට අවස්ථාව ලැබුණි. ඒ අවස්ථාවල මේ අය සමඟ කරන ලද සාකච්ඡාවලදී පෙනී ගිය කරුණක් වූයේ පුස්තකාලවලට නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීමට උනන්දුවක් පැවතුණද නව මාධ්‍ය පිළිබඳ සැලකිය යුතු අවබෝධයක් නොතිබීම ප්‍රධාන ගැටලුවක් වී ඇති බවයි. එම ගැටලුවට සරල අන්දමට පිළිතුරු සෙවීමට ගත් ප්‍රයත්නයක් ලෙස මෙය හැඳින්විය හැක.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මෙහෙයවන පුස්තකාල විද්‍යා තැපැල් මාර්ගික පාඨමාලාවේ ශිෂ්‍යයන් පිළිබඳ මෙහිදී සඳහන් නොකළහොත් එය අඩුපාඩුවකි. පුස්තකාල කේෂ්ත්‍රය සඳහා යොදා ගතහැකි නව මාධ්‍ය පිළිබඳ පාඩම් පන්තියක් ලිවීම පළමු වරට මවිසින් ආරම්භ කරන ලද්දේ මෙම පාඨමාලාව හදාරන ශිෂ්‍යයන් සඳහා වේ. මෙම ග්‍රන්ථය එම පාඩම් මාලාවේ විෂය තවදුරටත් පුළුල් කිරීමකි.

නව මාධ්‍ය කේෂ්ත්‍රයේ භාවිත වන බොහෝ ඉංග්‍රීසි පද සඳහා සිංහල පද විරල බව මේ කාර්යයේදී මුහුණ පෑමට සිදුවූ එක් ගැටලුවක් විය. එයට පිලියමක් ලෙස මෙහි ඇතුළත් සමහර වදන් මවිසින් නිපදවන ලද ඒවා වේ. දැනට පුස්තකාල විද්‍යා, ප්‍රලේඛන සහ විඥාපන විද්‍යාවට අදාළ පාරිභාෂික ශබ්ද මාලාවක් රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සකස් කරමින් පවතින අතර, පරිගණක විද්‍යාව සහ රූපවාහිනි සම්බන්ධවද එබඳුම ශබ්ද මාලා සකස් කරලීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික කටයුතු එමගින් සම්පාදනය කරගෙන යනු ලැබේ. මෙම පාරිභාෂික ශබ්ද මාලා ප්‍රකාශනය වූ පසු මෙම වදන් පිළිබඳ පවතින ගැටලුව බොහෝ දුරට නිරාකරණය වෙනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු විය හැක.

අත් පිටපතේ ඒ ඒ අංශ කියවා බලා අදහස් දැක් වූ මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂ, එන්. අමරසිංහ මහතා ට සහ සහකාර අධ්‍යක්ෂිකා නාලනි ද සිල්වා මෙනෙවියටත්, අත් පිටපත කියවා බැලූ ශ්‍රී ජයවර්ධන පුර විශ්ව විද්‍යාලයේ සහකාර පුස්තකාල-යාධිපති පියදාස රණසිංහ, පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ පී. බී. වික්‍රමසිංහ සහ ජී. එම්. පුංචිබණ්ඩා යන මහත්ම මහත්මීන් ටත්, අදාළ තොරතුර සපයා ගැනීමේ දී සහාය වූ රජයේ විග්‍රහ ආයතනයේ තිස්ස ලියනසූරිය, ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනි සංස්ථා පුස්තකාලයේ එම්. ඩී. ගුණපාල, කොළඹ බ්‍රිතාන්‍ය කවුන්සිල් පුස්තකාලයේ පීලික්ස් සමරරත්න, කොළඹ මහජන පුස්තකාල-යේ එම්. ඩී. එච්. ජයවර්ධන යන මහත්වරුන් ටත්, මෙහි

ඇතුළත් කරුණු පිළිබඳව මා සමඟ ඵලදායී අන්දමට සාකච්ඡා කළ 1982, 1983 වසරවල මණ්ඩලයේ අභ්‍යාස පාඨමාලාවලට සහභාගී වූ පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් ටත්, විවිධ අන්දමින් සහාය වූ සියලුම හිතවතුන් ටත්, අත් පිටපත යතුරු ලියනය කළ පද්මා රත්නායක මෙනෙවියටත්, මුද්‍රණ කටයුතුවලදී සහාය වූ නෙල්සන් පීරිස් මහතා ට සහ තිසර මුද්‍රණාලය ටත්, මේ ග්‍රන්ථය ලිවීමේලා මා උනන්දු කළ පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සහාපතිවරයා ට සහ අධ්‍යක්ෂවරයා ටත් කතුවරයාගේ කෘතඥතා පූර්වක ස්තූතිය පිරිනැමේ.

උපාලි අමරසිංහ

1984 අගෝස්තු

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය,
නිදහස් මාවත,
කොළඹ 07.

දෙවැනි මුද්‍රණය

මෙම කෘතියේ දෙවන මුද්‍රණය වසරක් ඇතුළත නිකුත් කිරීමට හැකිවීම සතුටට කරුණකි. මෙම කාර්යයෙහි ලාභදායී වූ පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ නෙල්සන් පිරිස් මහතාටත්, සෝදු පත් බැලූ සමන් තිලකසිරි මහතාටත්, මුද්‍රණ කටයුතු හොඳින් ඉටු කළ ප්‍රබුද්ධ ප්‍රකාශකයෝ මුද්‍රණ ශිල්පීන්ටත් කෘතඥ වෙමි.

කතීෂ

1985 ඔක්තෝබර්

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය,
නිදහස් මාවත,
කොළඹ 07.

LIST OF ABBREVIATIONS

- AACR.** - Anglo-American Cataloguing Rules
- APLET** - Association for Programmed Learning and Educational Technology (UK)
- ASLIB** - Association of Special Libraries and Information Bureaux (UK)
- BBC** - British Broadcasting Corporation
- BBCSA** - British Broadcasting Corporation Sound Archives
- BFI** - British Film Institute
- BUFC** - British Universities Film Council
- CET** - Council for Educational Technology (UK)
- CNBS** - Canadian National Broadcasting Service
- EFTA** - Educational Film and Television Association (UK)
- IFLA** - International Federation of Library Associations and Institutions
- ITN** - Independent Television Network (UK)
- ITNVTL** - Independent Television Network Video Tape Library (UK)
- NFA** - National Film Archives (UK)
- NRC** - National Reprographics Centre (UK)
- UNESCO** - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
- VAMNSL** - Victoria and Albert Museum National Slide Library (UK)

පාසලට නව තොරතුරු මාධ්‍ය පිවිසීම

ප්‍රධාන වශයෙන්ම ගුරුවරයන්, ශිෂ්‍යයන්, පොත පතත් සම්බන්ධවූ පාසලේ අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියට නව තොරතුරු මාධ්‍යයන් සම්බන්ධවීමට හේතු සාධක ගණනාවක් බලපෑ බව පෙනේ. පසුගිය දශක කිහිපය තුළ ලෝකයේ සංනිවේදන මාධ්‍යවල සහ සංනිවේදන ක්‍රමවල ඇතිවූ විශාල දියුණුව මේ අතරින් ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස සැලකිය හැක. ගුවන් විදුලිය, රූපවාහිනිය, දුරකථන, චිත්‍රපට, වීඩියෝ කට්ටල, චන්ද්‍රිකා පණිවුඩ හුවමාරු පරිගණක යන්ත්‍ර ආදී වශයෙන් නව සංනිවේදන මාධ්‍ය සහ සංනිවේදන ක්‍රම රාශියක් නවීන විද්‍යා තාක්ෂණික දියුණුවත් සමඟ පහළ විණි. ඔවුනොවුන් සමඟ මුහුණට මුහුණලා කථා කිරීමෙන් සහ ලිඛිත මාධ්‍යයෙන් අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමේ සාම්ප්‍රදයික ක්‍රමයට වඩා මෙම නව සංනිවේදන මාධ්‍ය සිය දහස් වාරයක් ප්‍රබල ඒවා වූ අතර සමාජයේ සෑම අංශයකටම මෙම ප්‍රබල සංනිවේදන මාධ්‍යවල පහළවීම විවිධාකාරයෙන් බලපෑවේ ය. සමාජයේ සෑම කාර්යයකම පාහේ ගුණාත්මක බව වර්ධනය වීමටත්, කාර්යක්ෂම බව ඇති කරලීමටත් මේ තත්ත්වය හේතු විණි. පාසලේ අධ්‍යාපන කේෂ්ත්‍රයට මෙම දියුණු සංනිවේදන ක්‍රම සහ සංනිවේදන මාධ්‍යවල බලපෑම නව තොරතුරු මාධ්‍ය පාසලට පිවිසීමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුවක් විය.

මේ අන්දමට නව සංනිවේදන මාධ්‍යවල වර්ධනය සමඟම අධ්‍යාපන කේෂ්ත්‍රය කෙරෙන් ද ඉගැන්වීමේ සහ ඉගෙනීමේ කාර්යයන් සඳහා නව ආධාරකවල අවශ්‍යතාවක් පහළවිණි. තවදුරටත් සාම්ප්‍රදයික අධ්‍යාපන ක්‍රම වර්තමාන අවශ්‍යතා සඳහා නොගැලපෙන, නොසෑහෙන තත්වයක් ඇති විණි. අධ්‍යාපන ක්‍රමය මගින් පැමිණි මෙම අවශ්‍යතාව නව මාධ්‍ය පාසලේ අධ්‍යාපනයට ඇතුළත්වීමට බලපෑ ප්‍රබල හේතුවක් විය.

‘දැනුම’ වශයෙන් සලකන දේ සීමාරහිත ලෙස පුළුල් වීම නවීන අධ්‍යාපනයේදී මතු වූ එක් ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස දැක්වීමට පිළිවන. මුල් යුගයේ ඒ ඒ විෂය ක්ෂේත්‍රවල දැනුම එතරම් පුළුල් නොවූ, සීමාසහිත තත්වයක පැවතීම නිසා ඉගැන්වීම හෙවත් ශිෂ්‍යයන්ට දැනුම බෙදා දීම ගුරුවරයාට පහසුවෙන් කළ හැකි කාර්යයක් විය. මේ තත්වයට හාත්පසින්ම වෙනස් තත්වයක් වර්තමානයේ දක්නට ඇත. නවීන විද්‍යාවේ දියුණුවත් සමඟ මිනිස් වර්ගයා සතු ‘දැනුමේ’ ප්‍රමාණය සතසහග්‍ර ප්‍රමාණයකින් ඉහළයාමක් ඇති වූ අතර එය ‘දැනුමේ මහා පිපිරීමක්’ වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. මේ අන්දමට සියලු සීමාවන් ඉක්මවා ඉතිරි, පැතිරී ගිය දැනුම, අධ්‍යාපනය මගින් ශිෂ්‍යයාට ලබා දීම, ගුරුවරයාට පමණක් තවදුරටත් සම්ප්‍රදයා-නුකූල ක්‍රම මගින් ඉටු කළ නොහැකි, ඉටු කිරීමට අපහසු කාර්යයක් බවට පත්විය. තොරතුරු තැන්පත් කිරීමේ, තොරතුරු බෙදා හැරීමේ, තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේ විශාල හැකියාවන් සහිත නව තොරතුරු මාධ්‍යවල සහාය සෙවීම මේ තත්වයට යෙදිය හැකි එක් පිළියමක් විය.

අධ්‍යාපනයේ පරමාර්ථ වෙනස්වීමද අධ්‍යාපන ක්‍රමයෙන් පැන නැගී ඇති තවත් නව ප්‍රවණතාවයකි. සාම්ප්‍රදායික අධ්‍යාපන ක්‍රමයේදී කරුණු සහ හේතු සාධක ඉගෙනීමට වැදගත් ස්ථානයක් හිමි වූ අතර, ඒවා නවීන අධ්‍යාපන අවශ්‍යතාවනට තවදුරටත් අනුකූල නොවන තත්වයක් උදව් ඇත. දැනුම වශයෙන් පැවැති දේ සීමා සහිතව පැවති, දැනුම සෙමින් වර්ධනය වූ කාලවල පාසලේදී හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින් ලබා ගන්නා දැනුම සත්‍ය සහ වලංගු දේ වශයෙන් කාලාන්තරයක් පැවතිණි. මේ නිසා පාසලේදී වනපොත් කිරීමෙන්, කරුණු, හේතු සාධක ඉගෙනීමෙන් ලබා ගත් දැනුම ජීවිත කාලයක් තිස්සේ භාවිතා කළ හැකි, යල් පැනපු තත්වයකට පත් නොවන දෙයක් විය. මේ තත්වය වර්තමානයේ වෙනස්වී ඇත. නව පර්යේෂණ සහ නව සොයාගැනීම් හේතුවෙන් සත්‍යයක් ලෙස අද සලකන දේ තවත් සතියකින් හෝ වසරකින් මිථ්‍යාවක් බවට පත්වීම වර්තමානයේ සුලභ දෙයකි. මිනිස් දැනුමේ ස්වභාවයත්, ප්‍රමාණයත් මේ අන්දමට සිසුයෙන් ව්‍යාප්ත වීමත්,

වෙනස් වීමත් නිසා, අධ්‍යාපනයේදී කරුණු සහ හේතු සාධක වශයෙන් ඉගෙන ගන්නා දේ ඉක්මනින් නොගැලපෙන, යල් පැනපු තත්වයකට පත්වීමක් වර්තමානයේ දක්නට ලැබේ. තවදුරටත් ඉගෙනීම පාසලට පමණක් සීමා කළ නොහැකි, මුළු ජීවිත කාලය තුළම අලුත් අලුත් දේ ඉගෙන ගැනීමේ අවශ්‍යතාවක් (Life!ong Education) මේ නිසා පහළ විය. පාසල් අධ්‍යාපනයේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය බවට කරුණු සහ හේතු සාධක ඉගෙනීම නොව ඉගෙනීමේ හැකියාවන් (Learning skills) වර්ධනය කර ගැනීම බවට පත්වුණි. පාසලේදී ඉගෙනීමේ හැකියාවන් වර්ධනය කරගත් ශිෂ්‍යයාට තම විෂය ක්ෂේත්‍රයේ නිති පතා අලුත් වන දැනුම නිරන්තර-යෙන්ම ලබා ගැනීමට, ස්වයං අධ්‍යාපන කටයුතුවල යෙදීම මගින් හැකියාව ලැබේ.

මේ අන්දමට ‘ඉගෙනීමේ හැකියාවන්’ වර්ධනය කරලීම නවීන අධ්‍යාපනයේ ප්‍රධාන පරමාර්ථයක් බවට පත්වීම නිසා මෙම හැකියාව වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා නව ආධාරක අධ්‍යාපනයට අවශ්‍ය විය. ‘නව තොරතුරු මාධ්‍ය’ මේ කාර්යයේදී ඉතාමත් ඵලදායී ලෙස යොදා ගතහැකි දේ විය. විග්‍රහය, ස්ලයිඩ්ස්, ශබ්ද පටි, පරිගණක යන්ත්‍ර ආදී විවිධ නව මාධ්‍යවල විවිධ ආකාරයෙන් තොරතුරු ඇතුළත්වී ඇත. මේවා පරිහරණයෙන් මුල සිටම ශිෂ්‍යයාගේ ස්වයං අධ්‍යාපන හැකියාව වර්ධනය වේ. අධ්‍යාපනය සඳහා ගුරුවරයා සහ පොත පත පමණක් මත යැපීමට ඔහු පුරුදු නොවේ. එසේම මෙම නව මාධ්‍ය යොදා ගෙන ශිෂ්‍යයාටම විවිධ, කුඩා පරිමාණයේ අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන් නිපදවීමට වර්තමාන අධ්‍යාපන ක්‍රමයේදී අනුබලදීමක් කෙරේ. එය ශිෂ්‍යයාගේ ඉගෙනීමේ හැකියාවන් පෘථුල කරලීමටත්, ස්වයං අධ්‍යාපන කටයුතුවලටත් අතිශයින් ඉවහල් වේ.

පසුගිය අඩ සියවස තුළ අධ්‍යාපනය, ළමා මනෝ විද්‍යාව, සමාජ විද්‍යාව ආදී විවිධ ක්ෂේත්‍රවල කරන ලද පර්යේෂණවල සහ නව සොයා ගැනීම්වල ප්‍රතිඵල වලට අනුව පාසල්වලට වඩාත් ඵලදායී අධ්‍යාපන ක්‍රම යොදා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවක් සහ උනන්දුවක් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ඇති විය. ගුරුවරයා

පමණක් දැනුම සැපයීමේ ප්‍රධාන මාධ්‍යය වීමේදී, බොහෝදුරට මතු වූ දුබලතාවක් වූයේ පන්තියේ සිටින සියලුම ශිෂ්‍යයන් එක හා සමාන ඉගෙනීමේ හැකියාවන් ඇති අය ලෙස සැලකීමයි. ගුරුවරයාගේ ඉගැන්වීම් ක්‍රමයට අනුකූල වූ එය අවබෝධ කර ගතහැකි ශිෂ්‍යයන්, දක්ෂ ශිෂ්‍යයන් ලෙසත් අනෙක් අය දුර්වල ශිෂ්‍යයන් ලෙසත් සැලකිණි. මේ දර්ශනය නිවැරදි නොවන බවත්, මේ හේතුවෙන්, ශිෂ්‍යයන්ට ඉගැන්වීමේදී විවිධ ඉගෙනීමේ ක්‍රම යොදා ගතයුතු බවත් අද පිළිගෙන තිබේ. ගුරුවරයා දේශන පැවැත්වීම මගින් ඉගැන්වීම, ඉගැන්වීමේ ක්‍රම රාශියකින් එකක් පමණක් වන අතර, නව මාධ්‍ය ආධාරයෙන් වඩාත් ඵලදායී ඉගැන්වීමේ ක්‍රම රාශියක් පහළවී ඇත.

මේ අන්දමට අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළින්, නව මාධ්‍ය සඳහා නැගී ආ උනන්දු අධ්‍යාපනයට නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීමට විශාල ලෙස ආධාරකාරී විය. එසේම අධ්‍යාපන මාධ්‍යයක් ලෙස නව මාධ්‍යවල වූ සුවිශේෂ ආකර්ශණීය ලක්ෂණ ගණනාවක්ද මේ තත්වයට හේතු වූ බව සඳහන් කළයුතු වේ.

නව මාධ්‍ය මගින් ඉදිරිපත් කළහැකි තොරතුරු සම්භාරයේ විශාලත්වය එහි ඇති ප්‍රධාන ආකර්ශණීය ලක්ෂණය ලෙස හැඳින්විය හැකිය. සම්ප්‍රදයානුකූල අධ්‍යාපනයේදී පන්ති කාමරයට නව දැනුම ගෙන ආ ප්‍රධාන මාධ්‍යය ගුරුවරයා විය. ඔහු නියමිත කාල වේලාව තුළ ශිෂ්‍යයන්ට කරුණු පැහැදිලි කිරීම, නවකරුණු ඉදිරිපත් කිරීම කරන ලදී. මෙහිදී ඇති ප්‍රධාන සීමාවක් වූයේ මිනිස් කටහඬ සහ වචන මගින් ඉටු කළ හැකි ඉගැන්වීමේ කායභීය සීමිත එකක් වීමයි. මේ නිසා පන්ති කාමරය තුළදී ඉදිරිපත් කරන ලද කරුණු ප්‍රමාණයන් ඒ අනුවම සීමාසහිත විය. නව මාධ්‍යවල මෙබඳු සීමාවක් නොවීය. චිත්‍රපට, රූපවාහිනී වැඩ සටහන්, ස්ලයිඩ්ස්, පරිගණක යන්ත්‍ර ආදිය මගින් අති විශාල තොරතුරු සම්භාරයක් සුළු කාලයක් ඇතුළත පන්ති කාමරයට ගෙන ආ හැකි විය. විඩියෝ තැටි තාක්ෂණය නූතනයේ සිසුයෙන් දියුණුවන නව මාධ්‍යයකි. විඩියෝ තැටියක රූප රාමු අති විශාල සාධ්‍යාවක් ඇතුළත් කළ හැක. රූප රාමු ලක්ෂයක් අඩංගු

කළහැකි වීඩියෝ තැටියක් දැනට නිපදවෙමින් පවතී. මේ වීඩියෝ තැටි කුඩා පරිගණක යන්ත්‍රයකට සම්බන්ධ කර ඇති අතර මේ මගින් තමන්ට අවශ්‍ය ඕනෑම ලේඛනයක් අඩංගු රූප රාමුවක් පත්ති කාමරයේ සිට නැරඹිය හැක. නිදසුනක් ලෙස වෙළුම් දශ ලක්ෂයකින් සමන්විත වන ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ සම්පූර්ණ එකතුව අඩංගු වීඩියෝ තැටි කිහිපයක් සහිත ගොනුවක් අනාගතයේදී ලංකාවේ සෑම පාසල් පුස්තකාලයකම අනිවාර්ය අංගයක් වුවහොත් එය තවදුරටත් මවිත විය හැකි කරුණක් නොවේ.

සංනිවේදන ක්‍රමය දියුණු සෑම රටකම පාහේ 'දෘශ්‍ය දත්ත' View Data නම් ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක වේ. මේ අනුව තොරතුරු රාශියක් අඩංගු මාධ්‍ය පරිගණක යන්ත්‍රයකට රට තුළ සෑම නිවසකම ඇති රූපවාහිනි යන්ත්‍රයක්ම සම්බන්ධ කරලීමට හැකියාවක් ඇත. එක්සත් රාජධානියේ සීපැක්ස් (Ceefax) සහ ඔරකල් (Oracle) නමින් මෙබඳු ප්‍රධාන විකාශන දත්ත බැංකු දෙකක් ඇත. තම රූපවාහිනි යන්ත්‍රය මගින් මධ්‍ය පරිගණක යන්ත්‍රයේ ඇති ඕනෑම තොරතුරක්, මෙම වැඩ පිළිවෙලට සම්බන්ධවීමට කැමති අයෙකුට නිවසේ සිටම ලබා ගැනීමට හැක. පරිගණක යන්ත්‍රයේ ඇතුළත් තොරතුරු සෑම මිනිත්තුවකම අලුත් වන අතර ඒවාට කාලගුණය, වෙළෙඳ පොළ තත්ත්වයන් ආදී විවිධ විෂය ඇතුළත් වේ. ප්‍රෙස්ටල් (Prestel) නමින් හැඳින්වෙන මීට සමාන තවත් දෘශ්‍ය දත්ත ක්‍රමයක් එක්සත් රාජධානියේ ඇත. මේ සඳහා රූපවාහිනි යන්ත්‍රය, දුරකථන මාර්ග මගින් මධ්‍ය පරිගණක යන්ත්‍රයකට සම්බන්ධ වේ. මුල් වර්ගයේදී ද ග්‍රාහකයාට නිවසේ සිටම රූපවාහිනි තිරය තුළින් පරිගණක යන්ත්‍රයේ ඇති තමන්ට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා ගතහැක. මේ වර්ග දෙකේ ඇති ප්‍රධාන වෙනස මුල් වර්ගයේ දෘශ්‍ය දත්ත ක්‍රමය තුළින් මධ්‍යස්ථානය මගින් ප්‍රචාරය කරන තොරතුරු නැරඹිය හැකි වන අතර, දෙවන වර්ගයේදී තමන්ට අවශ්‍ය අවස්ථා වල නිවසේ සිටම තෝරා-ගෙන නැරඹිය හැකි වීමයි. මේ අන්දමට නව මාධ්‍ය මගින් ලබා ගතහැකි තොරතුරු පිළිබඳව තවදුරටත් කරුණු පරීක්ෂා කර බැලුවහොත් ලෝකයේ අති විශාල තොරතුරු

නිධානයන් ලෙස සැලකෙන අන්තර් ජාතික 'දත්ත බැංකු' (Data Bank) හමුවේ. මේවා විවිධ විෂයයන් පිළිබඳව තොරතුරු රාශියක් අඩංගු පරිගණක යන්ත්‍රවේ. 'DIALOG' 'DIALTECH' 'INFOLINE' විශාල පරිගණක යන්ත්‍ර තොරතුරු නිධානයනට නිදසුන් කිහිපයකි. මෙම විශාල පරිගණක යන්ත්‍රවල අදාළ විෂයයන් පිළිබඳ දශලක්ෂ සංඛ්‍යාත තොරතුරු අඩංගුවී ඇත. මේවායේ ඇති විශේෂ ලක්ෂණය නම් දුරකථන සහ චන්ද්‍රිකා පණිවුඩ හුවමාරු ක්‍රම මගින් ලෝකයේ ඕනෑම ස්ථානයක සිට මෙම දත්ත මූලස්ථානයේ ඇති තොරතුරු ලබාගත හැකිවීම වේ. මේවායින් ඉදිරිපත් කළ හැකි කරුණුවල හෝ විෂය ක්ෂේත්‍රයන්ගේ සීමාවක් නැත. විද්‍යානුකූලව සහ බුද්ධිමත්ව නව මාධ්‍ය යොදා ගැනීමෙන් පන්ති කාමරයේදී ඒ ඒ විෂයයන්ට අදාළව අති විශාල කරුණු සම්භාරයක් මේ අනුව ඉදිරිපත් කරලීමට පිළිවන.

එසේම නව මාධ්‍ය මගින් පන්ති කාමරයක් තුළ ලබා ගත නොහැකි අත්දැකීම් සහ අධ්‍යයන තත්වයන් ශිෂ්‍යයනට ලබා දේ. ඒ ඒ විෂය කරුණු පිළිබඳව රූපවාහිනී චිත්‍රපට ආදී නව මාධ්‍ය වැඩ සටහන් නිෂ්පාදනයේදී ඒ ඒ ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ ස්ථානවලට ගොස් ඒවා චිත්‍රපට ගත කර ක්‍රමානුකූලව ඉදිරිපත් කෙරේ. සමහරවිට සැතපුම් දහස් ගණනක් ඇත ස්ථාන කරා යාමටත්, ඇතැම්විට මාස ගණනාවක් යම් සිදුවීමක් සිදුවන තුරු බලා සිටීමටත් ආදී විවිධ තත්වයන්ට මේ වැඩ සටහන් නිපදවන අයට මුහුණ දීමට සිදුවේ. සත්ව විද්‍යාව පිළිබඳ චිත්‍රපටයක් නිපදවීමට එම වැඩ සටහන සකස් කරන අය සතුන් බිත්තර දැමීම, පැටවුන් බිහිවීම, පෝෂණය කරලීම ආදිය රූප ගත කරලීම සඳහා සතී, මාස ගණනක් කැමරාව අටවාගෙන බලාපොරොත්තුවෙන් සිට අදාළ වැදගත් අවස්ථා රූප ගත කරනු ලබයි. මේ අන්දමට පන්ති කාමරය තුළ කිසිම අන්දමකට ලබා ගත නොහැකි සත්‍ය අත්දැකීම් නව මාධ්‍ය මගින් පන්ති කාමරය තුළට පැමිණේ.

නව මාධ්‍ය නිෂ්පාදන වියදම, ඒක පුද්ගල පිරිවැය අනුව බලන විට අඩුවීම එහි නවත් ආකාර්ශණීය ලක්ෂණයකි. නිදසුනක් ලෙස අධ්‍යාපන රූපවාහිනී වැඩ සටහනක් නිපදවීම සඳහා රු. 50,000/- ක වියදමක් දැරුවද, එය ශිෂ්‍යයන් 25,000 ක් නරඹනවා නම් ඒක පුද්ගල වැය එක් ශිෂ්‍යයකු සඳහා රු. 2 ක පමණ අඩු වියදමක් වේ. වික්‍රමය, ස්ලයිඩ්ස්, වික්‍රමය ආදී සෑම මාධ්‍යයකම මේ තත්වය සමානය. එක්සත් රාජධානියේ මිනිත්තු 12 ක ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනක් නිෂ්පාදනය සඳහා සාමාන්‍යයෙන් පවුම් 700-1,000 ත් අතර මුදලක් වැය වන බව ගණන් බලා තිබේ. මීට අමතරව මෙම වැඩ සටහන සැලසුම් කිරීම, ලිවීම, නිෂ්පාදනය ආදී කටයුතු සඳහා පැය 60-80 අතර ප්‍රමාණයක් ගත කිරීමට සිදුවේ. මේවා ඉහළ මට්ටමක වියදම් වුවද, ඒක පුද්ගල පිරිවැය අනුව බලන විට එතරම් විශාල නොවේ. 'ස්ලයිඩ්ස් මෙන්ම වෙනත් නව මාධ්‍ය බොහොමයකම අතිරේක පිටපත් පහසුවෙන් ලබා ගත හැකිවන අතර ඒ අනුව නිරතුරුවම ඒක පුද්ගල පිරිවැය පහළ මට්ටමක පවත්වා ගෙන යා හැක.

නව මාධ්‍යවල ඇති ආකාර්ශණීය බව, ශිෂ්‍යයන්ගේත්, ප්‍රේක්ෂකයින්ගේත් අවධානය එයට නිරතුරුවම ඇද බැඳ තබා ගැනීමටත්, ඒ මගින් ලබා දෙන තොරතුරු මතකයේ තැන්පත් කර තබා ගැනීමටත් උපකාරී වේ. නව මාධ්‍යවල ඇති මෙම විශේෂ ආකාර්ශණීය බව අංශ කිහිපයකට ලා සලකා බැලීමට පිළිවන. නව උපකරණවලට නිරායාස-යෙන්ම ළමයින් තුළ ඇති වන ඇල්ම මෙම ආකාර්ශණයේ එක් පදනමකි. පන්තිය ඉදිරියේ හෝ පුස්තකාලයේ නව උපකරණයක් තිබීම ළමයින් තුළ කුතුහලයක් ඇති වීමටත්, ඒ මගින් ඔවුන්ගේ අවධානය ඇද බැඳ තබා ගැනීමටත් ආධාර වේ. එසේම නව මාධ්‍යවල මිනිස් සිත ආකාර්ශණය කරවන අංග ලක්ෂණ රාශියක් ඇතුළත් වේ. රූප, වර්ණ, වලන, ශබ්ද ආදී සියලුම අංග නව මාධ්‍ය තුළින් ඉදිරිපත් වේ. මේ නිසා ශිෂ්‍යයෝත්, ප්‍රේක්ෂකයෝත් හොඳින් මෙම මාධ්‍ය කෙරේ ආකාර්ශණය වෙත්. ගුරුවරයාත්, කළුපැල්ලන් දෙස පමණක් අවධානය යොමු කරනවාට වඩා මෙම නව

මාධ්‍ය තුළින් ඉගෙනීමට මේ අනුව ශිෂ්‍යයෝ උනන්දුවක් දක්වති. නව මාධ්‍ය තුළින් ලබා දෙන තොරතුරුවල ඇති විශ්වාසනීයත්වයද එය ශිෂ්‍යයන්ගේ අවධානය යොමු කර ගැනීමට හේතුවක් වේ. අදාල විෂය හෝ වස්තුව පිළිබඳ තොරතුරු ඒ පිළිබඳ නියම සැබෑ රූප රාමු මගින් ඉදිරිපත් කළ හැකිවීම මේ විශ්වාසනීයත්වය ගොඩ නැංවීමට හේතු වේ.

ස්වයං අධ්‍යාපනයට ආධාරවීම නව මාධ්‍යවල ඇති තවත් ආකර්ශණීය ලක්ෂණයකි. නව මාධ්‍ය මගින් සම්පූර්ණයෙන්ම ගුරුවරයකුගේ කාර්යය ඉටු කළහැකි බවක් මින් අදහස් නොවේ. එසේ වුවද ගුරුවරයාගේ මහ පෙන්වීම යටතේ මෙම නව මාධ්‍ය ආධාරයෙන් ස්වයං අධ්‍යාපන කටයුතුවල පුළුල්ව යෙදීමට ඔහුට මෙහිදී අවස්ථාව ලැබේ. ස්ලයිඩ්ස්, චිත්‍රපට, වීඩියෝ කැසට් ආදියේ අඩංගු දේ තමනට පහසු අවස්ථාවල, පහසු ආකාරයෙන් අධ්‍යයනය කිරීමේ අවස්ථාව ශිෂ්‍යයන් සතුවී ඇත. මේ හැරුණු විට ස්වයං අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහාම විශේෂයෙන් සකස් කළ නව මාධ්‍ය වැඩ සටහන්ද ඇත. මේවා සඳහා විශේෂයෙන් ගුරුවරයකුගේ මහ පෙන්වීම අවශ්‍ය නොවන අතර ශිෂ්‍යයාට ඒ මගින් තමන්ටම ඉගෙනීමේ කටයුතු කරගෙන යා හැක. මේ නව මාධ්‍ය ස්වයං අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා විශේෂයෙන් වැදගත් වුවද, මේවායේ ඇති එක් අඩුපාඩුවක් නම්, ගුරුවරයා වෙතින් මෙන් තමන්ට නොපැහැදිලි දෙයක් විමසා දැන ගැනීමේ හැකියාව මෙහිදී ශිෂ්‍යයාට නොලැබීම වේ. මේ තත්වයටද නව මාධ්‍ය තුළින් ක්‍රමයෙන් පිළියම් ලැබීමක් පෙනේ. නිදසුන් වශයෙන් දැනට සමහර රටවල ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ‘ද්විමාර්ග අධ්‍යාපන රූපවාහිනි’ (Two way Education Television) ක්‍රමය මගින්, වැඩ සටහන් ප්‍රචාරය වන අවස්ථාවේදීම, ඒ පිළිබඳ නොපැහැදිලි දෙයක් රූපවාහිනි මධ්‍යස්ථානයෙන් විමසා පැහැදිලි කර ගැනීමට ශිෂ්‍යයාට පිළිවන. නූතන පරිගණක යන්ත්‍ර ආධාරයෙන් ස්වයං අධ්‍යාපන කටයුතුවල යෙදීමේදී මේ තත්වය තවදුරටත් වර්ධනය කර ඇත. ඒ අනුව යම් විෂයයක් ඉගෙනීමේදී ශිෂ්‍යයාට අනෙකුත් නව මාධ්‍යවලදී මෙන් වැඩ සටහන නැරඹීමට පමණක් නොව ඇත්ත වශයෙන්ම එම කාර්යයට

ප්‍රායෝගිකව සහභාගිවීමට සිදුවේ. ස්වයං අධ්‍යාපනයේ ඒ ඒ අවස්ථාවල තමන් ඉගෙන ගත් දෑ ප්‍රායෝගික කටයුතු ලෙස පරිගණක යන්ත්‍රයේ යතුරු පුවරුව ආධාරයෙන්, ඉටු කිරීමට ශිෂ්‍යයාට සිදුවේ. මෙහිදී ඒවායේ වැරදි නිවැරදිතාවය පරිගණක යන්ත්‍රය මගින් ශිෂ්‍යයාට දැනුම් දේ. ඒ අනුව ඒ ඒ අවස්ථාවල නිවැරදිව අදාළ පාඩම අවසාන කිරීමකින් තොරව අනෙක් පාඩම හෝ අනෙක් පියවරට සම්බන්ධවීමට ශිෂ්‍යයාට අවස්ථාව නොලැබේ. පරිගණක යන්ත්‍රය මේ අන්දමට බොහෝදුරට ගුරුවරයකුට සමීප වීමක් මෙහිදී දැකිය හැක.

ගුරුවරයාගේ කාර්යය නව මාධ්‍ය තුළින් වඩාත් පහසුවීම නිසා මේ පිළිබඳව ගුරුවරුන් තුළින් ඇතිවූ උනන්දුව නව මාධ්‍යයන් පාසල තුළට ඇතුළුවීමට වෙනත් රටවල බලපෑ ප්‍රධාන හේතුවක් විය. තමන්ට පන්ති කාමරය තුළදී පැහැදිලි කිරීමට අපහසු විෂයයන් සඳහා විද්‍යානුකූලව සකස්වූ නව මාධ්‍ය සැපයීම නිසා ගුරුවරයාගේ කාර්යය බොහෝ සෙයින් පහසුවිය. ඔහුට ඕනෑම විෂයයක් මේ මගින් වඩාත් සාර්ථකව පහසුවෙන් ඉගැන්වීමට හැකිවිය. මුදුන් ප්‍රක්ෂේපණ යන්ත්‍රය වැනි ඉගැන්වීම් ආධාරක නිසා කරුණු පැහැදිලි කරලීමට නැවත නැවතත් කළුලෑල්ල භාවිතා කරලීමට වූ අවශ්‍යතාව නැති විය. අධ්‍යාපන වර්ෂය මුලදී ඇසිටේට් කඩදාසි මත සකස් කර ගන්නා පාඩම වසර මුළුල්ලේම පහසුවෙන් ඉගැන්වීම් සඳහා යොදා ගතහැකි විය. මේ අනුව නව මාධ්‍ය ගුරුවරයාට ඉගැන්වීම, වඩාත් පහසු සහ ප්‍රියමනාප කාර්යයක් බවට පත් කරන ලදී.

ජාතික වශයෙන් නව මාධ්‍ය අධ්‍යාපන කටයුතුවලට යොදා ගැනීමේදී අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ඇති විවිධ විෂමතා අඩු කොට රට පුරාම සමාන අධ්‍යාපන මට්ටමක් පවත්වා ගෙන යාමට එය ආධාර වේ. නිදසුනක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාවේ අධ්‍යාපන රූපවාහිනී වැඩ සමඟින් මුළු රට පුරාම ශිෂ්‍යයන්ට එකසේ නැරඹිය හැක. ඒ අනුව රට පුරාම ඒ ඒ විෂය අධ්‍යාපන මට්ටම සමතාවකින්

පවත්වා ගෙන යාමට එය ආධාරකයක් වේ. අනෙකුත් නව මාධ්‍යයන්ද ජාතික වශයෙන් මේ ආකාරයට යොදා ගැනීමට පිළිවන.

අප එදිනෙදා ජීවිතයේ වඩ වඩාත් නව මාධ්‍යවලට සම්බන්ධවීම පාසලට නව මාධ්‍ය ඇතුළත්වීමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුවක් වේ. ගුවන්විදුලිය, කැසට්ස්, චිත්‍රපට, රූපවාහිනී, විවිධ මුහුණුවරින් යුත් පරිගණක යන්ත්‍ර, එකතු කිරීමේ යන්ත්‍ර, ආදිය අද බොහෝ දෙනාට හුරු පුරුදු නව මාධ්‍ය බවට පත්ව ඇත. එක්සත් රාජධානියේ වයස අවුරුදු 6 දී පාසල් යාම අරඹන ළමයකු ඒ වන විට සාමාන්‍යයෙන් පැය දස දහසක රූපවාහිනී වැඩ සටහන් තරඹා ඇති බවට ගණන් බලා තිබේ. දේශීය වශයෙන් ලංකාවේ තත්ත්වය සලකා බැලුවහොත් රූපවාහිනිය හඳුන්වා දෙනු ලැබුවේ මෑතකදී වුවද දැනටමත් රටපුරා රූපවාහිනී යන්ත්‍ර තුන් ලක්ෂයක් ඇති බවද, රූපවාහිනිය මගින් ප්‍රචාරය කානු ලබන ජනප්‍රිය වැඩ සටහන් පහළොස් ලක්ෂයක් දෙනා තරඹන බවද මෑතකදී කරන ලද සමීක්ෂණයකදී හෙළිවී ඇත. මෙබඳු තත්ත්වයක් යටතේ තවදුරටත් ගුරුවරයා, සහ කඵලැල්ල පමණක් පාසලකදී බලාපොරොත්තු නොවිය යුතු තත්ත්වයකට සමාජය අද පත්වී ඇත.

නව තොරතුරු මාධ්‍ය

පොදුවේ නව තොරතුරු මාධ්‍ය ලෙස සැලකිය හැකි දේ රාශියක් තිබුණද, මෙහිදී සාකච්ඡා කරලීමට අදහස් කරනුයේ, පුස්තකාල කේන්ද්‍රයෙහිලා භාවිත කරනු ලබන 'නව තොරතුරු මාධ්‍යයන්' පිළිබඳව වේ. පුස්තකාල කේන්ද්‍රයෙහි යොදා ගනු ලබන නව තොරතුරු මාධ්‍යවල ප්‍රමාණය ඉහළ යමින් පවතින බැවින්, එහිදී සීමාවන් පනවා ගැනීමට සිදුවේ. පරිගණක යන්ත්‍ර වැනි උසස් මට්ටමේ, සංකීර්ණ නව මාධ්‍ය පිළිබඳව මෙහිදී සාකච්ඡා නොකෙරෙන නමුදු පොදුවේ පුස්තකාල කේන්ද්‍රයේදී භාවිතා කළහැකි ප්‍රධාන නව මාධ්‍ය වැඩි කොටසක් පිළිබඳව තොරතුරු මෙයට ඇතුළත් වේ. මෙහි ඇතුළත් සෑම නව මාධ්‍යයක් පිළිබඳවම සමබර හැඳින්වීමක් කරලීමට ප්‍රයත්නයක් දැරුවද, පුස්තකාල කේන්ද්‍රයට ඒ ඒ මාධ්‍ය වැදගත් වන ප්‍රමාණය අනුව ඇතැම් විට හැඳින්වීමද වෙනස් වීමට ඉඩ තිබේ. නිදසුනක් ලෙස ශබ්ද තැටි නූතනයේ අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා පුස්තකාලවල එතරම් පුළුල්ව භාවිතා නොවන අතර ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන් වැනි වෙනත් මාධ්‍යවල වැදගත්කම වැඩි වෙමින් පවතී. ඒ ඒ නව මාධ්‍යවල තාක්ෂණික අංශයන්, ඒවා භාවිත කළ යුතු ආකාරයන්, අධ්‍යාපනික හා විද්‍යාපන සේවාවන්වලදී ඒවායේ වැදගත්කමත් පිළිබඳව සරල අන්දමට කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට මෙහිදී බලාපොරොත්තු වේ.

ශ්‍රව්‍ය තැටි (ශබ්ද තැටි, ග්‍රැමෝෆෝන් තැටි)

පුස්තකාල ද්‍රව්‍යයක් වශයෙන් පළමුවෙන්ම ජනප්‍රිය වූ නව මාධ්‍යය ලෙස ශ්‍රව්‍ය තැටි දැක්විය හැක. බටහිර යුරෝපයේ සහ උතුරු ඇමෙරිකාවේ විශේෂයෙන්ම මහජන පුස්තකාලවලට සම්බන්ධවූ ශ්‍රව්‍ය තැටි පුස්තකාල දැනට දශක ගණනාවකට පෙර පටන් දක්නට ලැබුණි.

ශ්‍රව්‍ය තැටි පළමුවරට සොයා ගනු ලැබුවේ 1880 දශකයේදී වන අතර එය සැලකිය යුතු අන්දමට ප්‍රචලිතවී යාම පළමු ලෝක සංග්‍රාම අවධියට පසු 1920 දශකයේ සිට දක්නට

ලැබුණි. ශ්‍රව්‍ය තැටියක ප්‍රමාණය මනිනු ලබන්නේ, තැටිය තැටි වාදන යන්ත්‍රය තුළදී මිනිත්තුවකට කරකැවෙන වාර ගණන අනුව වේ. (මිකැවා) (rpm) මනා නිරීක්ෂණයකදී, ශ්‍රව්‍ය තැටියේ රවුම් රවුම් වශයෙන් පැතිරී ඇති ඇළි (grooves) රාශියක් දැකිය හැකිය. ශ්‍රව්‍ය තැටි නිෂ්පාදනයේදී මෙම ඇළි තුළට ශබ්දය කවනු ලැබේ. ශ්‍රව්‍ය තැටිය තැටි වාදන යන්ත්‍රය මගින් වාදනය කිරීමේදී යන්ත්‍රයට සම්බන්ධ වාදන කටුව (stylus) මේ ඇළි ඔස්සේ ගමන් කිරීමේදී ශබ්දය නිකුත්වේ. මිනිත්තුවක් ඇතුළත වැඩි වාර ගණනක් කර-කැවෙන ශ්‍රව්‍ය තැටියක වාදන කටුව ඉක්මනින් තැටියේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍ය කරා ළඟා වේ. ඒ නිසා එබඳු ශ්‍රව්‍ය තැටිවල ඇතුළත් වන්නේ ඒ කාලය හා සමානව වාදනය වන ඉකටි ශබ්ද බණ්ඩ වේ. ශබ්ද තැටිය භාවිතා කළ මුල් වසර 90 තුළ දක්නට ලැබුණු ශබ්ද තැටි වර්ගය මිකැවා 78 (78 rpm) වර්ග වේ. මේ වර්ගයේ ශබ්ද තැටි දිගු වේලාවක් වාදනය කළ නොහැකි අතර, මේ තත්වය, ශ්‍රව්‍ය තැටි මුල් යුගයේ එතරම් ජනප්‍රියතාවයක් ලබා නොගැනීමට එක් හේතුවක් ලෙස දක්වා ඇත. 1931 වසරේ දිගු වාදන ශ්‍රව්‍ය තැටි (L P records) නිපදවීම ඇරඹීමත් සමඟ මේ තත්වය වෙනස් විය. මෙම වර්ගයේ තැටියක් මිනිත්තුවකට කරකැවෙන ප්‍රමාණය වාර 33 1/3 කි. (33 1/3 rpm) මේ නිසා ඒ තුළින් දිගු වේලාවක් ශබ්දය ශ්‍රවණය කළහැක. මෙම වර්ගයේ තැටි බිහිවීම සමඟ තැටි ඉතාමත් ජනප්‍රියවූ අතර, අද බහුල වශයෙන් භාවිතා වනුයේ මෙම මිකැවා 33 1/3 වර්ගයේ ශ්‍රව්‍ය තැටි වේ. මෙම තැටිය ප්‍රමාණයෙන්ද විශාල නොවන අතර තැටියක ප්‍රමාණය, විෂ්කම්භය 10'' - 12'' ක් පමණ වේ.

මුල් යුගයේ පැවැති මිකැවා 78 වර්ගයේ තැටි දැනට භාවිතයෙන් බොහෝදුරට ඉවත්වී ඇති අතර, කෙටි වාදන සඳහා මිනිත්තුවකට 45 වාරයක් කරකැවෙන මිකැවා 45 අද වඩාත් ජනප්‍රියත්වයට පත්වී ඇති කෙටි වාදන තැටි වර්ගය වේ. මෙම තැටි ප්‍රමාණයෙන්ද කුඩා වන අතර විෂ්කම්භය 7'' ක් වේ. දැනට නිෂ්පාදනය වන සෑම ශබ්ද තැටි වාදන යන්ත්‍රයකම පාහේ මෙම දෙවර්ගයේම තැටි වාදනය සඳහා, පහසුකම් ඇත.

ශ්‍රව්‍ය පටිවල මෙන්ම තැටිවලද ශබ්ද පථ (Sound track) කිහිපයක ශබ්දය තැටි ගත කරලීමට පිළිවන.

ශබ්ද තැටි වාදනයේදී උපයෝගී කර ගන්නා වාදන කටු ප්‍රධාන වර්ග දෙකක් ඇත. දියමන්ති වාදන කටු (Diamond stylus) සහ සැපයර් වාදන කටු (sapphire stylus) ලෙස මේ දෙවර්ගය හැඳින්වේ. මේ නම්වලින් හැඳින්වෙන පාෂාණ වර්ග සමඟ සබඳතාවයක් මේවායේ නොමැති වුවද ඒවායේ ගුණාත්මක භාවයට සමීප වන අන්දමට මෙම කටු කෘතීමව නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ. දියමන්ති වාදන කටු සැපයර් වාදන කටුවලට වඩා ගුණාත්මක බවින් උසස් වේ.

ශ්‍රව්‍ය තැටි, වඩාත් ජනප්‍රියවී ඇත්තේ සංගීත කේෂ්ත්‍රයේ වන අතර මේ නිසා ශබ්ද තැටි බොහොමයක්ම සංගීතය අඩංගු ඒවා වේ. එසේ වුවද, දේශනා, සාකච්ඡා ආදී විවිධ අධ්‍යාපනික දේ තැටි ගත කරලීම සඳහා ශබ්ද තැටි උපයෝගී කර ගත හැක.

ශබ්දයේ ගුණාත්මක අගය උසස් තත්වයක පැවතීම, මිලෙන් අධික නොවීම, වාදන යන්ත්‍රය සරල උපකරණයක් වීම ශබ්ද තැටිවල ඇති අනෙක් ආකර්ශණීය ලක්ෂණ වේ.

ශබ්ද පටි (ශ්‍රව්‍ය පටි)

ශබ්ද පටි අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ පුළුල් ලෙස භාවිත කරනු ලබන ශ්‍රව්‍ය මාධ්‍යයකි. ප්‍රබල ඉගැන්වීම් මාධ්‍යයක් ලෙස සැලකෙන ශබ්ද පටි ගුරු ශිෂ්‍ය දෙපක්ෂය අතරම ඉමහත් ජනප්‍රියත්වයක් උසුලයි.

ශබ්ද පටිගත කරන යන්ත්‍රය (Tape Recorder) ශබ්ද පටිගත කිරීම සඳහාත්, ශබ්ද පටි වාදනය කිරීම සඳහාත් යොදා ගනු ලබන සරල උපකරණයකි. යන්ත්‍රයේ මතුපිට වම් පසට, ශබ්ද පටිය සවි කොට ශබ්ද පටියේ කෙළවර ඇති ජලාස්ථික් පටිය යන්ත්‍රයේ ශීර්ෂ ඔස්සේ ගෙනැවිත් දකුණු පසට සම්බන්ධ කෙරේ. යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී වම් පස රවුමේ ඇති ශබ්ද පටිය දකුණුපස රවුමේ ක්‍රමයෙන්

එතේ. මෙම ශබ්ද පටය දකුණු පසෙහි එකීමට පෙර, යන්ත්‍රයේ ඇති ශීර්ෂ ගණනාවක් පසුකර යා යුතුවේ. පටි ගත කර ඇති ශබ්දය මකන ශීර්ෂය (erase head), ශබ්ද පටිගත කරනු ලබන ශීර්ෂය (tape head), වාදනය කරනු ලබන ශීර්ෂය (play head) ශබ්ද පටිගත කරනු ලබන යන්ත්‍රයේ ඇති ශීර්ෂ වේ. ශබ්ද පටිගත කිරීමේදී, ඒ සඳහා යන්ත්‍රයේ පටිගත කරන බොත්තම (tape button) එබිය යුතුවේ. මෙහිදී යන්ත්‍රය තුළ ඇති ශබ්ද මකන ශීර්ෂයත්, ශබ්ද පටිගත කරන ශීර්ෂයත් එකවර ක්‍රියාත්මක වේ. ශබ්ද මකන ශීර්ෂය ඉදිරියෙන් පිහිටා ඇති අතර, ශබ්ද පටයේ කලින් පටිගත කර ඇති ශබ්ද ඇත්නම් ඒ සියල්ල ඒ මගින් මකා දමනු ලබයි. ඉන් අනතුරුව ශබ්ද පටය පටිගත කරන ශීර්ෂය වෙත ළඟාවෙන අතර එහිදී මයික්‍රෝ පෝනය මගින් ලැබෙන ශබ්ද තරංග, පටියට ඇතුළු වේ.

විවිධ ප්‍රමාණයේ, විවිධ හැකියාවන් සහිත, ශබ්ද පටිගත කරන යන්ත්‍ර අද වෙළෙඳ පොළේ දක්නට ඇත. යන්ත්‍රයේ ප්‍රමාණය අනුව ඒ සඳහා යොදනු ලබන ටේප්වල විෂ්කම්භය වෙනස් වේ. ටේප්වල විෂ්කම්භය 3'', 4'', 5'', සහ 7'', යන ප්‍රමාණවලින් ඇත.

ශබ්ද පටි ප්‍රධාන වර්ග දෙකක් ඇත. ඇසිටේට් පටි සහ පොලියෙස්ටර් පටි වශයෙනි. ඇසිටේට් පටය සනකමින් වැඩි අතර ඒ නිසා ඇදෙන සුළු බවද අඩුවේ. ඇදෙන සුළු බව අඩු නිසා ශබ්ද විකෘති වීමක් සිදු නොවේ. නමුත් එය පහසුවෙන් කැඩෙන සුළුවේ. පොලියෙස්ටර් පටය වඩා ශක්තිමත් වන අතර මේ නිසා පහසුවෙන් නොකැඩේ. ඇසිටේට් පටය සමඟ සසඳන විට පොලියෙස්ටර් පටය තුනී බවින් ද වැඩිවේ. මේ නිසා එක ටේප් රවුමක වඩා වැඩි පට ප්‍රමාණයක් එතිය හැකිවේ. ශබ්ද පටය වාදනය වන වේගයද විවිධ වේ. තත්පරයට වාදනය වන අඟල් ප්‍රමාණය අනුව වාදන වේගය මනිනු ලබයි. තත්පරයකට $1 \frac{7}{8}$ '', $4 \frac{4}{5}$ '', සහ $7 \frac{1}{2}$ '' වශයෙන් විවිධ වාදන වේග ඇත.

ශබ්ද පටකය ශබ්ද පට (sound tracks) දෙකක් හෝ හතරක් තිබිය හැක. මෙම ශබ්ද පටවල වෙන වෙනම හෝ එකවර ශබ්ද පටිගත කළ හැක. විශේෂයෙන්ම සංගීතමය වැඩ සටහන්වල දී ස්ටීරියෝ ක්‍රමයට සංගීතය එක් පටයකත්, කට හඬ තවත් පටයකත් පටිගත කරනු ලැබේ. මේ අන්දමට ස්ටීරියෝ (stereo) ක්‍රමයට පටිගත කරලීම සඳහා පටිගත කරන යන්ත්‍රයට මයික්‍රෝපෝන් දෙකක් සම්බන්ධ කරගැනීම අවශ්‍ය වේ. මෙබඳු ශබ්ද පටි වාදනය කිරීමේදී, වාදන යන්ත්‍රයට ශබ්ද වාහිනි (speakers) යන්ත්‍ර දෙකක් සම්බන්ධ කර ගතයුතු වේ. මේ ක්‍රමයට අමතරව, සාමාන්‍යයෙන් වැඩි වශයෙන් භාවිතා කරනු ලබන ශබ්ද පටයේ, එක් ශබ්ද පටයක ශබ්දය පටිගත කිරීම, මොනෝ (mono) ක්‍රමය ලෙස හැඳින් වේ.

ශබ්ද පටි පුස්තකාලය තුළ හෝ පන්ති කාමරය තුළ භාවිතා කිරීමේදී පුද්ගලික ශ්‍රව්‍ය උපකරණ (headphones) භාවිතා කිරීමට සිදු වේ. මේ මගින් අනෙක් ශිෂ්‍යයන්ට බාධාවක් නොවන සේ ශබ්ද පටය ශ්‍රවණය කිරීමට පිළිවන. එසේම පුද්ගලික ශ්‍රව්‍ය උපකරණ ගණනාවක් එක්වර ශිෂ්‍යයන් ගණනාවකට භාවිත කිරීමට ද හැකියාව ඇත.

අධ්‍යාපනික වශයෙන්, ශබ්ද පටය ගුරුවරයාට අංශ කිහිපයකින් සහාය වේ. ඒ ඒ ශිෂ්‍යයන්ගේ විශේෂ අවශ්‍යතා සලකා බලා සුවිශේෂ උපදෙස් සැපයීම මෙහිදී විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුය. පොදුවේ පන්ති කාමරයක් තුළ සෑම ශිෂ්‍යයෙකුටම ගැලපෙන ඉගැන්වීම් වෙනුවට, සෙමින් ඉගෙන ගැනීම වැනි විශේෂ අවශ්‍යතා ඇති ශිෂ්‍යයන්ට ගැලපෙන, ඒ අයට පමණක් පෞද්ගලිකව සවන් දීමට, විශේෂ උපදෙස් පටිගත කරලීමට මේ මගින් ගුරුවරයාට හැකි වේ.

ඉගැන්වීමේදී නැවත නැවතත් සඳහන් කරලීමට සිදුවන වචන, උච්චාරණ, කීසවීම, කවි, ගායනා, ගණිත මූලධර්ම, සංඛ්‍යා ලේඛන, පාඩම් ආදිය පටිගත කර තබා ගැනීමෙන් තම කාලය ඉතිරිකර ගැනීමට ගුරුවරයාට පිළිවන් වේ.

ශබ්ද පටයේ ආධාරයෙන් එක් ගුරුවරයෙකුට ඕනෑම අවස්ථාවක ස්ථාන කිහිපයක ඉගැන්වීම් කටයුතුවල යෙදීමටද අවස්ථාව සැලසේ. තම දේශනය ඇතුළත් ශබ්ද පටය පන්තියක් ඉදිරියේ වාදනය කරලීම නූතනයේ පිළිගත් ඉගැන්වීම් ක්‍රමයක් බවට පත්වී ඇත.

එසේම තම ඉගැන්වීම්වලට ආධාරක ලෙස වෙනත් අදාල දේ පටිගතකර වාදනය කරලීමේ හැකියාව ද ගුරුවරයාට මේ මගින් ලැබේ. විශේෂයෙන්ම අදාල ගුවන් විදුලි වැඩ සටහන්, වෙනත් ස්ථානවල පැවැත්වෙන දේශන, සාකච්ඡා ආදිය මේ මගින් තම ශිෂ්‍යයන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පන්ති කාමරය තුළදී ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාව ගුරුවරයාට හිමි වේ. මෙබඳු ශබ්ද පටි වෙනත් පන්තිවල ගුරුවරුන් සමග හෝ වෙනත් අධ්‍යාපනික ආයතන සමග හුවමාරු කර ගැනීමෙන් තම සම්පත් වර්ධනය කර ගැනීමේ හැකියාවද ලැබේ.

ශිෂ්‍යයන්ගේ අංශයෙන් සලකා බැලීමේදී තමන්ගේ හැකියාව අනුව ඉගෙනීමේ පහසුකම්, යමක් ධාරණය වන තුරු නැවත නැවතත් සවන් දීමේ පහසුකම්, වඩා එලදයි වෙනත් වැඩ සටහන්වලට සවන්දීමේ පහසුකම් ආදී වාසි රාශියක් මේ මගින් ඇති වේ. එසේම නිවැරදි වචන උච්චාරණය, කථා කිරීමේදී ඇති වන දුබලතා වළක්වා ගැනීම සඳහා ද ශබ්ද පටි යොදා ගැනීමට පිළිවන.

ශිෂ්‍යයන්ගේ ඇහුම්කන් දීමේ හැකියාව සහ යම් දෙයක් කෙරෙහි සිත එක් අරමුණක පිහිටුවීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම සඳහාද පටිගත කරන ලද වැඩ සටහන් උපකාරී වන බව අධ්‍යාපනඥයන්ගේ අදහස වේ. ඒ අනුව මෙබඳු වැඩ සටහන් මගින් පොදුවේ ශිෂ්‍යයන් තුළ ඇති ඉගෙනීමේ හැකියාව වර්ධනය කරනු ලබයි.

ශබ්ද පටය, කැසට් හෝ වෙනත් ශ්‍රව්‍ය මාධ්‍යයන් මෙන් මිනිත්තු 90,120 වැනි සීමිත කාලයකට පමණක් සීමා නොවීමද එහි ඇති යහපත් ලක්ෂණයකි. දීර්ඝ කාලයක් පටිගත කරලීම අවශ්‍ය වන සම්මන්ත්‍රණ, සාකච්ඡා ආදිය සඳහා මේ නිසා ශබ්ද පටි බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වේ.

පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි, විවිධ ප්‍රමාණයේ, විදුලි බලයෙන් මෙන්ම බැටරි බලයෙන්ද ක්‍රියා කරවන ශබ්ද පටිගත කරන යන්ත්‍ර ඇත. මේ නිසා එය ඕනෑම තැනක භාවිතා කළහැකි පහසු ශ්‍රව්‍ය මාධ්‍යයක් බවට පත්ව ඇත.

ශ්‍රව්‍ය කැසට්

කැසට් යන්ත්‍ර, නූතන යුගයේ ඉතාමත් පුළුල් ලෙස ව්‍යාප්ත වූ ශ්‍රව්‍ය මාධ්‍යයක් බවට පත්ව ඇත. ව්‍යාප්තිය සහ භාවිතය අතින් ඇතැම් විට එය දෙවැනි විය හැක්කේ ශ්‍රවණ විදුලි යන්ත්‍රයට පමණි. 1963 දී නෙදර්ලන්තයේ 'පිලිප්ස්' සමාගම මගින් ප්‍රථම වරට කැසට් පටය හඳුන්වා දෙන ලදී. ශබ්ද පටය කුඩා රෝලක් ලෙස ජ්‍යෙෂ්ඨ කොපුවක් තුළ රඳවා ඇති අතර, වාදනය කිරීමේදී හෝ ප්‍රතිවාදනය කිරීමේදී මෙම පටිය මෙම කොපුව තුළ ඇති කේන්ද්‍රීය ස්ථාන දෙකක් වටා මාරුවෙන් මාරුවට එකීමක් සිදු වේ.

කැසට් පටයේ ඇති කුඩා බවත්, සරල බවත්, ක්‍රියාකාරීත්වයේ ඇති විශ්වාසනීයත්වයත් නිසා එය වර්තමාන ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය අතර ප්‍රධාන තැනක් ගෙන ඇත. වෙනත් බොහෝ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය මෙන් නොව කැසට් පට අන්තර්ජාතික පිළිගත් ප්‍රමිතීන්ට අනුව නිෂ්පාදනය වේ. කැසට් පටයක ධාවන වේගය තත්පරයකට සෙ. මී. 4.8 ක් වන අතර ප්‍රමාණයෙන්ද සියලුම කැසට් එක හා සමාන වේ. ප්‍රමාණයෙන් සමාන වුව ද වාදනය කළහැකි කාල සීමාව අනුව කැසට් පට එකිනෙකින් වෙනස් වේ. C 60 වර්ගයේ කැසට්පට එක් පැත්තක විනාඩි 30 බැගින් දෙපැත්ත විනාඩි 60 ක් වාදනය කළහැකි අතර මේ ආකාරයට C 90 කැසට් පට මිනිත්තු 90 ක්ද, C 120 කැසට් පට මිනිත්තු 120 ක්ද වාදනය කළ හැකිය. ස්වරූපය අනුව සමාන ප්‍රමාණයේ කැසට් වුවද මේ වාදන කාලයේ වෙනස සිදු වන්නේ ඇතුළත ඇති පටියේ ප්‍රමාණය හා ස්වභාවය අනුව වේ. මිනිත්තු 60 ක් වාදනය හැකි පටියට වඩා මිනිත්තු 120 ක් වාදනය කළ හැකි පටිය දිගින් වැඩි වේ. ඒ නිසාම එය සියුම්, තුනි පටියක් වේ. පටිය තුනී වීම නිසා එය කැඩී යාමට සහ ඇතුළත පැටලීමට ඇති

ඉඩ ප්‍රස්තා අධික වේ. මේ නිසා දිගුකල් භාවිතයේ ඔරොත්තු දීම සහ බාධා රහිතව ධාවනය වීම යන කරුණු වැනි වැදගත් ධාවන කැසට් පට වෙනත් පටවලට වඩා ඉදිරියෙන් සිටී.

කැසට් පටය බිහිවීමත් සමග ඇති වූ ප්‍රධාන විපර්යාසයක් නම්, ශබ්ද පටිගත කරන යන්ත්‍ර සහ වාදනය කරන යන්ත්‍රවල ප්‍රමාණය කුඩා වීමයි. මුල් කාලයේ පැවති විශාල යන්ත්‍ර වෙනුවට අද කැසට් පටයේ ප්‍රමාණයට ආසන්න ප්‍රමාණයේ කුඩා කැසට් යන්ත්‍ර වෙළෙඳ පොළේ දක්නට ලැබේ. උදා: 'walkman' ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වීම නිසා ලැබී ඇති වාසි රැසකි. නියමිත තැනක තැන්පත්කර භාවිතා කිරීම වෙනුවට ඕනෑම තැනක ගෙනයාමේ හැකියාව ඉන් ලැබේ. මේ අනුව කපා, සාකච්ඡා, සම්මුඛ සාකච්ඡා ආදිය ඕනෑම තැනක සිට පටිගත කරලීම, පන්තියේදී, පුස්තකාලයේදී, නිවසේදී හෝ වෙනත් ඕනෑම තැනක සිට සවන්දීම ආදී වාසි රැසක් ලැබී ඇත. කැසට් පටයේ කුඩා බව නිසා සැතපුම් දහස් ගණනක් දුර වුවද තැපැල් මගින් එය යැවිය හැකි අතර, එය ලබා ගන්නා තැනැත්තාට එය වාදනය කරලීමෙන් අදාල වැඩ සටහනට කිසිදු බාධාවකින් තොරව සවන් දීමට පිළිවන් කම ලැබී ඇත.

කැසට් යන්ත්‍රයක ඇති අනෙක් ආකර්ශණීය ලක්ෂණය නම් එහි ඇති සරල ක්‍රියාකාරිත්වයයි. සාමාන්‍ය කැසට් යන්ත්‍රයක් ඕනෑම අයෙකුට ඉතාමත් පහසුවෙන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය. ඔබ දන්නා පරිදි කැසට් යන්ත්‍රයක ප්‍රධාන බොත්තම් (buttons) කිහිපයක් ඇත. ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා (play), නැවැත්වීම සඳහා (stop), පටිගත කරලීම සඳහා (tape), නිශ්චල කිරීම සඳහා (pause), පිටිය ආපසු එනීම සඳහා (rewind) ආදී වශයෙනි. මීට අමතරව, කැසට් යන්ත්‍රවල පටිගත කරලීම සඳහා යොදා ගැනීමට එහිම ඇතුළත සවිකළ මයික්‍රොෆෝප්නයක් වෙයි. එසේ නොමැති අවස්ථාවල බාහිර මයික්‍රොෆෝප්නයක් මේ සඳහා යොදා ගත හැකිය. පටිගත කිරීමේදී ස්වයංක්‍රීයව හඬ පාලනය කිරීම අද සාමාන්‍ය කැසට් යන්ත්‍රවල දක්නට ඇත. මේ අන්දමට සරල සහ පහසු ක්‍රියාකාරිත්වය කැසට් යන්ත්‍ර ජනප්‍රිය වීමට ප්‍රධාන සාධකයකි.

තමනට අවශ්‍ය ආකාරයට පෞද්ගලිකව පරිහරණය කර ලීමට ඉඩ ප්‍රස්තා ලැබීම කැසට් පටයක ඇති විශේෂ අධ්‍යාපන අගයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. ගුවන් විදුලි හෝ රූපවාහිනී වැඩ සටහනකදී මෙන් සියලුම ශිෂ්‍යයන් සමඟ එක් වේලාවකදී ශ්‍රවණය කිරීමට හෝ නැරඹීමට මෙහිදී අවශ්‍ය නොවේ. පෞද්ගලිකව, නිවී සැනසිල්ලේ පාසලේදී, පුස්තකාලයේදී, තම නිවසේදී තමාට වඩාත් ගැලපෙන අවස්ථාවක කැසට් පටය ශ්‍රවණය කිරීමට ශිෂ්‍යයන්ට හැකිවෙයි. මේ මගින් කණ්ඩායම් ස්වරූපයෙන් වෙන්වී තමනට ගැලපෙන අධ්‍යාපන ව්‍යාපාරණයක භාවිතා කිරීමට හැකිවීම ඉතා ප්‍රයෝජනවත් ලක්ෂණයකි.

පටිගතකළ අවස්ථාවේම හෝ කැසට් පටය භාවිතා කරන අවස්ථාවල නැවත නැවතත් වාදනය කළ හැකි වීමද මෙහි ඇති තවත් වාසියකි. වැඩ සටහනක් පටිගත කළ පසු ඒ අවස්ථාවේම වාදනය කිරීමට හැකිවීම එම වැඩ සටහන සකස් කරන අයගේත්, බොහෝ අවස්ථාවල එම වැඩ සටහන් වලට සහභාගි වූ අයගේත් ප්‍රබෝධයට හා සතුටට හේතු වේ. අධ්‍යාපන කටයුතු වලදී තමන්ට අවශ්‍ය පමණ වාරයක් අදාළ වැඩ සටහන් නැවත නැවතත් පරිශීලනය කිරීමට අවස්ථාව කැසට් භාවිතයේදී ශිෂ්‍යයාට හිමිවේ. ගුවන් විදුලි හෝ රූපවාහිනී වැඩ සටහනකදී මෙන් එක් වරක් පමණක් ශ්‍රවණය කිරීමේ හෝ නැරඹීමේ අවස්ථාවට වඩා මෙසේ තමන්ට කැමති වාර ගණනක් කැමති අන්දමට පරිශීලනය කිරීමට අවස්ථාව ලැබීම අධ්‍යාපනයේදී සුවිශේෂ වැදගත්කමක් දරයි.

ලාභදයක වීම කැසට් යන්ත්‍ර වල සහ කැසට් පටවල ඇති තවත් ආකර්ශණීය ලක්ෂණයකි. සාමාන්‍යයෙන් නව තොරතුරු මාධ්‍ය වලට සම්බන්ධ උපකරණ බොහොමයක් මිල ගණන් අධික ඒවා වුවද කැසට් යන්ත්‍ර ඒ ගණයට අයත් නොවේ. සාමාන්‍ය කුඩා ගුවන් විදුලි යන්ත්‍රයක මිලට, කැසට් යන්ත්‍රයක්ද ලබා ගැනීමට පිළිවන. අද දේශීය වෙළඳ පොළේ මිල ගණන් සලකා බැලීමේදී සාමාන්‍ය කැසට් යන්ත්‍රයක් රුපියල් දහසකට වඩා අඩු වේ. කැසට්වල මිලද රුපියල් 40 සිට 80 දක්වා වූ විවිධ ප්‍රමාණයන්ගෙන් ඇත.

විදුලි බලයෙන් මෙන්ම සාමාන්‍ය බැටරි බලයෙන්ද ක්‍රියා කරවිය හැකි වීම කැසට් යන්ත්‍රයක ඇති අගනා ලක්ෂණයකි. මේ නිසා තමන්ට අවශ්‍ය ඕනෑම ස්ථානයක සිට යන්ත්‍රය භාවිතා කිරීමේ හැකියාව ලැබේ. වෙනත් බොහෝ උපකරණ මෙන් විදුලි බලය මත නොදැඳී, විදුලි බලය රහිත ඕනෑම ප්‍රදේශයක සිට ක්‍රියා කරවීමට ඇති හැකියාවමෙහි අගය වැඩි කරවන්නකි.

ඒ ඒ පන්තී කාමරයට, පාසලට, ප්‍රදේශයට ගැලපෙන ආකාරයේ අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා යොදා ගත හැකි වීම කැසට් යන්ත්‍රයක තවත් යහපත් ලක්ෂණයකි. ගුවන් විදුලි අධ්‍යාපන වැඩ සටහනක් සමඟ සසඳා බැලුවහොත් මෙහි වෙනස පහසුවෙන් වටහා ගත හැක. ගුවන් විදුලි අධ්‍යාපන වැඩ සටහනක් සකස් කරනු ලබන්නේ ජාතික වශයෙනි. මෙවැන්නක් රටේ සෑම ප්‍රදේශයකම සිටින ශිෂ්‍යයනට ගැලපෙන, වැටහෙන ආකාරයට සකස් කරන අතර විශේෂ ප්‍රදේශයකට හෝ ජන කොට්ඨාශයකට හෝ විශේෂ අවධානයක් ඒ මගින් යොමු නොවේ. කැසට් යන්ත්‍රයක පටි ගත කරන වැඩ සටහනකදී මේ තත්ත්වය වෙනස් කර ගත හැකිය. එක් ප්‍රදේශයක හෝ එක් පාසලක සිටින ශිෂ්‍ය කණ්ඩායමක හෝ වෙනත් විශේෂ ජන කොටසකගේ සුවිශේෂ අවශ්‍යතාවනට අනුව එබඳු වැඩ සටහනක් සකස් කළ හැකිය.

කැසට් යන්ත්‍රවල අද දක්නට ලැබෙන තවත් ප්‍රධාන ආකර්ශණීය ලක්ෂණයක්ව ඇත්තේ වෙනත් නව මාධ්‍ය ගණනාවකට මෙය අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වී තිබීමයි. ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන්, චිත්‍රපටිකා, මී. මී. 16 සහ මී. මී. 8 චිත්‍රපට ආදිය නිෂ්පාදනයේදී ඒවායේ කථනයන් සඳහා කැසට් යන්ත්‍ර අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වී ඇත. එම වැඩ සටහන්වලට මෙම මාධ්‍ය සම්බන්ධ වීමෙන් පමණක් සම්පූර්ණ වැඩ සටහනක් නිෂ්පාදන වේ. මෙසේ කැසට් යන්ත්‍ර, එක් අතකින් එම කැසට් වැඩ සටහන නිසාම වැදගත් වන අතර, තවත් අතකින් වෙනත් නව මාධ්‍ය ගණනාවක් සමඟ බැඳී ඇති මාධ්‍යයක් වශයෙන්ද වැදගත් වේ.

මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය:

(ඔවර්හෙඩ් ප්‍රොජෙක්ටරය, මස්තක ප්‍රක්ෂේපකය)

වර්තමාන අධ්‍යාපනික කටයුතුවලදී මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍ර සහ ඇසිටේට් කඩදැසි පෘථුල වශයෙන් යොදා ගනු ලැබේ. මේ හේතුව නිසා සම්ප්‍රදායික අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ කළුලෑල්ලට හිමිවූ ස්ථානයට සමාන වැදගත් බවක් නවීන අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රයට හිමිවී ඇත.

පන්ති කාමරයේ ශිෂ්‍යයන්ට පැහැදිලි කළ යුතු දෙය කළුලෑල්ල මත ලිවීම හෝ වචනයෙන් විස්තර කරලීම වෙනුවට පැහැදිලිව ඇසිටේට් කඩදැසිය මත සකස් කොට මේ යන්ත්‍රය මගින් තිරයක් මතට එය ප්‍රක්ෂේපනය කරනු ලැබේ. යන්ත්‍රය තුළ ඇති ප්‍රක්ෂේපන වීදුලි බුබුල මගින් නිපදවන ආලෝක දහරාව යන්ත්‍රය මතුපිට ඇති වීදුරු තහඩුව මැදින් ගමන් කොට, මෙම තහඩුවට ඉහළින් ආධාරකයක සවි කර ඇති කාවයක් වෙතට එල්ල වේ. කාවය මැදින් ගමන් ගන්නා ආලෝක දහරාව විශේෂ කන්තාඩියක් මත පතිත වී ඒ මගින් ඉදිරියේ ඇති තිරය වෙත ප්‍රක්ෂේපනය වේ.

මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය සඳහා භාවිත කරනු ලබන විනිවිද පෙනෙන ප්ලාස්ටික් ස්වරූපයේ කඩදැසි ඇසිටේට් කඩදැසි හෙවත් පාරදෘශ්‍ය කඩදැසි ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. යන්ත්‍රය මතුපිට වීදුරුව දෙපැත්තේ ආධාරකවල සවිකළ රෝලක් වශයෙන් හෝ 10'' X 10'' පත්‍රිකා ලෙස හෝ ඇසිටේට් කඩදැසි මෙහිදී යොදා ගැනීමට පිළිවන. යන්ත්‍රය මතුපිට වීදුරු තහඩුව මත ඇති ඇසිටේට් කඩදැසි මත ලියන හෝ අදින දෙයක් ප්‍රමාණයෙන් විශාල වී පැහැදිලිව තිරය මත දිස්වේ.

ප්‍රබල ඉගැන්වීම් මාධ්‍යයක් ලෙස මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය නූතන යුගයේ බෙහෙවින් ජනප්‍රිය වී ඇත. මූලික වශයෙන්ම ගුරුවරයාට නිරතුරුවම ශිෂ්‍යයන්ගේ අවධානය තමා වෙතට යොමු කරගැනීමට මේ නිසා අවස්ථාව ලැබේ. සම්ප්‍රදායික කළුලෑල්ල භාවිත කිරීමේදී සැලකිය

යුතු කාලයක් පන්තියට පිටුපා කළුලෑල මත ලිවීමට හෝ ඇදීමට ගුරුවරයාට සිදුවේ. මේ හේතුවෙන් ශිෂ්‍යයන්ගේ අවධානය වරින් වර බිඳී යාම නොවැළැක්විය හැකි අතර, ඉගැන්වීම ගුරුවරයාටද වෙහෙසකර කාර්යයක් වේ. මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය යොදා ගැනීමේදී ගුරුවරයාට මුළු කාලයම පන්තියට මුහුණ පා සිටීමට අවස්ථාව ලැබෙන අතර, ශිෂ්‍යයන්ගේ අවධානය අඛණ්ඩව රඳවා ගැනීමට ද හැකි වේ.

තමන්ට අවශ්‍ය ඉගැන්වීමේ ද්‍රව්‍ය ඇසිටේට් කඩදාසි මත කලින් සකස්කර ගැනීමට හැකිවීම නිසා ගුරුවරයාගේ කාර්යය වඩාත් පහසු සහ ඵලදායී බවට පත්වේ. අධ්‍යයන වාරය හෝ අධ්‍යයන වර්ෂය මුලදී ගුරුවරයාට, අදාල විෂයයන් පිළිබඳව කරුණු පැහැදිලිව හා විද්‍යානුකූලව, ඇසිටේට් කඩදාසි මත සකස් කරගැනීමට පිළිවන. මේ අන්දමට ආරම්භයේදී සකස් කර ගත් ඉගැන්වීම් කට්ටලය මුළු අධ්‍යායන වර්ෂය තුළදීම හෝ කාලීනව තොරතුරු එක් කිරීමෙන් ඊටත් වඩා වැඩි කාලයක් වුවත්, භාවිතා කළ හැකිවේ. මෙම ද්‍රව්‍ය සමඟ පන්තියට පැමිණෙන ගුරුවරයාට, මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රයේ ආධාරයෙන් ඒවා ප්‍රදර්ශනය කරමින් වඩාත් ඵලදායී අන්දමට ඉගැන්වීමේ කාර්යයේ යෙදීමට හැකිවේ. එකම කරුණ පැහැදිලි කරලීමට විවිධ පන්තිවලදී වරින් වර නැවත නැවතත් කළුලෑල භාවිත කිරීමේ අවශ්‍යතාව මින් මඟහැරී යයි. ඔහුට මුළු කාලයම කරුණු ඉදිරිපත් කරලීමටත්, පැහැදිලි කරලීමටත්, ශිෂ්‍යයන් සමඟ සාකච්ඡා කරලීමටත්, මේ නිසා අවස්ථාව සැලසේ. ශිෂ්‍යයන්ටද මේ තත්ත්වයෙන් විපුල ප්‍රයෝජන ලැබේ. විද්‍යානුකූලව සකස් කරන ලද විෂය සටහන් තීරය මත නැරඹීමට ඔවුනට හැකිවනවා මෙන්ම පැහැදිලි කර ගත යුතු දේ පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට අවශ්‍ය ඉඩ ප්‍රස්තාද හිමි වේ.

සම්ප්‍රදායික කළුලෑලට වඩා ආකර්ශණීය මාධ්‍යයක්වීම මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය සාර්ථක ඉගැන්වීම් මාධ්‍යයක් වීමට තවත් හේතුවකි. පන්තිය ඉදිරියේ මෙබඳු නවීන උපකරණයක් තිබීම ම ශිෂ්‍යයන් තුළ විශේෂ උනන්දුවක් සහ උද්යෝගයක් ජනිත කරලීමට හේතු වේ. කළුලෑලේ සුදු හුණුවලින් ලියූ

ඒකාකාරී රටාව වෙනුවට මෙහිදී විවිධ වර්ණ උපයෝගී කරගැනීමට හැකිය. විවිධ වර්ණවලින් ලියවෙන පෑන්, ඇසිටේට් කඩදසි මත අවශ්‍ය ආකාරයට ඇලවිය හැකි වර්ණවත් විනිවිද පෙනෙන කඩදසි, අවශ්‍ය අන්දමට ඇලවිය හැකි විවිධ ප්‍රමාණයේ වර්ණවත් අකුරු ආදිය මගින්, දර්ශනීය ආකාරයට කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාවක් මෙහිදී තිබේ. සාමාන්‍ය, වර්ණවත් සහ රේඛා සහිත වශයෙන් වර්ග තුනක ඇසිටේට් කඩදසි ලබා ගතහැකිය. මෙම කඩදසි මත ලිවීමට උපයෝගී කර ගන්නා පෑන් වර්ග දෙකක් ඇත. මැකිය හැකි තීන්ත අඩංගු පෑන් සහ මැකිය නොහැකි තීන්ත අඩංගු පෑන් වශයෙනි.

මුද්‍රණ ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සරලය. එසේම පන්ති කාමරය අඳුරු කිරීමක් මෙහිදී අවශ්‍ය නොවේ. ස්වභාවික ආලෝකය සහිත පන්ති කාමරයක සාමාන්‍ය පරිසරය තුළම කටයුතු කිරීමට හැකිවේ.

පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බවද මෙහි ඇති යහපත් ලක්ෂණයකි. අවශ්‍ය අවස්ථාවල පන්ති කාමරයෙන් කාමරයට හෝ වෙනත් අවශ්‍ය ස්ථානයකට එය පහසුවෙන් ගෙන යා හැකිවේ. කුඩා රෝද සහිත මේසයක් මත තැන්පත් කර ගත් විට මෙය වඩාත් පහසු වේ.

වෙනත් ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය ආධාරක සමඟ භාවිත කිරීමට හැකිවීම මුද්‍රණ ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රයේ ඇති තවත් යහපත් ලක්ෂණයකි. ස්ලයිඩ්ස් යන්ත්‍ර, චිත්‍රපටිකා ආදී දේ සමඟ මෙයද එකවිට යොදා ගැනීම ගුරුවරයාට වාසියකි.

මෙම යන්ත්‍රයේ නඩත්තුවද පහසුය. ඉදහිට ඇතුළත ඇති විදුලි බුබුල දූව් ගිය විට මාරු කිරීම හැර වෙනත් නඩත්තු කිරීමක් මෙහිදී අවශ්‍ය නොවන තරම්ය.

ස්ලයිඩ්ස්:

අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහා බහුල වශයෙන් යොදා ගන්නා 'ස්ලයිඩ්ස්' සරල, එසේම බෙහෙවින් ජනප්‍රිය දෘශ්‍ය මාධ්‍යයකි. ස්ලයිඩ්ස් සකස් කරනු ලබන්නේ සාමාන්‍ය ඡයාරූප ගන්නා

කැමරාවකින්, ස්ලයිඩ් සේයා පටියක් යොදා ඡායාරූප ගෙන, විශේෂ ක්‍රමයකට එම සේයාපටිය සකස් කර, ඒ ඒ පින්තූරය වෙත වෙනම රාමු කිරීමෙනි. මෙම ස්ලයිඩ්ස්, ස්ලයිඩ්ස් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රයකට ඇතුළු කළ විට ඉදිරියේ ඇති තිරයේ අදාළ දර්ශනය පුළුල්ව පැහැදිලිව එසේම නිශ්චලව දිස්වේ. පාසල් ශිෂ්‍යයෙකුට හෝ අධ්‍යයන කාර්යයක නිරතව සිටින අයකුට අදාළ දර්ශනය නරඹමින් තම ඉගැනීමේ කටයුතු කිරීමට මෙහිදී ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලැබේ.

සාමාන්‍ය ප්‍රමිතීන්ට අනුව ස්ලයිඩ්ස් 2'' X 2'' ප්‍රමාණයෙන් නිෂ්පාදනය කෙරේ. මේ අනුව ස්ලයිඩ්ස් සකස් කර, පසුව රාමු කළ විට එක් ස්ලයිඩයක ප්‍රමාණය දිගින් සහ පළලින් 2'' බැගින් වේ. අධ්‍යාපන කටයුතුවලට සහ පුස්තකාලවලට යොදා ගන්නා ස්ලයිඩ්ස් බහුල වශයෙන් මෙම ප්‍රමාණයෙන් නිෂ්පාදනය වුවද මෙයට වඩා වෙනස් වූ ප්‍රමාණයෙන් ස්ලයිඩ්ස් නිෂ්පාදනය වේ. නිදසුනක් ලෙස 3 1/4'' X 5'' ප්‍රමාණය දැක්විය හැක. මෙම ස්ලයිඩ්ස් ප්‍රමාණයෙන් විශාල මෙන්ම ගුණාත්මක අගයෙන්, පැහැදිලි බවින් හා දිස්තිමත් බවින්ද අධික වේ. මේ නිසා අදාළ රූප ඉතා සියුම්ව සහ වඩාත් පැහැදිලිව නැරඹීමට අවශ්‍ය, විශේෂ අවස්ථාවලදී 3 1/4'' X 4'' ප්‍රමාණයෙන් විශේෂ ස්ලයිඩ්ස් යොදා ගැනේ. කෙසේ වෙතත් පොදුවේ බහුල වශයෙන් භාවිතා වන්නේ 2'' X 2'' ප්‍රමාණයේ ස්ලයිඩ්ස් වේ.

වෙනත් දෘශ්‍ය මාධ්‍ය සමඟ සැසඳීමේදී ස්ලයිඩ්ස්වල ආකර්ශනීය ලක්ෂණ ගණනාවක් දක්නට ඇත. මූලික වශයෙන්ම ස්ලයිඩ්ස් නිෂ්පාදනය අනෙකුත් බොහොමයක් නව මාධ්‍ය නිෂ්පාදන හා සසඳන විට වැඩි වියදමක් නොදැරිය යුතු, විශේෂ වෘත්තීය පුහුණුවක් අවශ්‍ය නොවන ක්‍රියාවලියකි. අවශ්‍ය ඡායාරූප සාමාන්‍ය කැමරාවක් (S. L. R.) යොදා ගෙන ස්ලයිඩ්ස් සඳහා නියමිත දළ සේයා පටියක් මගින් ලබා ගත හැකිය. සාමාන්‍ය වර්ණ ඡායාරූප සකස් කර ගැනීමේදී යන වියදමට වඩා වැඩි වෙනසක් නොවන මිලකට ස්ලයිඩ්ස් සකස් කර ගැනීමටද පිළිවන. තවදුරටත් අඩු වියදමකින් ඉටුකර ගැනීමට අවශ්‍ය නම් සේයා පටියේ සෘණ පිටපත තමන්ටම

සකස් කර ගැනීමත් එතරම් අපහසු නොවේ. සෘණ පිටපත වෘත්තීය රසායනාගාරයක් ලවා සකස්කරවා ගෙන රාමු කිරීමේ කාර්යය තමාම කර ගැනීම වඩාත් ප්‍රචලිත ක්‍රමය වේ.

මෙහිදී නිෂ්පාදනය කිරීමට අවශ්‍ය වැඩ සටහන තමන්ට තීරණය කරගත හැකිය. එසේම තම විශේෂ අවශ්‍යතාවනට ගැලපෙන ආකාරයට ගත යුතු පින්තූර සහ වඩාත් අවධානය කළ යුතු අංශ ආදියද තීරණය කරගත හැකිය. ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන සමඟ විස්තර කථනයක්ද ඉදිරිපත් කරන්නේ නම් තමන්ට අවශ්‍ය ආකාරයට විස්තර කථනය සකස් කරගෙන එය සාමාන්‍ය කැසට් වාදන යන්ත්‍රයක ආධාරයෙන් පටිගත කර ගත හැකිය. මේ අන්දමට ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනක් නිෂ්පාදනය කිරීමේදී විශේෂ වෘත්තීයමය හැකියාවක් අවශ්‍ය නොවන අතරම ඒ සඳහා ආධාර කර ගන්නා උපකරණද පහසු මිලට ලබා ගත හැකි සාමාන්‍ය උපකරණ වේ. මෙම වාසිය අනෙකුත් බොහෝ දෘශ්‍ය වැඩ සටහන් නිෂ්පාදනයේදී නොලැබේ. එසේම තමන්ට, තම ප්‍රදේශයට, තම ශිෂ්‍යයන්ට. තම පුස්තකාලයේ පාඨකයාට අවශ්‍ය වඩාත් ගැලපෙන විශේෂ වැඩ සටහන්, ස්ලයිඩ්ස් භාවිතයෙන් පහසුවෙන් නිපදවා ඉදිරිපත් කළහැකි වේ. ඒ අනුව රටේ එක් මධ්‍යස්ථානයක් මගින් හෝ ලෝකයේ වෙනත් තැනක පොදුවේ හැමටම ගැලපෙන අන්දමට සකස් කළ වැඩ සටහන් මත නොයැපී තම අවශ්‍යතාව අනුව වඩාත් ගැලපෙන වැඩ සටහන් මේ ක්‍රමයෙන් සකසා ගත හැකි වේ.

ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන්වල ඇති නම්‍යතාව එහි ඇති තවත් ආකර්ශණීය ලක්ෂණයකි. ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනකට ස්ලයිඩ්ස් කොපමණ ප්‍රමාණයක් අඩංගු වුවද ඒ සෑම ස්ලයිඩ්ස් රාමුවක්ම වෙන වෙනම පවතී. වික්‍රපට හෝ වික්‍රපටිකා මෙන් එකිනෙකට සම්බන්ධ රූප රාමු වශයෙන් නොව මේවා පවතින්නේ, වෙන් වූ ඒකීය රූප රාමු ලෙසය. ඒ නිසා ගුරුවරයාට හෝ පුස්තකාලයාධිපතිවරයාට අත්වන සුවිශේෂ වාසි රැසකි. එක් අතකට දීර්ඝ වැඩ සටහනක් ඒ ඒ පාඨකයාට ගැලපෙන සේ කෙටි කරන ලද වැඩ සටහනක් සේ ඉදිරිපත් කිරීමට මේ නිසා හැකියාව ලැබේ. ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන්

දර්ශනය කරන විට ඒ ඒ අවස්ථාවලට අනවශ්‍ය ස්ලයිඩ්ස් ඉවත් කොට අවශ්‍ය දේ පමණක් ප්‍රදර්ශනය කළහැක. අනෙක් අතට අධ්‍යයන කටයුතුවලදී තමනට අවශ්‍ය වන ස්ලයිඩ්ස්, විවිධ ස්ථාන වලින් හෝ විවිධ වැඩ සටහන් වලින් ලබා ගෙන තම අවශ්‍යතාවනට ගැළපෙන සේ වැඩ සටහන් සකස් කර ගැනීමට ද ගුරුවරයාට හෝ පුස්තකාලයාධිපති වරයාට පිළිවන. එසේම මේ නිසා ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනක් 'යල් පැන ගිය' තත්ත්වයට පත් නොවේ. ඒ ඒ ක්ෂේත්‍රයේ නව වර්ධනයක් පෙන්වන අන්දමට වරින් වර අලුත් ස්ලයිඩ්ස්, වැඩ සටහනකට එක් කර ගැනීමටත්, යල් පැන ගිය අදහස් අඩංගු හෝ වෙනත් හේතුවක් නිසා අනවශ්‍ය රූප රාමු ඉවත් කරලීමටත් මෙහිදී අවස්ථාව ලැබේ. මේ නිසා ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන් නිතරම -නවතාවයෙන් පවත්වා ගෙන යාමට හැකි වේ. මෙම වාසිදායක තත්වය වෙනත් ප්‍රධාන දෘශ්‍ය මාධ්‍ය රැසක දක්නට නොලැබේ.

කණ්ඩායම් වශයෙන් හෝ පෞද්ගලික යන දෙයාකාරයටම පරිශීලන කිරීමට හැකිවීම ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන්වල ඇති තවත් යහපත් ලක්ෂණයකි. කණ්ඩායම් වශයෙන් නැරඹීමේදී රූප ඉදිරියේ ඇති තිරයකට ප්‍රක්ෂේපනය කර නැරඹීමටත්, කථනය අඩංගු ශ්‍රව්‍ය පටය ඒ අනුව වාදනය කරලීමටත් පිළිවන. එක් අයෙකුට හෝ කිහිප දෙනෙකුට නැරඹීම සඳහා ස්ලයිඩ්ස් යන්ත්‍රයේම තිරයක් සහිත ස්ලයිඩ්ස් යන්ත්‍රයද ඇත. මෙහිදී ශ්‍රව්‍ය පටය තමන්ට අවශ්‍ය පරිදි හඬ පාලනය කොට වාදනය කිරීමට හෝ පෞද්ගලික ශ්‍රවණ උපකරණ භාවිතා කිරීමට තරඹන්නන්ට පිළිවන. මෙය ස්වයං අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා විශේෂයෙන් ප්‍රයෝජනවත් වේ.

අධ්‍යයන කටයුතු වලදී තමන්ගේ අවශ්‍යතාවනට අනුව නැරඹීමේ පහසුකම් තිබීම ශිෂ්‍යයනට මෙම වැඩසටහන්වල ඇති විශේෂ වාසිදායක කරුණක් ලෙස දැක්විය හැකිය. චිත්‍රපට මාධ්‍යයේදී මෙන් රූප රාමු වේගයෙන් මාරුවීමක් නොවන අතර, තමනට අදාළ විෂය හොඳින් අවබෝධ වන තුරු, අවශ්‍ය තරම් කාලයක් අදාළ රූප රාමුව නැරඹීමට මෙහිදී ඉඩ ප්‍රස්ථාව සැලසේ.

ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන් විශේෂයෙන්ම අධ්‍යයන කටයුතු වලදී වෙනත් මාධ්‍ය එකක් හෝ ගණනාවක් සමග එකට යොදා ගතහැකි වීම තවත් යහපත් ලක්ෂණයකි. ගුරුවරයාට ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනක් මගින් ශිෂ්‍යයාට අදාළ කරුණු පැහැදිලි කර දෙන අතරම කළුලේල, මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය හෝ වෙනත් ඉගැන්වීම් අධාරකයන්ද භාවිත කළහැකිය.

ස්ලයිඩ්ස් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය මුලදී සඳහන් කළාක් මෙන් සරල ක්‍රියාවලියකි. සකස් කර ගන්නා ස්ලයිඩ්ස් රූප, රාමු කරගන්නා ආකාර කිහිපයක් ඇත. මේ සඳහා කාඩ්බෝඩ් රාමු, ප්ලාස්ටික් රාමු, වීදුරු රාමු යොදා ගත හැකිය. කාඩ්බෝඩ් රාමු මිල අඩු, වඩා සරල ක්‍රමය වුවද, ඇතැම්විට මෙම ස්ලයිඩ්ස් තැන්පත් කර තැබීමේදී නැමීම හෝ තැළීම වලට භාජනය වීමට ඉඩ තිබේ. වීදුරු රාමු වඩාත් මිල අධික රාමු ක්‍රමය වන අතර එම රාමුවල ඇතුළත වාෂ්ප බැඳීමට ඉඩ තිබීම, බිම් වැටුණහොත් කැඩී බිඳී යාමට ඉඩ තිබීම ආදී හේතු නිසා එය වඩා ජනප්‍රිය නොවේ. මේ නිසා ප්ලාස්ටික් රාමුව, ස්ලයිඩ්ස් සකස් කිරීමේ දී අද වඩාත් බහුලව යොදා ගන්නා ක්‍රමය වී ඇත. රූප රාමුවේ ආරක්ෂාව ඒ මගින් හොඳින් සැලසීමත්, පහසුවෙන් භාවිතා කළහැකි වීමත්, මිලෙන් අධික නොවීමත් තැළීම් නැවීමවලට ඔරොත්තු දීමත් ප්ලාස්ටික් රාමුවල ඇති විශේෂ ලක්ෂණ වේ.

එකම ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනේ පිටපත් කිහිපයක් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය අවස්ථාවල ස්ලයිඩ්ස් පිටපත් කරගන්නා යන්ත්‍රයක ආධාරයෙන් තමන්ට අවශ්‍ය තරම් පිටපත් ලබා ගත හැකිය. පාසලක හෝ වෙනත් පුස්තකාලයක වඩා ඉල්ලුමක් ඇති මාතෘකාවක් යටතේ නිෂ්පාදනය වන ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනක් හෝ වාණිජමය පරමාර්ථයෙන් නිෂ්පාදනය වන වැඩ සටහන් හෝ ජාතික පුස්තකාලය, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය වැනි කේන්ද්‍රස්ථානයක, ආයතන රාශියක් අතර බෙදා හැරීම සඳහා සකස් කරන වැඩ සටහන්වලදී පිටපත් එකකට වැඩි ගණනක් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වේ. මෙම අවස්ථාවලදී ඡායාරූපවල මුල් පිටපත් හොඳින් පැහැදිලි

ගුණාත්මක අතීන් ඉහළ තත්ත්වයක පවතී නම් එය යොදා ගෙන, ස්ලයිඩ්ස් අනු පිටපත් යන්ත්‍රයක ආධාරයෙන් අවශ්‍ය අනු පිටපත් ලබා ගැනීමට හැකිය.

ස්ලයිඩ්ස් දර්ශන සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ම අවශ්‍ය වන්නේ ස්ලයිඩ්ස් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රයක් සහ තිරයකි. ස්ලයිඩ්ස් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය තුළ ඇති විදුලි බුබුලක් සහිත ප්‍රක්ෂේපන ලාම්පුවක් මගින් අදාළ පින්තූරය තිරය මතට ප්‍රක්ෂේපනය කරනු ලැබේ. මේ විදුලි බුබුල නිසා යන්ත්‍රය ඇතුළත ඉක්මනින් රත්වේ. මෙයට පිළියමක් ලෙස යන්ත්‍රය තුළ විදුලි පංකාවක් ඇති අතර ඒ මගින් ඇතුළත සිසිල් කරනු ලැබේ. ස්ලයිඩ්ස් යන්ත්‍රය තුළ ඇති මෙම විදුලි පංකාව මගින් වැදගත් කාර්යයක් ඉටු කරන ලැබුවද, එහි ඇති අවාසියක් නම් මේ මගින් නිකුත්වන ශබ්දය, දර්ශනය නැරඹීමේදී තරමක බාධාවක් වීමයි. නවීන ස්ලයිඩ්ස් යන්ත්‍රවල මෙම විදුලි පංකා වැඩි ශබ්දයක් නිකුත් නොකරන අන්දමට සකස් කර තිබේ. ස්ලයිඩ්ස් යන්ත්‍රය මතම ඇති තිරයේ රූප දිස්වීමට එතරම් සැර විදුලි බුබුලක් අවශ්‍ය නොවේ. එබැවින් ඒවා තුළ විදුලි පංකා නොමැති අතර මේ නිසා අනවශ්‍ය ශබ්ද රහිතව දර්ශන නැරඹීමට හැකියාව ලැබේ.

ස්ලයිඩ්ස් දර්ශන සමඟ විස්තර කථනයක්ද ඇත්නම් එය පටිගත කර ගැනීමට සිදුවේ. මේ සඳහා ශබ්ද තැටි, පටි හෝ කැසට් වැනි ඕනෑම පටිගත කිරීමේ මාධ්‍යයක් යොදා ගත හැකිය. මේ අතරින් වඩාත් පහසු සහ බහුලව යොදා ගන්නා මාධ්‍යය කැසට් පටි වේ. කැසට් පටියේ පටිගත කරන ලද විස්තර කථනය වාදනය වන විට එයට අනුකූල ලෙස, ස්ලයිඩ්ස් දර්ශන මාරු කළ යුතුය. මෙහිදී එම කාර්යය ගුරුවරයාට හෝ වැඩ සටහන් ඉදිරිපත් කරන්නාට කළ හැකි වේ. පටිගත කරන ලද කථනය අතර මැද දර්ශනය මාරු කළ යුතු අවස්ථාවේ විශේෂ සිත්‍ර හඬක් හෝ වෙනත් සංඥාවක් ඇතුළත් කළ හැක. එම හඬ ඇසුණු විට වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක කරන්නාට, ස්ලයිඩ්ස් මාරු කරනායේ ආධාරයෙන් එය මාරු කළ හැකිය. මීට අමතරව අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී ස්වයංක්‍රීයව ස්ලයිඩ්ස් මාරු කෙරෙන, කැසට් යන්ත්‍රය සහ

ස්ලයිඩ්ස් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය එකිනෙක හා සම්බන්ධ වී ඇති යන්ත්‍රද ඇත. මෙබඳු යන්ත්‍රවලදී කථනයේ ස්ලයිඩ්ස් මාරු කළ යුතු අවස්ථාව විද්‍යුත් ආවේගයක් මගින් යන්ත්‍රයට දැන් වූ විට ස්ලයිඩ්ස් ස්වයංක්‍රීයව මාරුවේ. මෙය වඩාත් පහසු ක්‍රමයයි.

චිත්‍රපටිකා:

නිශ්චල රූප රාමු ඇතුළත් සේයාපටයක් චිත්‍රපටිකාවක් ලෙස හැඳින්වේ. කරුණු ගණනාවකින් චිත්‍රපටිකා, ස්ලයිඩ්ස්-වලට සමාන වේ. මේ මාධ්‍ය දෙකම නිශ්චල රූප මාධ්‍යයන් වීම ඒවායේ ඇති ප්‍රධාන සමාන ලක්ෂණය වේ. මේවායේදී ඒ ඒ රූප රාමු, නිශ්චලව තීරය මතුපිට දිස්වේ. ස්ලයිඩ්ස් සහ චිත්‍රපටිකා අතර ඇති ප්‍රධාන වෙනස නම් ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනේ ඕනෑම රූප රාමුවක් තනි තනි රාමු වශයෙන් ස්වාධීනව පවතින අතර, චිත්‍රපටිකාවලදී රූප රාමු සියල්ලම එකට සම්බන්ධ වූ රෝලක් වශයෙන් පැවතීම වේ. මේ හේතුව නිසා ස්ලයිඩ්ස්වල මෙන් වෙන වෙනම රූප රාමු කිරීමක් චිත්‍රපටිකාවලදී අවශ්‍ය නොවේ.

චිත්‍රපටිකා නිෂ්පාදනයද බොහෝදුරට ස්ලයිඩ්ස් නිෂ්පාදනය හා සමාන වේ. සාමාන්‍ය ඡායාරූප ගන්නා කැමරාවකින් (SLR), චිත්‍රපටිකා සඳහා අවශ්‍ය දළ සේයාපට යොදා ගෙන තමනට අවශ්‍ය වැඩ සටහන රූප ගත කළ හැකිය. රූප ගත කිරීම අවසානයේ සේයාපටිය, රසායනාගාරයක සකස් කළ පසු එය චිත්‍රපටිකාවක් වේ. චිත්‍රපටිකාවක දිග ඒ සඳහා යොදා ගන්නා දළ සේයාපටයේ දිග හා සමාන වේ. රූප රාමු 12 ක් ඇති සේයා පටවලින් නිපදවෙන චිත්‍රපටිකා කෙටි වන අතර රූප රාමු 36 ක් ඇති සේයාපටවලින් නිපදවන චිත්‍රපටිකා දීර්ඝ වේ. චිත්‍රපට සමඟ සංසන්දනාත්මකව සැලකීමේදී, කුමන වර්ගයේ චිත්‍රපටිකාවක් වුවද ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වේ. මෙයට චිත්‍රපටිකා යන නම ලැබීමටද මෙම කුඩා බව හේතුවී ඇත.

චිත්‍රපටිකා වර්ග දෙකක් ඇත. ඒකීය රාමු චිත්‍රපටිකා සහ ද්විත්ව රාමු චිත්‍රපටිකා වශයෙනි. අර්ධ රාමු සහ පූර්ණ රාමු යන්තද මේ සඳහාම භාවිතවේ. හැඳින්වෙන නාමයෙන් හැඟවෙන පරිදි ද්විත්ව රාමු හෙවත් පූර්ණ රාමු චිත්‍රපටිකාවල රූප රාමු විශාලත්වයෙන් වැඩි වේ. මෙම වර්ගයේ චිත්‍රපටිකාවක රූප රාමුව මි. මී. 36 X 24 ප්‍රමාණයක විශාලත්වයක් ඇත. ඒකීය රාමු හෙවත් අර්ධ රාමු චිත්‍රපටිකාවල රූප රාමුවක් මි. මී. 24 X 18 ප්‍රමාණය වේ. රූප රාමුවල ඇති රූපයේ සියුම් ලක්ෂණ පවා හොඳින් නැරඹීමට අවශ්‍ය විශේෂ අවස්ථාවලදී ද්විත්ව රාමු චිත්‍රපටිකා යොදා ගනු ලැබුවද සාමාන්‍යයෙන් වැඩි වශයෙන් ඇත්තේ ඒකීය රාමු වර්ගයේ චිත්‍රපටිකාය.

අතින් ක්‍රියාකරවන යන්ත්‍ර, අර්ධ ස්වයංක්‍රීය යන්ත්‍ර, සහ ස්වයංක්‍රීය යන්ත්‍ර වශයෙන් ප්‍රධාන චිත්‍රපටිකා යන්ත්‍ර වර්ග තුනක් ඇත. මිලෙන් අඩු, සරලක්‍රියා කාරිත්වයක් ඇති පළමු වර්ගයේදී සෑම රූප රාමුවක්ම යන්ත්‍රය ක්‍රියා කරවන්නාට මාරු කිරීමට සිදුවේ. අර්ධ ස්වයංක්‍රීය යන්ත්‍රවලදී රූප රාමු මාරු කිරීමට අවශ්‍ය අවස්ථාවල ඒ සඳහා ඇති උපකරණය මගින් සංඥා කළ විට ස්වයංක්‍රීයව රූප රාමු මාරුවේ. ස්වයංක්‍රීය යන්ත්‍රවලදී යන්ත්‍රය තුළින්ම ස්වයංක්‍රීයව ලැබෙන විද්‍යුත් සංඥාවකට අනුව රූප රාමු මාරු වේ.

නරඹන්නාගේ අවශ්‍යතාව අනුව කැමති වේලාවක් ඒ ඒ රූප රාමු නැරඹීමට හැකිවීම විශේෂයෙන් අධ්‍යයන කටයුතුවල යෙදෙන ශිෂ්‍යයනට මෙහිදී ඇති වාසි සහගත තත්ත්වයකි. ස්වයංක්‍රීය චිත්‍රපටිකා යන්ත්‍රවල වුවද තමන්ට අවශ්‍ය රූප රාමුව දිගටම නැරඹීමේ පහසුකම් ඇත.

චිත්‍රපටිකාව පහසුවෙන් පරිහරණය කළ හැකි නව මාධ්‍යයකි. ස්ලයිඩ්ස් මෙන් වෙන වෙනම රඳවනයක තැන්පත් කිරීමට හෝ ප්‍රධාන චිත්‍රපටයක මෙන් විශාල රෝලක් ලෙස භාවිතා කිරීමට හෝ මෙහිදී සිදු නොවේ. කුඩා චිත්‍රපටිකා රෝල පහසුවෙන් යන්ත්‍රයට ඇතුළු කිරීමත්, අවශ්‍ය අවස්ථා වලදී පහසුවෙන් පරිහරණය කිරීමත් කළ හැකිය.

තැන්පත් කරලීම පහසු කාර්යයක්වීම වික්‍රපටිකාවල තවත් ලක්ෂණයකි. ස්ලයිඩ්ස්වලදී මෙන් රූප රාමු මාරුවීමක් හෝ රාමු නැතිවීමක් වික්‍රපටිකාවලදී සිදු නොවේ. මේ නිසා ප්‍රස්තකාලයාධිපතිවරයාට ඒ පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීමට සිදු නොවේ. කුඩා රඳවනයක මෙය පහසුවෙන් තැන්පත් කළ හැකිය.

වික්‍රපටිකාවල ඇති ප්‍රධානතම අවාසිය නම් නිෂ්පාදනය තරමක දුෂ්කර කාර්යයක් වීමයි. දළ සේයාපටය සම්පූර්ණ-යෙන්ම, ඒ ආකාරයටම වික්‍රපටිකාව ලෙස භාවිතා කිරීම හේතුවෙන් මෙම දුෂ්කරතාව පැන නගී. මේ නිසා සේයා පටයට ඇතුළත් වන සියලුම වික්‍ර රාමු ගුණාත්මක අතින් උසස්, වැඩ සටහනේ තේමාවට ගැලපෙන ඒවා විය යුතුවේ. ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහන් නිෂ්පාදනය කිරීම සමඟ සැසඳීමේදී ස්ලයිඩ්ස් රූප රාමු සකස් කර අවසාන වූ පසු ඒවා අතර දුර්වල රූප රාමු ඇත්නම් ඒවා ඉවත් කොට නැවත සුදුසු රාමු ඇතුළත් කළ හැකිය. මෙම වාසිය වික්‍රපටිකා නිෂ්පාදකයාට නොමැත. අදාළ වැඩ සටහන විද්‍යානුකූලව සකස් කොට, ලබා ගත යුතු රූප රාමු පිළිබඳ පැහැදිලි, නිවැරදි තීරණයකට එළඹ, ඒ සෑම ඡායාරූපයක්ම ගුණාත්මක අතින් ඉහළ තත්ත්වයක සිටින සේ ලබා ගැනීමට නිෂ්පාදකයාට සිදු වේ.

වික්‍රපටිකා නිෂ්පාදනයේදී ඇති මෙම දුෂ්කරතාවට පිළියමක් ලෙස ගත හැකි පියවර කිහිපයක් ඇත. පළමුවැන්න, වැඩ සටහන කල්පනාකාරීව හොඳින් සකස් කොට, ප්‍රවීණ ඡායාරූප ශිල්පියෙකු ලවා නිවැරදි අන්දමට ඡායාරූප ගත කිරීමයි. දෙවන පිළියම වනුයේ, වික්‍රපටිකා නිෂ්පාදනය පියවර දෙකකින් සිදු කිරීමයි. පළමු වාරයේදී වැඩ සටහනට අදාළ ඡායාරූප රාශියක් ලබා ගෙන, ඒවායින් ගැලපෙන සහ ගුණාත්මක බවින් ඉහළ ඡායාරූප වෙන් කර ගෙන වැඩ සටහනට ඇතුළත් කළ යුතු රේඛා සටහන්, වික්‍ර ආදී දේ ඇත්නම් ඒවා සමඟ අනුපිළිවෙලට නැවත ඡායාරූප ගත කිරීමයි.

ජායාරූප ගැනීමේදී සේයාපටයේ ඇති විත්‍ර රාමු ඇතුළතම රූපය සටහන් වන අන්දමට හොඳ වර්ගයේ කැමරාවක් භාවිත කළ යුතුවේ. අදාල රූපය, සේයා පටයේ රූප රාමු දෙකක සටහන් වීම වැළැක්වීමට කල්පනාකාරී විය යුතු වේ.

විත්‍රපට:

නව මාධ්‍ය අතර වඩාත්ම ජනප්‍රිය මාධ්‍යය ලෙස විත්‍රපට දැක්විය හැකිය. විනෝද මාධ්‍යයක් ලෙස කාලයක් තිස්සේ පැවැති විත්‍රපටය අද අධ්‍යාපන සහ තොරතුරු සැපයෙන ප්‍රබල මාධ්‍යයක් බවට පත්වී ඇත. 1894 දී තෝමස් එඩ්සන් ප්‍රථම වරට විත්‍රපටය නිපදවූ තැන් පටන් අද දක්වා සියවසකට ආසන්න කාලයක් තුළ විත්‍රපටය විවිධ අංශ වලින් සමන්විත අංශ සම්පූර්ණ මාධ්‍යයක් ලෙස වර්ධනය වූවා මෙන්ම ජන සමාජයේ සෑම අස්සක් මුල්ලක් පුරා ම පැතුරුණු, පොදුවේ සෑම දෙනා විසින්ම අගය කරන මාධ්‍යයක් බවට ද පත්වී ඇත.

විත්‍රපට මාධ්‍යය වඩාත් ජනප්‍රිය වීමට හේතු වූ කරුණු කිහිපයක් සඳහන් කළ හැකිය. එය අධ්‍යාපනික හා තොරතුරු සැපයීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස පුස්තකාලයාධිපතීන් විසින් අගය කිරීම තරමක් මෑත අතීතයේ සිට සිදු වුවද, මුල පටන් ම එය විනෝද මාධ්‍යයක් ලෙස ජනතාව අතර පැතිරී තිබිණි. විත්‍රපට යන වචනය සමඟ අද වුවද වැඩි දෙනකුගේ සිත් තුළ ඇදෙන විත්ත රූපය, විනෝදස්වාදය ගෙන දෙන මාධ්‍යයකි. විත්‍රපට මාධ්‍යය තුළට කැවී ඇති මෙම ආකල්පය, අධ්‍යාපනික හා තොරතුරු සැපයීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස ද එහි ජනප්‍රියත්වයට බලපා ඇති බව සැලකිය හැකිය.

මිනිස් සිතට ආකර්ශණීය වූ ප්‍රධාන මාධ්‍ය ගණනාවක් පුළුල් වශයෙන් භාවිත කිරීම විත්‍රපටවල ආකර්ශණීයත්වයට හේතු වූ තවත් කරුණකි. රූප ශබ්ද, වලන, වර්ණ යන ප්‍රධාන අංග එකට එකතුවී ඇති එකම මාධ්‍යය විත්‍රපට වේ. අනෙක් මාධ්‍ය සියල්ලක ම වාගේ මෙම අංග එකක් හෝ කිහිපයක් පමණක් ඇතුළත්වී ඇත.

සිද්ධීන් ඉතාමත් විශ්වාසනීය ආකාරයට ඉදිරිපත් කළ හැකිවීම විත්‍රපට මාධ්‍යයේ ඇති ප්‍රබල ලක්ෂණයකි. වෙනත් කිසිම මාධ්‍යයකට එතරම් විශ්වාසනීය අන්දමට තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට හැකියාවක් නැත. නිදසුනක් ලෙස පොතක මුද්‍රිත අකුරු මගින් යම් සිදුවීමක් විස්තර කළ හැකිය. එහි දී කතුවරයාගේ දක්ෂතාව අනුව, පාඨකයාට අදාළ සිදුවීමක් එයට අදාළ පසුබිමක් පිළිබඳව විත්ත රූපයක් ගොඩ නගා ගැනීමට පිළිවන. එහෙත් එය ස්වාභාවික තත්ත්වයට සම්පූර්ණයෙන්ම සමාන නොවේ. විත්‍රපට මාධ්‍යය මගින් එම සිදුවීමක් ඊට අදාළ පසුබිමක් සම්පූර්ණයෙන්ම ස්වාභාවිකව ඉදිරිපත් කළ හැකිය. මෙම විශ්වාසනීය බව සහ සිද්ධීන් ස්වාභාවිකව ඉදිරිපත් කර ලීමේ හැකියාව අතින් විත්‍රපට මාධ්‍යය අනෙකුත් සියලුම මාධ්‍ය අභිභවා පෙරමුණේ සිටී.

විත්‍රපට මාධ්‍ය අවබෝධ කරගැනීමට පහසුවීම එහි ඇති තවත් අගනා ලක්ෂණයකි. උගත් නූගත් ඕනෑම අයෙකුට විත්‍රපට නැරඹීමටත්, ඉන් අදහස් උකහා ගැනීමටත් පිළිවන. මේ හේතුව නිසා ලොකයේ බොහෝ ප්‍රදේශවල 'නූගත්' යයි සැලකෙන ජන කොටස් අතර අධ්‍යාපනික හෝ තොරතුරු සැපයීමේ වඩාත් සාර්ථක මාධ්‍යය ලෙස විත්‍රපට යොදා ගනු ලැබේ. මේ අන්දමට ආයාසයකින් තොරව අවබෝධ කරගැනීමට හැකිවීම නිසා විත්‍රපට මාධ්‍යය නූගතුන්ගේ මාධ්‍යයක් ලෙස නොසැලකිය යුතුය. එය මූලික වශයෙන් සෑම දෙනාටම අවබෝධ කරගත හැකි, සෑම දෙනාගේම සිත් සතන් තුළට පහසුවෙන් සමීප කළ හැකි මාධ්‍යයකි.

-වෙනත් නව මාධ්‍යවලට හෝ සාමාන්‍ය මනුෂ්‍යයාගේ ඉන්ද්‍රියනට ඇති බාධක ලෙස සැලකෙන දේ ජය ගතහැකි වීම විත්‍රපට මාධ්‍යයේ ඇති ප්‍රබලම ලක්ෂණය ලෙස සැලකිය හැකිය. සාමාන්‍යයෙන් පොදුවේ බාධක ලෙස සැලකෙන කාලය, දුර ප්‍රමාණය, යම් වස්තුවක ප්‍රමාණය, පෙනුම ආදිය විත්‍රපට මාධ්‍යයේදී තවදුරටත් බාධා නොවේ. ඒ මගින් වසර දහස් ගණනක කාලය මිනිත්තු කිහිපයකදී හෝ කක්පර කිහිපයක තුළ සිදුවන දේ ඊට වඩා පුළුල් කාලයකදී ඉදිරිපත්

කළහැකිය. ජ්‍යෙෂ්ඨකයා එක් වරම ඇත අතීතයේ ඉන්ද්‍ර නිමිත හෝ අනුරාධපුර ශිෂ්ටාචාර දක්වා ආපසු ගෙනයාම හෝ අනාගතයේ විශ්වයේ කෙළවරක ජනපදයක් ඉදි කිරීම දක්වා ඉදිරියට ගෙන යාමේ හැකියාවක් එයට ඇත. දුර ප්‍රමාණය, වික්‍රපට සම්පූර්ණයෙන්ම ජය ගෙන ඇත. පෘථිවියේ එක් කොතක ඇලස්කාවේ තෙල් නිධි ගවේෂණයත්, සඳ මතුපිට ඇවිදීමත් මේ මගින් පහසුවෙන් නැරඹිය හැකිය. විශාලත්වය පිළිබඳ ගැටලුවද තවදුරටත් වික්‍රපටයට අභියෝගයක් නොවේ. පියවි ඇසට නොපෙනෙන සියුම් දේ විශාල කොට, සුව පහසු අන්දමට වික්‍රපටය තුළින් නැරඹීමට හැකියාවක් ලැබී ඇතිවාක් මෙන් ම ග්‍රහවස්තූන් වැනි අති විශාල දේද, කුඩා තිරයක් මතුපිට නැරඹීමට ඒ මගින් පහසුකම් ඇති කර ඇත.

සිදුවීමක් ඒ ආකාරයෙන්ම අනාගතයේදී නැරඹීමට තැත්පත් කර තබා ගතහැකිවීම වික්‍රපට මාධ්‍යයේ ඇති තවත් අපූර්ව ලක්ෂණයකි. 1969 වසරේ නිල් ආර්මිස්ට්‍රෝෆ් සඳ මතුපිට ඇවිදීම හෝ 1984 වසරේ වික්ටෝරියා ජලාශය විවෘත කිරීම ඒ ආකාරයෙන් තවත් අවුරුදු සිය ගණනකට පසුවද වික්‍රපට මාධ්‍ය තුළින් නැරඹීමේ හැකියාවක් ඇත.

වික්‍රපට නම් කථ ඇත්තේ ඒවාට යොදන දළ සේයාපටයේ ප්‍රමාණය අනුව වේ. වික්‍රපට දළ සේයාපටයේ පළල මෙහිදී මිනුම් දණ්ඩ වශයෙන් භාවිත වේ. මි. මී. 16 ක් පළල දළ සේයාපටයක් යොදා ගන්නා වික්‍රපට මි. මී. 16 වික්‍රපට වශයෙන් ද මි. මී. 35 ක් පළල දළ සේයාපටයක් යොදා ගන්නා වික්‍රපට මි. මී. 35 වික්‍රපට වශයෙන්ද, මි. මී. 70 ක් පළල දළ සේයාපටයක් යොදා ගන්නා වික්‍රපට මි. මී. 70 වික්‍රපට වශයෙන්ද හැඳින්වේ.

සාමාන්‍යයෙන් විනෝදය පිණිස නිපදවන වික්‍රපට ශාලාවක් තුළ නැරඹිය යුතු, වෘත්තාත්ත වික්‍රපට වඩා පුළුල් දළ සේයාපට උපයෝගී කරගෙන නිපදවනු ලැබේ. මේ වර්ගයේ වඩාත් ප්‍රචලිත වික්‍රපට වර්ගය මි. මී. 35 වික්‍රපට වේ. අප කවුරුත් ඉඳ හිට වික්‍රපට ශාලාවක් තුළට ගොස් නරඹන්නේ

මෙම වර්ගයේ චිත්‍රපට වේ. මි. මි. 70 සහ මි. මි. 105 ප්‍රමාණවල චිත්‍රපට ද ඇත. මේවා වැඩි වශයෙන්ම වෘත්තාන්ත චිත්‍රපට නිපදවීම සඳහා යොදා ගැනේ. මේ වර්ගවල චිත්‍රපටවල දක්නට ලැබෙන ලක්ෂණයක් නම් රූප ගැන්වීම එළිමහනේ සිදු වුවද ඒවා ප්‍රධාන වශයෙන් ම චිත්‍රාගාර තුළ නිපදවීමයි. චිත්‍රාගාරයෙන් බාහිර දර්ශන මේවාට ඇතුළත් වුවද, නිෂ්පාදනයේදී ප්‍රධාන වශයෙන්ම රසායනාගාරයක් සහිත චිත්‍රාගාර නිෂ්පාදනයේ විවිධ නිපුණතාව ඇති විශාල කාර්මික පිරිසක්, මිල අධික කැමරා සහ චිත්‍රාගාර උපකරණ ආදිය අවශ්‍ය වේ. මෙම වර්ගයේ චිත්‍රපට නිපදවීම ප්‍රධාන වශයෙන්ම වාණිජමය පරමාර්ථයෙන් ඉටු කෙරෙන නිසා විශාල මුදල් සම්භාරයක්ද මේවාට වැය කිරීමට සිදුවේ. මේ අතරින් මි. මි. 70 සහ මි. මි. 105 වැනි වඩාත් පුළුල් තීර චිත්‍රපට නිපදවීම සඳහා වඩාත් මුදල් සහ අනෙකුත් සම්පත් වැය වේ. මෙම චිත්‍රපට ප්‍රධාන වශයෙන්ම වාණිජ පරමාර්ථයෙන් නිපදවීම නිසාත්, අධ්‍යාපනික සහ විඥාපන කටයුතු සඳහා යොදා නොගන්නා නිසාත්, ඒවා පිළිබඳව පුළුල් අධ්‍යයනයක් කරලීමක් මෙහිදී බලාපොරොත්තු නොවේ.

මි. මි. 16, මි. මි. 8, සුපර් මි. මි. 8 අධ්‍යාපන සහ විඥාපන කටයුතු සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ම යොදාගනු ලබන චිත්‍රපට වර්ග වේ. මෙම චිත්‍රපට වර්ගවල ඇති විශේෂ ලක්ෂණයක් නම් ඒවායේ නම් වලින් ම හැඟවෙන පරිදි මේවා සඳහා යොදා ගන්නා දළ සේයාපට එතරම් පුළුල් නො වූ ඒවා වීම යි. ඒවායේ පළල මෙහි දක්වා ඇති පරිදිම මි. මි. 16, සහ මි. මි. 8 වේ. මේවායේ ඇති අනෙක් විශේෂ ලක්ෂණය නිෂ්පාදනය සඳහා, සංසන්දනාත්මකව බැලීමේදී කලින් සඳහන් කළ පුළුල් චිත්‍රපටවලට මෙන් චිත්‍රාගාර හෝ විශාල කාර්මික පිරිසක් අනවශ්‍ය වීමයි. යොදා ගනු ලබන කැමරාව සහ අනෙක් උපකරණ සංසන්දනාත්මකව බලන විට ප්‍රමාණයෙන් කුඩා ඒවා වන අතර, මිල ද අඩු ය. මෙම උපකරණ බරින් අඩු, සරල, පහසුවෙන් ක්‍රියාත්මක කළහැකි ඒවා වේ. බොහෝ අවස්ථාවල චිත්‍රපටකරණය පිළිබඳ විශේෂ පුහුණුවක් නො ලැබූ, සාමාන්‍ය අයෙකුට වුව ද චිත්‍රපටයක් පහසුවෙන් නිපදවිය හැකි තත්ත්වයක් මේ වර්ගයේ චිත්‍රපට උපකරණවල ඇත. මෙම

කුඩා ප්‍රමාණයේ චිත්‍රපටවල ඇති අඩු නිෂ්පාදන වියදම, සංකීර්ණ බවින් තොරවීම, ලාභ උපකරණ ආදිය අධ්‍යාපන හා වෘත්තීය චිත්‍රපට නිෂ්පාදකයන්ගේ සිත්ගත් ප්‍රධාන සාධක වූ බවට සැකයක් නැත.

මී. මී. 16 චිත්‍රපට:

1924 වසරේ දී අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ඊස්ටමන් කොඩැක් සමාගම පළමුවෙන්ම නිෂ්පාදනය කළ මී. මී. 16 චිත්‍රපටය, චිත්‍රපට ලෝකයේ පෙරළියක් කරලීමට සමත් විය. මේ වන විට මී. මී. 35 චිත්‍රපට කලාවට දශක තුනක් පමණ ගතවී තිබුණ අතර එය බෙහෙවින් ජනප්‍රිය මාධ්‍යයක් බවට පත්වී තිබේ.

වෘත්තීය චිත්‍රපට විශාල වියදමක් දරා, විශාල නළු නිලී පිරිසක්, චිත්‍රාගාර, රසායනාගාර, විශාල කාර්මික පිරිසක් ආදිය සහිතව විශාල ප්‍රේක්ෂකයින් සංඛ්‍යාවකට නිපද වූ ඒවා විය. නමුත් මෙම ජනප්‍රිය මාධ්‍යය, අධ්‍යාපනික, ප්‍රවෘත්ති වැනි වෙනත් පරමාර්ථ සඳහා සීමිත ප්‍රේක්ෂක පිරිසකට අඩු වියදමකින් නිෂ්පාදනය කළ හැකි මාර්ග පිළිබඳව සොයා බැලීමේ උනන්දුවක් මුල් අවධියේ සිටම දක්නට ලැබේ. මී. මී. 16 චිත්‍රපටය බිහි වූයේ මෙම අවශ්‍යතාවට පිළිතුරක් වශයෙනි. මී. මී. 16 චිත්‍රපටවල වැදගත්කම සොයා බැලීමට එය ඊට වඩා ප්‍රමාණයෙන් විශාල චිත්‍රපට සමඟ සසඳා බැලිය යුතු වේ. මී. මී. 16 චිත්‍රපට කැමරා සහ අනෙකුත් උපකරණ ඊට වඩා ප්‍රමාණයෙන් විශාල චිත්‍රපට වර්ගවල කැමරා සහ අවශ්‍ය උපකරණවලට වඩා බෙහෙවින් මිල අඩුය. සංසන්දනාත්මකව බැලීමේදී සරල ක්‍රියාකාරිත්වයක් එය සතු වේ. කාර්මිකයන් සමූහයක් මෙයට අවශ්‍ය නොවන අතර දෙතුන් දෙනෙකුගෙන් යුත් කාර්මික පිරිසකට පහසුවෙන් චිත්‍රපටයක් නිෂ්පාදනය කළ හැකි වේ. මේ නිසා මී. මී. 16 චිත්‍රපටය බිහිවීම, චිත්‍රපට කලාව චිත්‍රාගාර තුළින් එළිමහනට පැමිණීමක් ලෙස විවාරකයෝ හැඳින් වූහ. මෙම චිත්‍රපට ප්‍රධාන වශයෙන්ම එළිමහනේ රූප ගතකිරීම මෙයට හේතු විය. සාමාන්‍යයෙන් මී. මී. 16 චිත්‍රපට සඳහා යොදා ගන්නා දළ සේයාපටයක දිග ප්‍රමාණය අඩි

සියක් පමණ වන අතර එක් අඩියක් තුළ රූප රාමු හතලිහක් පමණ ඇතුළත් වේ. මී. මී. 35 චිත්‍රපට සමග සසඳා බලන විට මෙහි දළ සේයාපටය පළලින් අර්ධයක් පමණ කුඩා වුව ද රූප රාමු ගුණාත්මකව ඉහළ තත්වයක පැවතීණි.

මුල් අවදියේ දී මී. මී. 16 චිත්‍රපට ප්‍රධාන වශයෙන් යොදා ගන්නා ලද්දේ කාටුන් චිත්‍රපට නිෂ්පාදනය සහ ආධුනික සිනමාකරණය සඳහා වුව ද එහි නියම වටිනාකම රැඳී ඇත්තේ අධ්‍යාපනික සහ වාර්තා චිත්‍රපට සඳහා යොදා ගැනීමේදීය යන්න අවබෝධ වීමට වැඩි කලක් ගත නො වීණි. ඒ අනුව ක්‍රමයෙන් මෙම චිත්‍රපට මාධ්‍යය යොදා ගෙන වැඩි වැඩියෙන් වාර්තා සහ අධ්‍යාපනික චිත්‍රපට නිෂ්පාදනය ඇරඹිණි. දෙවැනි ලෝක සංග්‍රාමය, මී. මී. 16 චිත්‍රපටවල අගය ලොවට පැහැදිලි කළ කාල පරිච්ඡේදයක් විය. යුද්ධ පෙරමුණුවල සිද්ධීන් වාර්තා කරලීම සඳහා, සම්ප්‍රදයික චිත්‍රපට කැමරා උපයෝගී කර ගත නොහැකිවූ අතර, පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි සරල, මී. මී. 16 චිත්‍රපටි කැමරාව ඒ සඳහා සුදුසුම උපකරණ විය. 1940 ගණන් වල අධ්‍යාපනික චිත්‍රපට නිපදවීමේ උනන්දුවක් ලොව පුරා පැතිරුණු අතර, ඒ සඳහා යොදා ගත් මාධ්‍යය වූයේ ද මෙම මී. මී. 16 චිත්‍රපටය යි.

මේ අන්දමට අධ්‍යාපනික හා වාර්තා චිත්‍රපටකරණය සමඟ මී. මී. 16 චිත්‍රපට කලාව මුල් බැස ගනු ලැබීය. සිදුවීම් වාර්තා කර ගැනීමට පහසුම මාර්ගය එය වූ අතර, ආර්ථිකමය වශයෙන් එය පාසල්වලටත්, වෙනත් අධ්‍යාපනික ආයතනවලටත් ඔරොත්තු දෙන්නක් ද විය. කැමරා සහ අනෙකුත් උපකරණ මිලෙන් අඩු වූවා මෙන්ම ඒවා වෙළෙඳ පොළේ ද බහුල ව ලබා ගත හැකි විය. සරල ක්‍රියාකාරිත්වය ආධුනික චිත්‍රපටකරණයට ආධාර විය. පසු කාලයකදී රූපවාහිනී ප්‍රචාරය සඳහා බහුල වශයෙන් යොදා ගැනීම මී. මී. 16 චිත්‍රපටවල තත්ත්වය තවදුරටත් ස්ථාවර කළ කරුණක් විය. නූතනයේ රූපවාහිනී සේවාවන් මගින් විසුරුවා හරිනු ලබන වැඩි සටහන්වලින් වැඩි කොටසක් මී. මී. 16 චිත්‍රපට ලෙස රූප ගත කරනු ලැබූ ඒවා වේ.

මි. මි. 16 විනයවලට එරෙහිව එල්ල වන විවේචන ද ඇත. විශේෂයෙන්ම නව තාක්ෂණය සිසුයෙන් දියුණු වූ පසු ගිය දශකය තුළ එම විවේචන වැඩි වැඩියෙන් එල්ල වන්නට විය. ප්‍රදර්ශන අවස්ථාවේදී සේයාපටය යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරුට අතින් එතීමට සිදුවීම මෙහි ඇති එක් දුර්වලතාවක් ලෙස මෙකී විවාරකයෝ පෙන්වා දෙති. මෙය අනවශ්‍ය කරදරයක් ලෙසත්, වර්තමාන දියුණු තාක්ෂණයට නො ගැලපෙන්නක් ලෙසත් දක්වා ඇත. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සේයාපටය ස්වයංක්‍රීය ව එතෙන අන්දමේ මි. මි. 16 විනය යන්ත්‍රයක් දැනට නිපදවා ඇත. මෙයින්ද ප්‍රශ්නය කෙළවර වී ඇති බවක් නො පෙනේ. සම්ප්‍රදායික අන්දමට යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරු සේයාපටය අතින් එතීමේදී එහි සහ ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රයේ ආරක්ෂාවට එම ක්‍රමය වඩා සුදුසු බවක් ස්වයංක්‍රීය ව එතීම නිසා මේවාට බොහෝ දුරට හානි සිදුවීමට ඉඩ ඇති බවත් තවත් විවාරකයෝ පිරිසක් පෙන්වා දෙති.

මෙම මාධ්‍යය වෘත්තීමය විනයවල නිෂ්පාදකයන්ට සීමාවී ඇති බවත්, සාමාන්‍ය ආධුනිකයන්ට එය යොදා ගැනීම අපහසු බවත් තවත් විවේචනයකි. පුළුල් තිර විනයවල නිපදවීමට තරම් පුළුල් වෘත්තීමය පුහුණුවක් හෝ කාර්මික පිරිසක් මි. මි. 16 සඳහා අනවශ්‍ය වුවද, සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක වෘත්තීය දැනුමක් සහ අවම වශයෙන් කාර්මිකයන් දෙදෙනෙකු ගේ සේවයන් අවශ්‍ය වේ. මෑතකදී දියුණුවී ඇති මි. මි. 8 සහ වීඩියෝ විනයවලකරණයේ පහසුකම් දෙස බලන විට මෙම අදහස්වල සත්‍යයක් ඇති බව පෙනේ.

මි. මි. 8 විනයවල

විනයවල නිෂ්පාදනය සාමාන්‍ය, නිවසේදී කරන කාර්යයක් බවට පත් කරමින් මි. මි. 8 විනයවල කලාව බිහිවීම විනයවල මාධ්‍යයේ තවත් විශාල ඉදිරි පියවරකි.

මි. මි. 16 විනයවල අනෙකුත් පුළුල් විනයවලට වඩා යම් යම් අංශවලින් ඉදිරි පියවරක් වුවද එය තවමත් සාමාන්‍ය ජනතාවට නිෂ්පාදනය කිරීමට අපහසු, සැලකිය යුතු අන්දමක වෘත්තීයමය තත්ත්වයක පැවතීමේ. මේ තත්ත්වයට පිළියම්

කරමින් මී. මී. 8 චිත්‍රපට කලාව හඳුන්වාදීම සමඟම චිත්‍රපට නිෂ්පාදනය සැමටම ඉටු කළහැකි ගෘහ කාර්යයක් බවට පත්විණි. 1960 ගණන්වල ‘ට්‍රාන්සිස්ටර්’ ක්‍රමය සොයා ගනිමින් ගුවන්විදුලි කේන්ද්‍රයේ සිදු කළ විපර්යාසයට සමාන දෙයක් ලෙස, චිත්‍රපට කේන්ද්‍රයේ මී. මී. චිත්‍රපට නිෂ්පාදනය, විවාර-කයෝ හඳුන්වති.

මී. මී. 8 චිත්‍රපටවල ජනප්‍රිය ලක්ෂණ රාශියක් තිබේ. චිත්‍රපට කැමරාව අතේ ගෙන යා හැකි, එක් අයෙකුට ක්‍රියා කරවිය හැකි සරල උපකරණයකි. ක්‍රියාත්මක කරලීමේ ඇති සරල බව නිසා, ඒ සඳහා විශේෂ වෘත්තීයමය පුහුණුවක් අනවශ්‍ය වේ. චිත්‍රපට කැමරාවත්, ඒ සඳහා යොදා ගන්නා සේයාපටය වැනි අනෙකුත් උපකරණත් වැඩි වියදමක් නොමැතිව ලබාගත හැකි විය. උපකරණ නඩත්තු කිරීම පහසු, වැඩි වියදම් නොයන කාර්යයක් විය. මෙම අඩු මිල, සරල චිත්‍රපට මාධ්‍යයේ ප්‍රතිඵලය වූයේ බටහිර රටවල ‘Home movie’ ලෙස හැඳින්වෙන ‘පවුලේ චිත්‍රපට’ නිපදවීම ජනප්‍රිය වීමයි. එසේ ම මෙය අධ්‍යාපනික චිත්‍රපට සහ වාර්තා චිත්‍රපට නිෂ්පාදනයේ ද ජනප්‍රිය මාධ්‍යයක් බවට පත් විය. කෙසේ වුවත් මුල් අවදියේ නිපදවුණු මී. මී. 8 චිත්‍රපටවල දුර්වලතා කිහිපයක්ද දක්නට ලැබිණි. සේයාපටයේ පළල මී. මී. 8 කට සීමාවීම නිසා රූප රාමුවල ගුණාත්මක අගය හීන වීම එහි ප්‍රධාන දුර්වලතාව විය. එසේ ම චිත්‍රපට ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රයට සේයාපටය ඇතුළු කිරීමත්, එය නැවත එකීමත් අපහසු කාර්යයක් විය.

1964 දී නිපද වූ සුපර් මී. මී. 8 චිත්‍රපට සාමාන්‍ය මී. මී. 8 චිත්‍රපටවල දුර්වලතා රාශියක් ජය ගෙන වඩා උසස් චිත්‍රපට මාධ්‍යයක් හඳුන්වාදීමක් විය. සේයාපටයේ පළල තවදුරටත් මී. මී. 8 ක් පමණ වුවද, රෝලයේ දුරවල ඇති ස්පොකට් කවුළුවල ප්‍රමාණය මෙහිදී කුඩා කරන ලදී. එසේ ම මේ කවුළු අතර තිබූ ඉඩ ප්‍රමාණය සීමා කොට ඒවා එකිනෙකට සමීප වන සේ පිහිටුවන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ සාමාන්‍ය මී. මී. 8 චිත්‍රපටවලට වඩා 50% කින් පුළුල් වූ අතිරේක රූප රාමු ප්‍රදේශයක් සුපර් 8 චිත්‍රපටවලට ලැබීමයි. මේ නිසා මෙම

චිත්‍රපටවල රූප රාමුවල ගුණාත්මක බව විශාල වශයෙන් වර්ධනය විය. එසේම සේයාපට ඇතුළත් කිරීමේ සහ එකීමේ ගැටලුවට ද මෙහිදී විසඳුමක් ලැබිණි. විවෘත පටි වර්ගයේ සේයාපට වෙනුවට කාට්‍රිජ් වර්ගයේ සේයාපට මෙයට යොදන ලදී. ඒ අනුව පහසුවෙන් සේයාපට කැමරාවට හෝ චිත්‍රපට ප්‍රක්ෂේපණ යන්ත්‍රයට ඇතුළු කරලීමටත්, පහසුවෙන් ක්‍රියා කරවීමටත් අවස්ථාව ලැබිණි.

කාට්‍රිජ් සේයාපට හා සසඳන විට විවෘත පටි වර්ගයේ සේයාපටවල ඇති තවත් අවාසියක් නම් සේයාපටය ආවරණ රහිතව පවත්නා නිසා පහසුවෙන් ධූවිලිවලින් උපද්‍රව පැමිණීමටත්, නිරතුරුව අතපත ගැමුවලට ලක් වන නිසා හානි පැමිණීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථාවැඩි වීමත් වේ. කාට්‍රිජ් වර්ගයේ සේයාපට ආවරණ ව ඇති නිසා ධූවිලිවලින් හෝ වෙනත් උපද්‍රවවලින් හෝ ඇති විය හැකි හානි ඉතාමත් සීමාසහිතය. සංසන්දනාත්මකව බැලීමේදී මේවායේ මිල තරමක් අධික වන අතර එය ක්‍රියාත්මක කරලීමට සහ අලුත්වැඩියා කටයුතු ආදිය සඳහා තරමක විශේෂ දැනීමක් අවශ්‍ය වේ.

අද ඉතාමත් ජනප්‍රිය චිත්‍රපට මාධ්‍යය ලෙස මි. මී. 8 චිත්‍රපටය හැඳින්විය හැකි ය. එය ගුණාත්මක වශයෙන් වේගයෙන් වර්ධනය වෙමින් පවතී. නව තාක්ෂණය යොදා ගනිමින් වඩා මිල අඩු, වඩා හොඳ තත්ත්වයට, මි. මී. 8 චිත්‍රපට උසස් වෙමින් පවතී.

වීඩියෝ කැසට් සහ වීඩියෝ පට

1969 වසරේ පළමු වරට වීඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රය නිෂ්පාදනය කරන ලදී. වීඩියෝ කැසටය, ශ්‍රව්‍ය කැසටයට වඩා ප්‍රමාණයෙන් විශාල වුවද, ඉටු කරන කාර්යයන් අනුව බලන විට බොහෝ දුරට සමාන ස්වරූපයක් දරයි. ශ්‍රව්‍ය කැසට් පටයේ ශබ්ද පටි ගත කරනු ලබන අතර, වීඩියෝ කැසට් පටය රූප සහ ශබ්ද යන අංශ දෙකම පටි ගත කරයි. වීඩියෝ මාධ්‍යයේ ඇති සුවිශේෂ ලක්ෂණය, එය රූපවාහිනී මාධ්‍යය සමග සමීප ව සම්බන්ධ ව පැවතීමයි. රූපවාහිනී

යන්ත්‍රයක තීරය මත, විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රයක පටිගත කරන ලද දේ නැරඹිය හැකි අතර, රූපවාහිනියේ ප්‍රචාරය වන ඕනෑම වැඩ සටහනක් විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රයක ආධාරයෙන්, විඩියෝ කැසට් යක පටි ගත කරගැනීමට ද පිළිවන. විඩියෝ කට්ටල-යකට ප්‍රධාන අංශ තුනක් ඇතුළත් වේ. විඩියෝ කැමරාව, විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රය සහ රූපවාහිනි යන්ත්‍රය වශයෙනි. විඩියෝ කැසට් සඳහා අවශ්‍ය වැඩ සටහන් රූපවාහිනියේ ප්‍රචාරය වන වැඩ සටහන් පටි ගත කරලීම මගින් ලබා ගතහැකි වන අතරම විඩියෝ කැමරාවේ ආධාරයෙන් තමනට අවශ්‍ය වැඩ සටහන් නිෂ්පාදනය කර ගැනීමට ද පිළිවන.

විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රය සංසන්දනාත්මකව බැලීමේදී ඉහළ මිල මට්ටමක පවතින භාණ්ඩයක් නොවේ. පසුගිය වසරවල විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රවල ගුණාත්මක භාවය වේගයෙන් ඉහළ යාමක් සහ මිල පහළ යාමක් දක්නට ලැබිණි. මීට වසරකට පෙර ඇමරිකානු ඩොලර් 1500 - 2000 අතර මිල වූ විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රයක මිල අද ඇමරිකානු ඩොලර් 400 දක්වා පහළ බැස තිබේ. දැනට මාස කිහිපයකට පෙර දේශීය වෙළෙඳ පොළේ රු. 35,000/- ක් පමණ වූ විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රය අද රු. 10,000/ 15,000/ අතර මිලට ලබා ගත හැක. දැනට පෙනෙන ලක්ෂණ අනුව මෙම මිල ගණන් තව දුරටත් පහළ බැසීමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙනේ. මේ අනුව විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රයක් සාමාන්‍ය පාසල් පුස්තකාලයකට ලබා ගත නොහැකි ඉහළ මට්ටමේ පවතින භාණ්ඩයක් යන අදහස අද ක්‍රමයෙන් මිථ්‍යාවක් බවට පත් වෙමින් පවතී.

රූපවාහිනියෙන් ප්‍රචාරය වන ඕනෑම අධ්‍යාපන වැඩ සටහනක්, පටි ගත කර නැවත නැරඹීමේ හැකියාව ලබා දීම විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රයෙන් දැනට ලබා ගතහැකි ප්‍රධාන ම සේවාව වේ. ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනියේ අධ්‍යාපන සේවාව, පාසල් සිසුන් සඳහා පාසල් අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන් මාලාවක් ප්‍රචාරය කරන අතර සාමාන්‍ය රූපවාහිනි සේවා මගින්ද විවිධ මාදිලියේ අධ්‍යාපන වැඩ සටහන් විසුරුවා හැරේ. මෙබඳු වැඩ සටහන් පටි ගත කර නැවත නැරඹීමටත්, ඒ අනුව වැඩ සටහන් මගින් ඉදිරිපත් කරන කරුණු හොඳින් හැදෑරීමටත්, විඩියෝ කැසට්

යන්ත්‍රය මගින් ශිෂ්‍යයන්ට අවස්ථාව ලැබේ. රූපවාහිනී සේවාවේ වැඩ සටහන් වීඩියෝ යන්ත්‍රවල ආධාරයෙන් පටි ගත කිරීම බහුල වශයෙන් සිදු වුවද මෙහිදී බුද්ධිමය දේපළ නීතියට පටහැනි නොවන ආකාරයට කටයුතු කිරීමට සිත් තබා ගතයුතු වේ.

වීඩියෝ කැමරාවක ආධාරයෙන් අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන් නිෂ්පාදනය කිරීමත්, අදාළ වැඩ සටහන් අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමත් වෙනත් රටවල බහුලව සිදු වේ. වීඩියෝ කැමරාව පහසුවෙන් මෙහෙවිය හැකි, සරල උපකරණයක් වන අතර, ඒ මගින් කෙළින්ම රූප කැසට් පටයේ තැන්පත් වේ. වීඩියෝ කැමරාවල ඇති ප්‍රධාන ආකර්ශණීය ලක්ෂණය, ඒ මගින් රූප ගත කරන දේ ඒ අවස්ථාවේ ම ප්‍රතිචාදනය කොට නැරඹිය හැකි වීමයි. දළ සේයා පට රසායනාගාරයකදී සකස් කිරීමක් මෙහිදී අවශ්‍ය නොවන අතර මෙය නිෂ්පාදනයට විශාල පහසුවක් වේ. වැඩ සටහන් නිෂ්පාදකවරයාට තමන් නිෂ්පාදනය කළ වැඩ සටහන ඒ අවස්ථාවේම නැරඹීමෙන් ලබන තෘප්තියත්, වැඩ සටහනට සහභාගි වූ පිරිසට තමන් ඇතුළත් දර්ශනය ඒ අවස්ථාවේම නැරඹීමෙන් ලබන තෘප්තියත් මෙබඳු ක්ෂේත්‍රයක කටයුතු කිරීමේදී ලැබිය හැකි ප්‍රධාන සාර්ථකත්වයක් වේ.

වීඩියෝ කැසට් පට, සාමාන්‍ය චිත්‍රපට සඳහා යොදා ගනු ලබන සේයාපට මෙන් නොව නැවත නැවතත් විවිධ වැඩ සටහන් පටි ගත කරලීමට භාවිත කළ හැකි ය. මේ ලක්ෂණයෙන් එය බොහෝ දුරට ශ්‍රව්‍ය කැසට්වලට සමාන වේ. එසේම සාමාන්‍ය වීඩියෝ කැසට් පට මිලෙන් ද අධික නොවේ. දේශීය වෙළෙඳ පොළේ රු. 300-800 දක්වා වූ මිල ගණන්වලට ලබා ගතහැකි සාමාන්‍ය වීඩියෝ කැසට් පට, ඒවායේ වාදන කාලය අනුව විවිධ ප්‍රමාණයන්ගෙන් ඇත. E 30, E 60, E 120, E 180 ආදී වශයෙනි. ඒ කැසට් පටයේ වාදන කාලය (මිනිත්තු ප්‍රමාණය) අදාළ අංක වලින් දක්වා ඇත.

සාමාන්‍යයෙන් භාවිත වන වීඩියෝ කැසට්වලට අමතරව ‘යුමැටික් වීඩියෝ කැසට්’ නම් වර්ගයක් ද ඇත. ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව වැනි රූපවාහිනී විකාශන මධ්‍යස්ථාන

මෙම 'යුමැටික් කැසට් පට' වැඩ සටහන් විසුරුවා හැරීම සඳහා යොදා ගනී. සාමාන්‍ය විඩියෝ කැසට් පටයක පළල 1/2'' ක් වන අතර යුමැටික් වර්ගයේ කැසට් පටයක් 3/4'' ක් පළල වේ. මේ නිසා මේවායේ පටි ගත කර ඇති වැඩ සටහන්-වල ගුණාත්මක අගය ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, ප්‍රචාරය කිරීමේදී ද, රූප රාමු උසස් තත්ත්වයක පවතී. සාමාන්‍ය විඩියෝ කැසට් පට රූපවාහිනී මධ්‍යස්ථානවල වැඩ සටහන් ප්‍රචාරය කිරීම සඳහා යොදා ගැනීමක් නැත.

සරල ක්‍රියාකාරිත්වය විඩියෝ මාධ්‍යයේ ඇති සිත් ගන්නා ලක්ෂණයකි. විඩියෝ දර්ශනයක් නැරඹීමේදී විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රයට විඩියෝ කැසට් පටය ඇතුළත් කිරීමත්, එය ක්‍රියාත්මක කරන බොත්තම තද කිරීමත් සමඟම රූපවාහිනී තීරයේ තමනට අවශ්‍ය වැඩ සටහන නැරඹීමට පුළුවන. මේ හැරුණු විට නවීන විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රවල තවත් ආකර්ශණීය ලක්ෂණ ගණනාවක් ඇත. රූපවාහිනී සේවයේ ඉදිරි සති 4 ක් තුළ හෝ ඇතැම් යන්ත්‍රවල මීටත් වඩා දිගු කාලයක් තුළ ප්‍රචාරය වන වැඩ සටහන්, ස්වයංක්‍රීයව පටි ගත කරගැනීමේ හැකියාව මේ අතර වැදගත් වේ. මේ අනුව දීර්ඝ පාසල් නිවාඩු කාලයක් තුළ ප්‍රචාරය වන වැඩ සටහන්, ඒවා ප්‍රචාරය වන දිනය සහ වේලාව පිළිබඳව යන්ත්‍රයට උපදෙස් දුන් විට, අදාල දිනයේ අදාල වේලාවේදී කිසිවකුගේ ආධාරයක් නොමැතිව යන්ත්‍රය ස්වයංක්‍රීයව ක්‍රියාත්මකවී, අදාල වැඩ සටහන් පටි ගත කරගෙන ස්වයංක්‍රීයව නැවතේ. එසේම පාසල් වේලාවෙන් බාහිරව සන්ධ්‍යා භාගයේ හෝ රාත්‍රී කාලයේ ප්‍රචාරය වන අදාල වැඩ සටහන් පටි ගත කරගැනීමේ හැකියාව ද මේ අනුව සලසා ගත හැකි ය.

සාමාන්‍ය ශ්‍රව්‍ය කැසට් යන්ත්‍රයක මෙන්ම කැසට් පටය ඉදිරියට හෝ පසු පසට වේගයෙන් ධාවනය කරවා ඒ අනුව තමන්ට අවශ්‍ය වැඩ සටහන හෝ අභිමත කොටස වහා සොයා ගැනීමේ හැකියාව මෙන්ම රූපවාහිනී තීරයේ වැඩ සටහනක් නරඹන අතර ම වුවමනා රූප රාමුව වහා සොයා ගැනීමේ පහසුවද නවීන විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රවල සුවිශේෂ ගුණාංගයකි. සාමාන්‍ය ධාවන වේගයට වඩා පස් ගුණයක වේගයෙන් කැසට්

පටය ඉදිරියට හෝ පසු පසට දිවවීමේ හැකියාව පමණක් නොව වඩා හොඳින් නැරඹීමට හා නිරීක්ෂණය කිරීමට, අවශ්‍ය රූප රාමුව නිශ්චල කරවීමේ හැකියාව විඩියෝ යන්ත්‍රය සතුය. විඩියෝ යන්ත්‍රවල ප්‍රමාණයද ක්‍රමයෙන් කුඩා වන අතර අද අතේ ගෙනයාහැකි විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍ර වෙළෙඳ පොළේ ඇත. විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍ර මෙන්ම විඩියෝ කැමරාවද පහසුවෙන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි සරල උපකරණයකි. විඩියෝ කැමරාව වෙනත් චිත්‍රපට කැමරා සමඟ සැසඳීමේදී ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වන අතර ක්‍රියාත්මක කරලීමටද පහසුය. තම පාසල් ශිෂ්‍යයන්ගේ අවශ්‍යතාවනට ගැලපෙන අන්දමට, අධ්‍යාපනික චිත්‍රපට නිෂ්පාදනය කරලීමේ පහසුම මාර්ගය විඩියෝ මාධ්‍යය වේ.

විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍ර සම්බන්ධව වර්තමානනයේ ඇති ප්‍රධාන ගැටලුවක්ද මෙහිදී සඳහන් කළයුතු වේ. එනම් එකිනෙකට අනුකූලතාවක් නොමැති ප්‍රධාන විඩියෝ කැසට් සහ විඩියෝ කැසට් වර්ග කිහිපයක් පැවතීමයි. අද ලෝකයේ පවත්නා විඩියෝ කැසට් යන්ත්‍ර සහ කැසට් පට ප්‍රධාන වර්ග තුනකට බෙදා දැක්විය හැකිය. ජපානයේ ජේ. ඩී. සී. (JVC) සමාගම සොයා ගත් ඩී. එච්. එස්. (VHS) එක් වර්ගයකි. ජපානයේ සෝනි (Sony) සමාගමේ සොයා ගැනීමක් වන (Betamax) තවත් විඩියෝ යන්ත්‍ර වර්ගයකි. යුරෝපයේ ප්‍රධානතම විඩියෝ යන්ත්‍ර නිෂ්පාදකයා වූ නෙදර්ලන්තයේ පිලිප්ස් සමාගම නිපදවන විඩියෝ 2000 (Vedio) අනෙක් වර්ගයයි.

ශ්‍රව්‍ය කැසට් යන්ත්‍ර සහ එම කැසට් පට නිෂ්පාදනය සම්බන්ධව ජාත්‍යන්තර වශයෙන් දක්නට ලැබෙන ඒකමිතිය මෙහිදී විද්‍යාමාන නොවේ. ලෝකයේ කවර ස්ථානයක, කුමන වෙළෙඳ නාමයක් යටතේ නිෂ්පාදනය වුවද, ඕනෑම කැසට් යන්ත්‍රයකට ඕනෑම කැසට් පටයක් යොදා ගත හැකියි. මෙබඳු ඒකමිතියක් හෝ ප්‍රමිතිකරණයක් විඩියෝ මාධ්‍ය තුළ දක්නට නොලැබීම මහත් උග්‍රතාවකි. මේ අඩුපාඩුව නිසා ම එක් වර්ගයක විඩියෝ යන්ත්‍රයකට යොදා ගත හැක්කේ ඒ වර්ගයේම විඩියෝ කැසට් පට පමණි. නිදසුනක් ලෙස ඩී. එච්. සී.එ.

වර්ගයේ වීඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රයකට බ්‍රොමැක්ස් වර්ගයේ වීඩියෝ කැසට් යක් ඇතුළත් කළ නොහැක. එසේම මෙම දෙවන වර්ගයේ යන්ත්‍රයකට පළමු වර්ගයේ කැසට් යක් ඇතුළත් කළ නොහැක. මේ නිසා වීඩියෝ යන්ත්‍ර සහ කැසට් මිලදී ගැනීමේ දී පුස්තකාලයාධිපතීන් කල්පනාකාරී විය යුතුයි. තම රටේ, තම ප්‍රදේශයේ බහුල වශයෙන් භාවිත වන සහ තමන්ට වීඩියෝ පට පිරිලිට ලබා ගතහැකි වෙනත් ආයතන භාවිත කරන වීඩියෝ යන්ත්‍ර වර්ගයක් මිලදී ගැනීම නුවණට හුරුය.

මේ අන්දමට එකිනෙකට වෙනස් වීඩියෝ කැසට් යන්ත්‍ර වර්ග ගණනාවක් තිබීමෙන් අයත් වන වාසි ද රැසකි. දැනට වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වන ලෝකයේ වීඩියෝ වෙළෙඳ පොළ සඳහා මෙම සමාගම් ඔවුනොවුන් සමඟ විශාල තරඟයක යෙදී සිටී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වීඩියෝ තාක්ෂණය ඉතා වේගයෙන් ඉහළ යාමත් වීඩියෝ කැසට් යන්ත්‍ර වල මිල පහළ යාමත් වර්තමානයේ පැහැදිලිව දක්නට ඇත. මෙම ප්‍රධාන වීඩියෝ කැසට් යන්ත්‍ර වර්ග තුන ම ප්‍රමිතිකරණය කිරීමේ පයෙහි ශිෂ්‍යාත්මක ප්‍රයත්නයක් ඇති බව දැන ගන්නට ලැබී ඇත. ඒ අනුව මේ මාධ්‍යයේදී ශ්‍රව්‍ය කැසට් මාධ්‍යයේ මෙන් ඒකමිතියක් ඇති වුවහොත් එය සෑම දෙනාටම විශාල පහසුවක් වේ.

නව මාධ්‍ය තෝරා ගැනීම

පුස්තකාලයක් සඳහා නව මාධ්‍ය තෝරා ගැනීමේ දී පොදුවේ පහත සඳහන් කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීම යෝග්‍ය වේ.

- * යෝජිත උපකරණ ලබා ගැනීමේ පරමාර්ථය කුමක් ද?
- * කුමන කාර්යයක් ඉටු කර ගැනීම සඳහා එය යොදා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ ද?
- * පාසලේ/පුස්තකාලයේ අවශ්‍යතාවනට එය කොතරම් දුරට ගැලපේ ද?
- * එය භාවිත කිරීමට යන්නෝ කවුරු ද? ආචාර්ය මණ්ඩලයේ තෝරා ගත් කිහිප දෙනෙක් හෝ පුස්තකාල-යාධිපතිවරයා පමණක් ද? එසේ නැත්නම් ශිෂ්‍යයන් ඇතුළු උනන්දුවක් දක්වන සෑම දෙනාගේම භාවිතය සඳහා ද? සෑම දෙනම භාවිත කරනවා නම් එය පහසුවෙන් අවබෝධ කරගත හැකි, පහසුවෙන් ක්‍රියාත්මක කළහැකි සරල උපකරණයක් ද?
- * නිරතුරුව ම අවශ්‍ය නොවන උපකරණයක් නම් එය මිලට නොගෙන වෙනත් ආයතනයකින් පිරුළට ලබා ගැනීමේ හැකියාවක් තිබේ ද?
- * මෙම උපකරණ, කාර්යයන් කිහිපයක් සඳහා යොදා ගැනීමට පිළිවන් ද? එසේත් නැත්නම් එය එක් කාර්යයක් පමණක් ඉටු කරයි ද?
- * යෝජිත උපකරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම සඳහා විශේෂ තාක්ෂණික දානයක් අවශ්‍ය නම්, එබඳු නිපුණත්වයක් ඇති තැනැත්තෙක් පාසලේ සිටී ද? පුස්තකාලයාධිපතිවරයාට හෝ ගුරුවරයකුට එබඳු පුහුණුවක් ලබා ගතහැකි ද?
- * එය කොතරම් ඔරොත්තු දෙනසුලු ද? ශක්තිමත් ද?

- * අමතර කොටස් සහ වෙනත් අතිරේක උපකරණ පහසු-
වෙන් ලබා ගතහැකි ද?
- * වෙළෙඳ නියෝජිතයන්ගේ තත්ත්වය, විශ්වාසවන්තකම,
පසු කාලයක අවශ්‍ය නඩත්තු සේවා ලබා ගත හැකි බව.
- * උපකරණයට අවශ්‍ය උප යන්ත්‍රණ පහසුවෙන් ලබා
ගතහැකි බව.
- * මිල සාධාරණ ද?
- * නඩත්තුව පහසු ද?
- * භාණ්ඩයේ සහතික කාලය කුමක් ද?
- * එය තැන්පත් කරලීමට පහසුකම් පාසලේ තිබේ ද?

විවිධ වර්ගයේ උපකරණ ලබා ගැනීමේ දී විශේෂයෙන් සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු:

පටි වාදන යන්ත්‍රය:

- * වාදන වේගය
- * බල සැපයීම බැටරිවලින් ද? විදුලියෙන් ද? දෙකෙන්ම ද?
- * මයික්‍රොෆෝන් සහ පුද්ගලික ශ්‍රවණ උපකරණ සඳහා
පහසුකම් තිබේ ද?
- * සංස්කරණ කටයුතු පහසුවෙන් කළ හැකි ද?
- * ස්ටීරියෝ/මොනෝ ස්වභාවය.
- * වෙනත් උපකරණ සමග සම්බන්ධ කිරීමට අවශ්‍ය
පහසුකම්.
- * අවශ්‍ය කොටසක් සොයා ගැනීමට අංක දර්ශනයක්
තිබේ ද?
- * හඬ පැහැදිලි බව
- * පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බව
- * පටිගත වන ආකාරය මනින මීටරය.

තැටි වාදන යන්ත්‍ර:

- * වාදන කටුවේ ස්වභාවය
- * වෙනත් උපකරණ සමඟ සම්බන්ධ කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම්.
- * හඬ පැහැදිලි බව.
- * ස්ටීරියෝ/මොනෝ ස්වභාවය.
- * පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බව.
- * 33 1/3 සහ 45 තැටි දෙවර්ගය ම වාදනය සඳහා පහසුකම් තිබේ ද?
- * පෞද්ගලික ශ්‍රවණ උපකරණ භාවිත කිරීමට ඇති හැකියාව.

කැසට් යන්ත්‍ර:

- * වාදන වේගය
- * හඬ පැහැදිලි බව
- * අංක දර්ශකය
- * බල සැපයීම
- * සංස්කරණ පහසුකම්
- * අනේ ගෙන යා හැකි බව.
- * වෙනත් උපකරණවලට සම්බන්ධ කිරීමට ඇති පහසුකම්.
- * පටිගත වන ආකාරය මනින මීටරය.
- * පෞද්ගලික ශ්‍රවණ උපකරණ භාවිත කිරීමට ඇති හැකියාව.

මුද්‍රුණ ඉක්ෂේපන යන්ත්‍රය:

- * ශබ්දයේ ප්‍රමාණය/යන්ත්‍රයේ ශබ්දය දර්ශනයට බාධාවක් ද යන්න
- * ලාම්පුව/විදුලි බුබුල පහසුවෙන් ලබා ගතහැකි බව, පහසුවෙන් මාරු කළහැකි බව.
- * ඇසිටේට් රෝල යන්ත්‍රයට සම්බන්ධ කළහැකි ආධාරක

- * පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බව
- * රූප ප්‍රක්ෂේපන කළහැකි දුර ප්‍රමාණය.

ස්ලයිඩ්ස් යන්ත්‍ර:

- * ස්වයංක්‍රීය/අර්ධ ස්වයංක්‍රීය බව
- * ශබ්දයේ ප්‍රමාණය/යන්ත්‍රයේ ශබ්දය දර්ශනයට බාධාවක් ද යන්න
- * දුරස්ථ පාලන හැකියාව.
- * වෙනත් උපකරණ සමඟ සම්බන්ධ කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම්.
- * කාචයේ (Lens) බල ප්‍රමාණය, ඒ මගින් කොතරම් දුරට රූප යොමු කළ හැකි ද යන්න.
- * පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බව
- * යන්ත්‍රයට සම්බන්ධ තිරයක් තිබේ ද?
- * සරල පාලනය
- * ස්ලයිඩ්ස් රඳවනයේ කොතරම් ස්ලයිඩ්ස් ප්‍රමාණයක් එක්වර රඳවා ගතහැකි ද යන්න.
- * ලාම්පුව/වීදුලි බුබුල පහසුවෙන් ලබා ගතහැකි බව සහ පහසුවෙන් මාරු කළහැකි බව
- * පෞද්ගලික ශ්‍රවණ උපකරණ භාවිත කිරීමට ඇති හැකියාව.

චිත්‍රපටිකා යන්ත්‍ර:

- * ස්වයංක්‍රීය/අර්ධ ස්වයංක්‍රීය බව හෝ අතින් ක්‍රියා කරවිය හැකි බව
- * පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි බව
- * ශබ්දයේ ප්‍රමාණය/යන්ත්‍රයේ ශබ්දය දර්ශනයට බාධාවක් ද යන්න
- * කාචයේ බල ප්‍රමාණය/කොතරම් දුරට රූප යොමු කළ හැකි ද යන්න

- * පහසුවෙන් පාලනය කළහැකි බව
- * ලාම්පුව/විදුලි බුබුල පහසුවෙන් ලබා ගතහැකි බව සහ පහසුවෙන් මාරු කළහැකි බව

චිත්‍රපට යන්ත්‍ර (මී. මී. 16, මී. මී. 8):

- * චිත්‍රපට රෝල යන්ත්‍රයට සම්බන්ධ කරන ආකාරය, එය ස්වයංක්‍රීයව සම්බන්ධ වේ ද, අතින් සම්බන්ධ කළයුතු ද, කාට්‍රිජයක් ද යන වග
- * ශබ්දයේ ප්‍රමාණය
- * ලාම්පුව/විදුලි බුබුල පහසුවෙන් ලබා ගතහැකි ද? පහසුවෙන් මාරු කළහැකි ද යන්න
- * පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යාහැකි බව
- * සරල පහසු පාලනය

විධියේ කැපව යන්ත්‍ර:

- * වර්ගය/නිමැවුම
- * පහසු ක්‍රියාකාරීත්වය - සරල පාලනය
- * සංස්කරණ පහසුකම්
- * පටිගත කිරීමට ඇති පහසුකම්, කොතරම් කාලයක් ඉදිරියට ඇති වැඩ සටහන් පටිගත කිරීමේ හැකියාවක් ඇත් ද යන්න
- * ඉක්මනින් ඉදිරියට හෝ ආපසු ධාවනය කිරීමේ පහසුකම්
- * පින්තූරවල සහ හඬෙහි පැහැදිලි බව
- * දුරස්ථ පාලනය
- * ඉක්මනින් අවශ්‍ය රූප රාමුව සෙවීමේ හැකියාව.
- * අවශ්‍ය රූප රාමුව නිශ්චල කිරීමේ හැකියාව.

නව මාධ්‍ය සංවිධානය

සැලකිය යුතු තරම් නව මාධ්‍ය එකතුවක් ගොඩ නඟා ගත් පසු පුස්තකාලය තුළ මේවා මනා ව සංවිධානය කර ගැනීම පුස්තකාලයාධිපතිවරයා සතු වගකීමක් වේ. පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය ක්‍රමානුකූල ව සංවිධානය කර ලීමේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය, ඒවායේ උපරිම භාවිතයක් අවම උත්සාහයකින් ඉටු කර ගැනීමට පාඨකයාට අවස්ථාව සලසා දීම වේ. නව මාධ්‍ය පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයටත් පාඨකයනටත් නව අත්දැකීමක් වන නිසා මේ සම්බන්ධව විශේෂ උනන්දුවක් දැක්වීමට පුස්තකාලයාධිපතිවරයාට සිදු වේ. එසේ ම බොහොමයක් නව මාධ්‍ය, පොත් පත් වැනි මුද්‍රිත දේ මෙන් එක්වර ම, සෘජුව ම භාවිත කිරීමට නොහැකි වේ. මේවා බොහොමයක් ජලාස්ථික ද්‍රව්‍ය වන අතර ඒවා තුළ ඇති තොරතුරු පිළිබඳ කිසිදු හැඟීමක් බැලූ-බැල්මකට ලබා ගැනීම අපහසු වේ. මේ නිසා විශේෂයෙන්ම නව මාධ්‍ය එකතුව පුස්තකාලය තුළ විද්‍යානුකූලව සංවිධානය කර තැබීම වැදගත් වේ.

නව මාධ්‍ය සංවිධානයේ දී මතුවන මූලික ගැටලුවක් වනුයේ මේවා අනෙකුත් මුද්‍රිත පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සමග මිශ්‍ර එකතුවක් ලෙස පවත්වා ගෙන යනවාද, නැතිනම් වෙනම, විශේෂ එකතුවක් ලෙස පවත්වා ගෙන යනවාද යන්න වේ. මෙම ක්‍රියාමාර්ග දෙකේ ම වාසි සහ අවාසි දක්නට ලැබෙන අතර තම පුස්තකාලයට වඩාත් ගැලපෙන ආකාරයට, කුමන අත්දැමකට ඒවා තැන්පත් කළයුතු ද යන්න තීරණය කරලීම පුස්තකාලයාධිපතිවරයා සතු කාර්යයකි.

මිශ්‍ර එකතුවක් පවත්වා ගෙන යාමට පක්ෂව ප්‍රධාන තර්කයක් නම් පුස්තකාල ද්‍රව්‍යවල භෞතික ස්වරූපය අනුව ඒවා වෙන්කිරීම නිවැරදි නොවේ ය යන අදහසයි. සෑම පුස්තකාල ද්‍රව්‍යයකම වැදගත්කම ඒ ඒ ද්‍රව්‍ය තුළ ඇති තොරතුරු

මත රඳා පවතින අතර ඒවා වර්ග කිරීම කළ යුත්තේ මෙම තොරතුරුවල විෂයය අනුව විනා, තොරතුරු අන්තර්ගත පුස්තකාල ද්‍රව්‍යයේ භෞතික ස්වරූපය අනුව නොවේ ය යන්න මෙහි දී අදහස් වේ.

පුස්තකාලය තුළ ඒ ඒ විෂයයන් පිළිබඳව ඇති පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සියල්ල එක් තැනකට එකතුවීම මේ අන්දමට මිශ්‍ර එකතුවක් පවත්වා ගෙන යාමේ අනෙක් වාසිදායක කරුණ වේ. මේ තත්ත්වය පාඨකයාටත් පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයටත් තම කාර්යයන් පහසු කරවයි. යම්කිසි විෂයයක් පිළිබඳව තොරතුරු සෙවීමට පුස්තකාලයට පැමිණෙන පාඨකයාට අදාළ විෂයයට අයත් පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සියල්ල එක ම ස්ථානයකින් ලබා ගැනීමට මේ මගින් අවස්ථාව සැලසේ. නව මාධ්‍ය සඳහා වෙනම එකතුවක් පවත්වා ගෙන යන්නේ නම් පාඨකයාට අදාළ තොරතුරු සපයා ගැනීම සඳහා පුස්තකාලයේ ස්ථාන කිහිපයක් පරීක්ෂා කරලීමට සිදු වේ. මේ අන්දමට සමාන විෂයයන්ට අදාළ තොරතුරු විමධ්‍යගතව පැවතීම පාඨකයා අතින් එම තොරතුරු මඟ හැරවීමට බොහෝදුරට හේතු වේ. විද්‍යානුකූලව පුස්තකාල සුවිස පරීක්ෂා කර බලා, ඒ අනුව අදාළ තොරතුරු සෙවීමේ කාර්යය සෑම පාඨකයකුගෙන්ම බලාපොරොත්තුවීම අපහසු වේ. අනෙක් අතට යම් යම් පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය පුස්තකාලයේ විශේෂ කාමරයක හෝ ආරක්ෂා සහිත විශේෂ ප්‍රදේශයක තැන්පත් කර ඇති විට සමහර පාඨකයන් ඒ ප්‍රදේශවල නිදහසේ හැසිරීමට මානසික වශයෙන් අකමැත්තක් දක්වන බව ද සොයා ගෙන තිබේ. මේ තත්ත්වය ‘පුස්තකාල පාඨකයන් සඳහා ය’ යන පුස්තකාල විද්‍යාවේ ප්‍රධාන මූලධර්මයට නොගැලපේ. පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයට ද මිශ්‍ර එකතුවක් පවත්වා ගෙන යාම තම කටයුතු පහසු කරවයි. පාඨක ප්‍රශ්නවලට පිළිතුර සැපයීම, අදාළ විෂය ක්ෂේත්‍ර කෙරේ පාඨකයන් යොමු කරලීම, පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ මනා නිරීක්ෂණයක් පවත්වා ගැනීම ආදිය මිශ්‍ර එකතුවක දී පහසු කාර්ය වෙයි.

සීමාසහිත කාර්ය මණ්ඩලයකින් පුස්තකාලය පවත්වාගෙන යා හැකි වීම මිශ්‍ර එකතුවක ඇති යහපත් ලක්ෂණයකි. විශේෂ

එකතුවක් වෙනම පවත්වාගෙන යාමේ දී ඒ සඳහා විශේෂ කාර්ය මණ්ඩලයක් යොදා ගැනීමට සිදු වේ. ද්‍රව්‍ය සංවිධානය, ඒවායේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ සොයා බැලීම, මේවා භාවිත කරලීමේ දී පාඨකයන්ට සහාය වීම ආදී විවිධ කාර්යයන් සඳහා සැලකිය යුතු විශේෂ කාර්ය මණ්ඩලයක සේවාව ලබා ගැනීමට සිදුවන අතර එය බොහොමයක් පුස්තකාලවලට ඉසිලීමට අපහසු වියදම් අධික කාර්යයක් වේ. මිශ්‍ර එකතුවක දී පුස්තකාලයේ සාමාන්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය ම මේ සඳහා යොදා ගැනීමට හැකි වේ.

පුස්තකාලයේ ඉඩ පහසුකම් පිළිබඳව ද මේ හා සමාන ම ගැටලුවක් මතු වීමට ඉඩ තිබේ. නව මාධ්‍ය විශේෂ අංශයක් ලෙස පවත්වාගෙන යන්නේ නම්, පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය තැන්පත් කරලීමට සහ පාඨකයන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීමට සැලකිය යුතු ඉඩ ප්‍රමාණයක් වෙන් කරලීමට සිදු වේ. ආසන, මේස ආදී මූලික පොදු පහසුකම් පවා මේ අංශයේ විශේෂයෙන් සකස් කිරීමට සිදු වේ. මිශ්‍ර එකතුවක දී පුස්තකාලයේ ඇති ඉඩ පහසුකම් සහ අනෙකුත් පහසුකම් පොදුවේ පරිහරණය කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ.

නව මාධ්‍ය සඳහා වෙනම අංශයක් පවත්වාගෙන යාමෙන් ඒවා පුස්තකාලයට සම්බන්ධ නොවූ විශේෂ දේවල් බවට හැඟීමක් පාඨකයා තුළ ඇති වීමට ඉඩ තිබේ. එබඳු හැඟීමක් ඇතිවීම පුස්තකාලයේ පරමාර්ථවලට හා පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය හොඳින් භාවිත කිරීමට බාධාවක් වීමට ඉඩ තිබේ.

නව මාධ්‍ය වෙනම එකතුවක් ලෙස පවත්වාගෙන යාමේ වාසි සහගත තත්ත්වයන් රැසක් ද ඇත. මූලික වශයෙන් ම මෙයට පක්ෂ ව ඉදිරිපත් කරන අදහසක් නම් පුස්තකාල සුවිශේෂ අදාල පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ ව පැහැදිලි ව කොරතුරු සඳහන් වන නිසා පුස්තකාලයේ කුමන ප්‍රදේශයේ, තැන්පත් කළ ද පාඨකයාට තමන්ට අවශ්‍ය පුස්තකාල ද්‍රව්‍යය සොයා ගැනීමට එය අපහසුවක් නොවේ ය යන්නයි.

නව මාධ්‍යවල ඇති විශේෂ ස්වභාවයත්, ඒවා විශේෂ එකතුවක් ලෙස පවත්වාගෙන යාමට බලපා ඇති ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස සැලකීමට පිළිවන. ස්ලයිඩ්ස්, චිත්‍රපට, කැසට්ස්, ශබ්ද තැටි ආදී සෑම නව මාධ්‍ය ද්‍රව්‍යයක්ම පාහේ, මුද්‍රිත අකුරු සහිත කඩදැසිවලින් සමන්විත පොත් පත්වලට වඩා වෙනස් වේ. සාම්ප්‍රදායික පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය ලෙස සැලකෙන පොත්, පත්, වාර සඟරා, සාර සංග්‍රහ, පත්‍රිකා ආදී සෑම ද්‍රව්‍යයකම පොදු ලක්ෂණ හා සලකා බලන විට මේ තත්ත්වය මනාව පැහැදිලි වේ. නව මාධ්‍ය සියල්ලම පාහේ ජලාස්ථික, ඇසිටේට්, පොලියෙස්ටර් බඳු විශේෂ ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් නිමවී ඇත. එසේම මේ ද්‍රව්‍ය මුද්‍රිත ද්‍රව්‍ය මෙන් සෘජුව පරිහරණය කරලීමට ද අපහසු වේ. බොහෝ අවස්ථාවල මේ ද්‍රව්‍ය, ප්‍රධාන යන්ත්‍රයකට හා උපකරණයකට ඇතුළත් කොට ක්‍රියාත්මක කරලීමෙන් පමණක් ඒවායේ අඩංගු තොරතුරු ලබා ගැනීමට සිදු වේ. මේ අන්දමට නව මාධ්‍යවල වෙනත් ද්‍රව්‍යවලට වඩා ඇති විශේෂ ලක්ෂණ ඒවා වෙනම එකතුවක් ලෙස පවත්වාගෙන යාමට ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස දක්වා ඇත.

නව මාධ්‍ය භාවිත කිරීමේ දී විශේෂ පහසුකම් අවශ්‍යවීම, මේවා වෙනම එකතුවක් ලෙස වෙනම පවත්වාගෙන යාමට හේතුවන තවත් වැදගත් කරුණකි. විශේෂ උපකරණ, නැරඹීමේ සහ සවන්දීමේ විශේෂ පහසුකම්, ඇතැම් විට නරඹන ස්ථානය අඳුරු කිරීමට අවශ්‍යවීම ආදී විශේෂ කරුණු මෙහි දී අවශ්‍ය වේ. ඒ නිසා සාමාන්‍ය පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සමඟ එකට තැන්පත් කර තැබීමට වඩා වෙනම ප්‍රදේශයක විශේෂ එකතුවක් ලෙස පවත්වාගෙන යාම යෝග්‍ය වේ.

නව මාධ්‍යවල ආරක්ෂාව පිළිබඳ විශේෂ පියවර ගැනීමට සිදුවීම මෙහි දී බලපාන තවත් කරුණකි. අනෙක් පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සමඟ සසඳා බැලීමේ දී නව මාධ්‍ය වැඩි වටිනාකමක් ඇති, මිල අධික ද්‍රව්‍ය වේ. මේ නිසා ඒවායේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ නිරතුරුව සොයා බැලීමට සිදුවන අතර, විශේෂ එකතුවක් ලෙස වෙනම පවත්වාගෙන යන්නේ නම්, මේවායේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ විශේෂ විධි විධාන යෙදීම පහසු වේ. ඒ ඒ නව මාධ්‍ය සඳහා විශේෂයෙන් සකස් කරන ලද අල්මාරි හෝ රාක්කවල

තැන්පත් කර තැබීම, ඒ ඒ උපකරණ විශේෂ දම්වැලකින් සම්බන්ධ කිරීම වැනි විශේෂ ආරක්ෂක විධි විධාන යෙදීම, පුස්තකාලයාධිපතිවරයාට හෝ එම අංශය භාර නිලධාරියාට මේ භාණ්ඩ පිළිබඳ විශේෂ අවධානයකින් සිටිය හැකි පරිදි, සියලුම ද්‍රව්‍ය තමන්ට ආසන්න ව තැන්පත් කර තබා ගතහැකි වීම, අංශයට ඇතුළත් වන පාඨකයන් පිළිබඳ සෝදිසියෙන් සිටීම, ආදී ආරක්ෂක පියවර ගැනීමට, වෙනම එකතුවක් ලෙස තැන්පත් කර තැබීමේ දී පිළිවන් වේ.

‘නව මාධ්‍ය’ ද්‍රව්‍ය බොහොමයක් ම, විශේෂ තත්ත්වයන් යටතේ තැන්පත් කරලීමට සිදුවීම මේවා වෙනම එකතුවක් ලෙස සංවිධානය කරලීමට බලපා ඇති තවත් කරුණකි. ඡයාරූප, ස්ලයිඩ්ස්, චිත්‍රපටිකා, චිත්‍රපට. ශ්‍රව්‍ය කැසට්ස්, ශබ්ද තැටි, වීඩියෝ කැසට් බඳු නව මාධ්‍ය රාශියක් විශේෂ සංරක්ෂණ තත්ත්වයන් යටතේ තැන්පත් නොකළහොත්, ඒවායේ ගුණාත්මක අගය ඉක්මනින් හීන වී යාමට ඉඩ තිබේ. විශේෂයෙන් ම ධූවිලිවලින්, අධික උෂ්ණත්වයෙන්, නිරතුරු පාඨක පරිහරණයෙන්, ඉවත් කොට තැන්පත් කර තබා ගත යුතු වේ. ඇතැම් නව මාධ්‍ය සඳහා වායු සමීකරණය කරන ලද ප්‍රදේශයක් අවශ්‍ය වේ. මේ අන්දමට විශේෂ සංරක්ෂණ පියවර ගැනීම සඳහා වෙනම එකතුවක් ලෙස ඒවා තබා ගැනීම සුදුසු වේ.

නව මාධ්‍ය එකතුවක් පවත්වාගෙන යාමේ දී පුස්තකාල-යාධිපතිවරයා විසින් ඉටු කළ යුතු ප්‍රධාන කාර්යයක් නම් මේ ද්‍රව්‍ය විද්‍යානුකූල ව වර්ගීකරණය හා සුවිකරණය කරලීම වේ. අනෙකුත් පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය වර්ගීකරණය හා සුවිකරණය කරලීම සමඟ සැසඳීමේ දී නව මාධ්‍ය පිළිබඳ ව පැන නගින විශේෂ ගැටලුවක් නොමැති බව මෙහි දී සඳහන් කළ යුතු ය. තම පුස්තකාලයේ සාමාන්‍යයෙන් භාවිතවන වර්ගීකරණ, සුවිකරණ ක්‍රම ඒ ආකාරයෙන් ම නව මාධ්‍ය සඳහා ද භාවිත කළ හැකි. නිදසුනක් ලෙස වර්ගීකරණයේ දී සාමාන්‍ය පුස්තකාලවල සහ විශේෂ පුස්තකාලවල බහුලව යොදා ගන්නා ඩිවි දශම වර්ගීකරණය හෝ විශ්ව දශම වර්ගීකරණ ක්‍රමය ‘නව මාධ්‍ය’ සඳහා ද

යොදා ගත හැක. නව මාධ්‍ය සුවිකරණය කිරීමේ දී ඇංග්ලෝ ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහයේ (AACR) දෙවන සංස්කරණය, අදාළ සුවිකරණ නීති රීති පැහැදිලිව ම දක්වා ඇත. 1979 වර්ෂයේ මේ නීති සංග්‍රහය නිකුත් වීමට පෙර, නව මාධ්‍ය සුවිකරණය පිළිබඳ තරමක ගැටලු සහගත තත්ත්වයක් පැවතිණි. මේ තත්ත්වයට ප්‍රධාන හේතුව ඇංග්ලෝ ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහයේ පළමු සංස්කරණයේ, නව මාධ්‍ය සුවිකරණ පිළිබඳ විශේෂ සඳහනක් නොකර තිබීම වේ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් එක්සත් රජධානිය, එක්සත් ජනපදය සහ කැනඩාව යන රටවල නව මාධ්‍ය සුවිකරණය සඳහා එකිනෙකට වෙනස් සුවිකරණ නීති සංග්‍රහ ගණනාවක් පළවිණි. මේ නීති එකිනෙකට වෙනස්වීම තරමක ගැටලු සහගත තත්ත්වයකට හේතු විය. 1979 වර්ෂයේ දී ඇංග්ලෝ ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහයේ දෙවන සංස්කරණය, නව මාධ්‍ය සුවිකරණය පිළිබඳව ඉතාමත් පැහැදිලි විස්තරයක් සහිතව නිකුත් විය. කුමන භෞතික ස්වරූපයක් ගනු ලැබුව ද, සියලුම පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සමාන අන්දමට සුවිගත කරලීම මේ නීති සංග්‍රහයේ ඇති කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයකි. එය පොතක් හෝ සඟරාවක් වුව ද, චිත්‍රපටයක් හෝ ස්ලයිඩ්ස් වැඩ සටහනක් වුව ද සමාන අන්දමට පොදු නීති මාලාවකට අනුව සුවිගත කරලීම සිදු කෙරේ. පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සුවිගත කිරීම පිළිබඳ සාමාන්‍ය රීතීන් ඇංග්ලෝ ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහයේ දෙවන සංස්කරණයේ පළමු පරිච්ඡේදයේ (General Rules for Description) දක්වා ඇත. මීට අමතරව විවිධ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය සුවිකරණය කරලීම පිළිබඳ විශේෂ විස්තරාත්මක තොරතුරු මෙහි ම පස් වන (Music), සයවන (Sound Recordings), සත් වන (Motion picture and Video Recordings) ආදී වශයෙන් ඒ ඒ පරිච්ඡේදවල දක්වා ඇත. මේ අන්දමට නව මාධ්‍ය සුවිකරණය පිළිබඳ පැහැදිලි, සවිස්තරාත්මක තොරතුරු අඩංගු ඇංග්ලෝ ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහයේ දෙවන සංස්කරණය බිහිවීම පුස්තකාලවලට නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීමේ සහ ඒවා නිසි පරිදි සංවිධානය කරලීමේ විශාල ඉදිරි පියවරක් ලෙස සැලකිය හැක. මුල් යුගයේ නව මාධ්‍ය සංවිධානය කිරීම පිළිබඳව පුස්තකාලයාධිපතීන් මුහුණ පෑ

ගැටලුව මේ මගින් මුළුමනින් ම ඉවත් කර ඇති අතර සම්ප්‍ර-
දායික පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සමඟ නව මාධ්‍ය පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය ද
හොඳින් සම්බන්ධ වී සර්ව සම්පූර්ණ පුස්තකාල සේවාවක්
ඇති කරලීමේ ශක්තිමත් අඩිතාලමක් දැමීම මේ නීති සංග්‍රහය
මගින් ඉටු කර ඇත.

නව මාධ්‍ය එකතුවක් සහිත පුස්තකාලයක් පවත්වාගෙන
යාමට පුස්තකාලයාධිපතිවරයා හා පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලය
නව හැකියාවන් ලබා ගත යුතු බවට සැකයක් නැත. මුද්‍රිත
ද්‍රව්‍ය පමණක් පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය ලෙස සැලකුණු යුගයේ, පුස්ත-
කාලයාධිපති වරයාගෙන් බලාපොරොත්තු වූ කාර්යය නව
මාධ්‍ය පුස්තකාලයට හඳුන්වාදීම සමඟ තවදුරටත් ව්‍යාප්ත වේ.
මේ අනුව නව වර්ගයේ පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව මනා
අවබෝධයක් ඔහු හා කාර්ය මණ්ඩලය වෙතින් බලාපොරො-
ත්තු වීමට සිදු වේ. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය වැනි රටවල නව
මාධ්‍ය පුළුල් ලෙස යොදා ගන්නා පුස්තකාලවල නව මාධ්‍ය
එකතුව සඳහා විශේෂ කාර්ය මණ්ඩලයක් යොදා ගැනීම දක්නට
ලැබුණ ද වඩාත් ප්‍රචලිත ප්‍රවණතාව, පුස්තකාල කාර්ය
මණ්ඩලයම නව මාධ්‍ය පිළිබඳ මනා අවබෝධයකින් සිටීම වේ.
නව මාධ්‍ය පාසල් පුස්තකාලවලට හඳුන්වාදීම පිළිබඳව,
එක්සත් රාජධානියේ විශේෂඥ පුස්තකාලයාධිපතිවරයෙකු
ලෙස සැලකෙන තෝර්මන් බෙස්වික් (Norman Beswick)
නව මාධ්‍ය එකතුවක් සහිත පුස්තකාලයක් පවත්වාගෙන යාමේ
දී පුස්තකාලයාධිපතිවරයකු සතු විය යුතු හැකියාවන් කිහිපයක්
පිළිබඳව සඳහන් කරයි. මේ හැකියාවන් (i) ඉගැන්වීමේ
හැකියාව, (ii) නිෂ්පාදන හැකියාව, (iii) පුස්තකාල විද්‍යා
හැකියාව. (iv) තාක්ෂණික හැකියාව, (v) ලිපිකරු හැකියාව
වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් පහකට ඔහු වෙන් කර ඇත.

(i) ඉගැන්වීමේ හැකියාව:

නව මාධ්‍ය සම්බන්ධව කටයුතු කිරීමේ දී පුස්තකාල-
යාධිපතිවරයා, පාසලේ ගුරුවරයකු ගේ තත්ත්වයට පැමිණ
කටයුතු කිරීම මෙහි දී බලාපොරොත්තු වේ. පුස්තකාලයට
තෝරා ගන්නා 'නව මාධ්‍ය', පාසලේ විෂය නිර්දේශයනට,

ඉගැන්වීමේ ක්‍රමවලට, ඒ ඒ පන්තිවල ශිෂ්‍යයන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම්වලට, කොතෙක් දුරට ප්‍රයෝජනවත් ද යන්න පිළිබඳ සොයා බලා ඒ සඳහා වඩාත් උචිත, ගැලපෙන නව මාධ්‍ය තෝරා ගැනීමේ හැකියාවක් පුස්තකාලයාධිපතිවරයා තුළ තිබිය යුතු වේ. පුස්තකාලයේ ඇති නව මාධ්‍ය පාසල් අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා සම්බන්ධ කර ගැනීම, ඉගැන්වීමේ කටයුතු සඳහා ,නව මාධ්‍ය' වැඩි වැඩියෙන් භාවිත කරලීමට ගුරුවරුන් උනන්දු කිරීම ආදියත්, පුස්තකාලයාධිපතිවරයා-ගෙන් බලාපොරොත්තු වන ඉගැන්වීමේ හැකියාවනට අයත්වේ.

(ii) නිෂ්පාදන හැකියාව:

නවීන අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ ප්‍රධාන පරමාර්ථයක් නම් ශිෂ්‍යයන්ගේ 'ඉගෙනීමේ හැකියාවන්' වර්ධනය කරලීම බව අපි මුලදී දුටුවෙමු. නවීන පුස්තකාලවල, විශේෂයෙන්ම පාසල් පුස්තකාලවල නව මාධ්‍ය මේ කාර්යයන් සඳහා ඉතාමත් සාර්ථක අන්දමට යොදා ගත හැකි බව ඔප්පු වී තිබේ. නව මාධ්‍ය උපයෝගී කර ගෙන ගුරුවරුන් සහ ශිෂ්‍යයන් ද හවුල් කර ගෙන, විවිධ අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන්, ඉගැන්වීමේ ආධාරක නිපදවීම පුස්තකාලයාධිපතිවරයාගෙන් බලාපොරොත්තු වේ. මෙහිදී සැලකිය යුතු තරමේ නිෂ්පාදන හැකියාවක් පුස්තකාලයාධිපතිවරයා සතු විය යුතු වේ. රේඛා සටහන් ඇදීම, සිතියම් ඇදීම, සරල චිත්‍ර සටහන් ඇදීම, විද්‍යානුකූලව ගබඩා පටිගත කරලීම හෝ කැසට් ගත කර ලීම, ස්ලයිඩ්ස් හෝ චිත්‍රපටිකා සඳහා කථන රචනය, ඡායාරූප ගැනීම මි. මී. 16 හෝ මි. මී. 8 චිත්‍රපට කැමරාවක් මෙහෙයවීම යනාදී දස්කම් හා විවිධ නිෂ්පාදන හැකියාවන් පුස්තකාලයාධිපතිවරයා සතු වීම අවශ්‍ය වේ. පාසලක දී සංකීර්ණ නව මාධ්‍ය වැඩ සටහනක් නිපදවීමක් බලාපොරොත්තු නොවන නිසා වැඩ සටහන් නිෂ්පාදනය පිළිබඳ ගැඹුරු හෝ විශේෂඥ දැනුමක් පුස්තකාලයාධිපතිවරයාගෙන් අපේක්ෂා නොකරන අතර, ඒ ඒ කාර්යයන් පිළිබඳ සැලකිය යුතු අවබෝධයක් අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

(iii) පුස්තකාල විද්‍යා හැකියාව:

පුස්තකාලය තුළ නව මාධ්‍ය ක්‍රමානුකූලව සංවිධානය කිරීමේ සහ තොරතුරු ප්‍රචාරන කාර්යයන් මනාව ඉටු කිරීමේ හැකියාව මේ යටතේ පුස්තකාලයාධිපතිවරයාගෙන් බලා-පොරොත්තු වේ. නව මාධ්‍ය විද්‍යානුකූලව වර්ගීකරණය සහ සුවිකරණය කිරීම මේවායේ ඇතුළත් වී ඇති තොරතුරු පාඨක යන් අතර විවිධ මාර්ග මගින් ප්‍රචාරනය, පාඨක අධ්‍යාපන කටයුතු ආදී කාර්ය මෙහිදී වැදගත් වේ.

(iv) තාක්ෂණ හැකියාව:

නව මාධ්‍ය සියල්ලම පාහේ විද්‍යා සහ තාක්ෂණික උපකරණ හෝ ඒවාට සම්බන්ධ දේවල් නිසා මේ කාර්මික හැකියාව නව මාධ්‍ය එකතුවක් පවත්වාගෙන යාමේ දී ඵලදයක වේ. නිවැරදි අන්දමට ඒ ඒ උපකරණ ක්‍රියාත්මක කරලීම, වරින් වර අවශ්‍ය වන සුළු අලුත්වැඩියා කිරීම් කටයුතු ඉටු කරලීම, උපකරණවල තත්ත්වයන් පිළිබඳ නිරතුරුව ම විමසිල්ලෙන් සිටීම ආදී කාර්මික හැකියා මෙහි දී සලකා බැලේ.

(v) ලිපිකරු හැකියාව:

ලිපි ගොනු පවත්වාගෙන යාම, යතුරුලියන කටයුතු, සංඛ්‍යා ලේඛන, දත්ත රැස් කිරීම ආදී අවශ්‍යතා මේ ගණයට වැටේ.

නව මාධ්‍ය පිළිබඳ විශේෂ වෘත්තීයමය දැනීමක් පුස්තකාල-යාධිපතිවරයා ලබා ගැනීම පමණක් මෙහි දී නො සෑහේ. පාඨකයන් සමඟ නිරතුරු සබඳතා පවත්වන පුස්තකාලයේ අනෙකුත් කාර්ය මණ්ඩලය පිළිබඳ මෙහි දී අවධානය යොමු කළ යුතු වේ. මේ අය වැඩි දෙනෙකුට පුස්තකාල වෘත්තීය පිළිබඳ ගැඹුරු දැනුමක් නොමැති නිසා, නව මාධ්‍ය මුළුමනින් ම ඔවුනට අලුත් දෙයක් වීමට ඉඩ තිබේ. නව මාධ්‍ය පිළිබඳ ව ඔවුන් තුළ නව ආකල්පයන් ගොඩ නැගීමට පුස්තකාලයාධි-පතිවරයා තුළ ඇති හැකියාව සාර්ථක නව මාධ්‍ය එකතුවක් පවත්වාගෙන යාමට ඉවහල් වන කරුණකි.

තැන්පත් කරලීම සහ සංරක්ෂණය

නව තොරතුරු මාධ්‍ය එකතුවක් පුස්තකාලයේ ගොඩනගා ගත් පසු ඒ ඒ ද්‍රව්‍ය තැන්පත් කරන ආකාරයත්, සංරක්ෂණ කටයුතු පිළිබඳවත්, විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීමට පුස්තකාලයාධිපතිවරයාට සිදු වේ. නිවැරදි අන්දමට තැන්පත් කර නො තිබීම, වැරදි පරිහරණය, උපකරණ පිළිබඳව නිරතුරුව ම පරීක්ෂාවෙන් නො සිටීම ආදිය නව තොරතුරු මාධ්‍යවල ආරක්ෂාවට හානි පමුණුවන ප්‍රධාන කරුණු වේ. මේ නිසා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයේ නව මාධ්‍ය එකතුවක් ඇති පුස්තකාලයකට මේ උපකරණ පිළිබඳව අවබෝධයක් ඇති කාර්මිකයකුගේ සේවාව ලබා ගැනීම හෝ පුස්තකාලයාධිපතිවරයා මේ මාධ්‍යවල කාර්මික අංශය පිළිබඳව සැලකිය යුතු අවබෝධයක් ඇතිව සිටින අයෙකු වීම වැදගත් වේ. මේ නව මාධ්‍ය පිළිබඳ ගැඹුරු කාර්මික ඥානයක් මෙහි දී අපේක්ෂා නොකළ ද, මෙම භාණ්ඩ සහ උපකරණ සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී මතුවන විවිධ අවශ්‍යතා ශබ්ද පටි සහ කැසට් යන්ත්‍රවල විවිධ ශීර්ෂ පිරිසිදු කිරීම, ටේප් අලුත්වැඩියා කිරීම, කාච පවිත්‍ර කිරීම, නිවැරදි අන්දමට වීදුලි රැහැන් ඇමිණීම, හඬ සහ වර්ණ පාලනය, දළ සේයාපට පිරිසිදු කිරීම, විවිධ උපකරණ අවශ්‍ය අවස්ථාවල එකිනෙක සමඟ සම්බන්ධ කිරීම ආදී සරල කරුණු රාශියක් පිළිබඳව අවබෝධයක් ඇතිව සිටීම අනිශ්චිත ප්‍රයෝජනවත් වේ. මෙම උපකරණවල ආරක්ෂාව සහ සංරක්ෂණ කටයුතු පිළිබඳව සලකා බැලීමේ දී මේ සම්බන්ධ විශාල වගකීම් භාණ්ඩ මිල දී ගන්නා අය වෙත පැවරේ. වෙනත් පරිච්ඡේදයක දී සාකච්ඡා කරන පරිදි භාණ්ඩ මිල දී ගැනීමේ දී ශක්තිමත්, ඔරොත්තු දෙන සුලු විශ්වාසවන්ත සහ ගුණාත්මක බවින් උසස් භාණ්ඩ ලබා ගැනීම පසු කාලයේ දී සංරක්ෂණ කටයුතුවල දී පැන නගින ගැටලු රාශියකට විසඳුම් ලබා දේ. එසේ ම හැකි සෑම අවස්ථාවක දී ම භාණ්ඩ මිල දී ගන්නා වෙළඳ නියෝජිතයා, පසු කාලයේ අවශ්‍ය අලුත්වැඩියා කිරීම් ඉටු කළ හැකි, යහපත්

සේවා දෙපාර්තමේන්තුවක් සහිත, එසේ ම භාණ්ඩයට අවශ්‍ය අමතර කොටස් ඇති, ස්ථාවර විශ්වාසවන්ත අයෙකු වීම වැදගත් ය.

ශබ්ද තැටි:

ශබ්ද තැටිවල ආරක්ෂාව සඳහා නිෂ්පාදකයන් විසින්ම ඒවා කවර දෙකක බහා ලනු ලැබේ. ඇතුළු කවරය සාමාන්‍ය ආරක්ෂක ආවරණයක් වන අතර පිට කවරය, තැටියේ අන්තර් ගත දේ පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් කොට, සිත්කලු අන්දමට සකස්කර ඇත. මෙම බාහිර කවරය පුස්තකාලයේ පාඨකයන්ගේ විමර්ශනය සඳහා තැන්පත් කොට, ශබ්ද තැටිය එහි ඇතුළත කවරය සමඟ සාමාන්‍ය පාඨකයාට ලභා විය නොහැකි ආරක්ෂා සහිත ස්ථානයක තැන්පත් කිරීම ඒවායේ ආරක්ෂාව සඳහා ගත හැකි ප්‍රධාන පියවරකි. පිට කවරය විමර්ශනය සඳහා තැබීමෙන් ඒ තැටිය පිළිබඳ දැන ගතයුතු සියලුම තොරතුරු පාඨකයාට ලබා ගත හැකි වනවා මෙන්ම තැටිය එයින් ඉවත් කර තැබීමෙන් පාඨකයා ගේ නිරන්තර පරිහරණයට හාජනය වීමෙන් ඇති වන විවිධ උපද්‍රව වලින් ද එය ආරක්ෂා වෙයි.

ශබ්ද තැටි තැන්පත් කිරීමේදී කරුණු කිහිපයක් සලකා ගත යුතු වේ. රාක්කවල සෘජු අතට තැටි තැන්පත් කිරීම සුදුසු වේ. ඒ අනුව තැටියේ දරය පමණක් රාක්කය මත පිහිටිය යුතු අතර කිසි ම අවස්ථාවක ශබ්ද තැටි එකක් මතුපිට එකක් වශයෙන් තැන්පත් නොකළ යුතු ය. ශබ්ද තැටි රඳවන-වල ශබ්ද තැටි බහාලීම ද යෝග්‍ය ක්‍රමයකි. එසේම ශබ්ද තැටි තැන්පත් කරලීම සඳහා විශේෂයෙන් සාදන ලද රෙකෝඩ් අල්මාරි මේ සඳහා යොදා ගැනීම ද කළ හැකි ය. මේ සඳහා උපයෝගී කර ගන්නා තවත් ක්‍රමයක් නම් ශබ්ද තැටි එල්ලා තැබීමයි. මෙහිදී තැටි ප්ලාස්ටික් කවරයක බහා එම කවරය රාක්කවල හෝ අල්මාරිවල එල්ලා තැබේ. එල්ලා තැබීම නිසා තැටියේ කිසිම ප්‍රදේශයකට තැටියේ බර දරා සිටීමට සිදු නොවන බැවින් එය සුදුසුම ආරක්ෂිත ක්‍රමය වේ. එසේ ම පුස්තකාලයාධිපතිවරයාට ද, පුස්තකාලයේ ඇති ඉඩ ප්‍රමාණය අනුව, සුදුසු ඕනෑම තැනක් තැටි එල්ලා තැබීමට 'යොදා ගත හැකි නිසා ඉඩ කඩ අතින් මතු විය හැකි ගැටලු ද සීමා වේ.

ශබ්ද තැටි තැන්පත් කරලීමේ දී, උෂ්ණත්වය පැරන්හයිට් අංශක 70 සුදුසුම වාතාවරණය වේ. අධික උෂ්ණත්වය තැටියට හානිකර ය. මේ නිසා හිරු එළිය හෝ වෙනත් ආලෝකයක් සෘජුව ම ශබ්ද තැටි මත පතිත නොවීමට වග බලා ගත යුතු ය.

දුවිලි, ශබ්ද තැටිවලට උපද්‍රව ගෙන දෙන ප්‍රධාන සතුරකු ලෙස සැලකිය හැකි ය. එ බැවින් හැකිතාක් දුරට දුවිලි නො වදින සේ තැටි තැන්පත් කර තබා ගැනීමට පුස්තකාල-යාධිපතිවරයා වග බලා ගත යුතු වේ. ආසුන ජලයෙන් පොහවා ගත් සිනිඳු රෙදි කඩතීන් වරින් වර තැටිය පිරිසිදු කිරීම ද මේ සඳහා ගත හැකි සංරක්ෂණ පියවරකි.

ශබ්ද තැටියක් දෙස පරීක්ෂාවෙන් බැලුවහොත් එම තැටිය මත කුඩා කානු හෙවත් ඇලි විශාල ප්‍රමාණයක් දැකීමට පිළිවන. වාදන යන්ත්‍රයේ ඇති වාදන කටුව ගමන් කරනුයේ මෙම ඇලි ඔස්සේ වන අතර, තැටි ගත කර ඇති ශබ්දයේ ගුණාත්මක බව බොහෝ දුරට මෙම ඇලිවල පිරිසිදුතාව සහ යහපත් තත්ත්වය මත රඳා පවතී. පාඨකයන් ගේ හෝ පුස්තකාලයේ සේවය කරන්නන් ගේ හෝ අත්වල ඇති දූඩය සහ වෙනත් අපද්‍රව්‍ය පහසු වෙන් මෙම ඇලිවලට ඇතුළු වීමට ඉඩ තිබේ. මේ නිසා ශබ්ද තැටි පරිහරණය කිරීමේ දී, අනිවාර්යයෙන් ම තැටියේ මැද ඇති මුද්‍රාවෙන් හෝ තැටියේ දුරවලින් හෝ පමණක් එය ඇල්විය යුතු බවට තම කාර්ය මණ්ඩලයටත්, පාඨකයන්ටත් පුස්තකාල-යාධිපතිවරයා උපදෙස් සැපයිය යුතු වේ. ඉහතින් දක්වා ඇති අන්දමට, තැටිය වරින් වර පිරිසිදු කිරීමෙන් බැඳී ඇති අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කළ හැකි ය.

තැටිය සිරීම, ශබ්ද තැටිවලට නිරන්තර ව ම හානි පමුණු වන තවත් කරුණකි. අපරීක්ෂාකාරී ව තැටි පරිහරණය කිරීම මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වේ. තැටියේ මැද මුද්‍රාවෙන් සහ දුර වලින් පමණක් ඇල්ලීමත්, තැන්පත් කිරීමේ දී ඉහතින් දක්වා ඇති අන්දමට නිවැරදි ව තැන්පත් කිරීමත්, වාදනය කිරීමේ දී තැටි වාදන යන්ත්‍රයට එක් වරකට තැටි කිහිපයක් එක පිට එක වශයෙන් ඇතුළු නො කිරීමටත් වග බලා ගැනීමෙන් මේ තත්ත්වයෙන් සැහෙන දුරකට මිදිය හැකි ය.

ශබ්ද තැටියට හානි පැමිණිය හැකි තවත් අංශයක් නම් යන්ත්‍රයේ ඇති වාදන කටුව වේ. මේ සඳහා යොදා ගන්නා වාදන කටු වර්ග කිහිපයක් ඇති අතර, ගුණාත්මක අතින් ඉහළ තත්ත්වයක ඇත්තේ දියමන්ති තුඩක් සහිත වාදන කටු ය. මේ වාදන කටු දිගු කලක් පාවිච්චි කළ හැකි වුව ද, සාමාන්‍ය යෙන් වාර පන්සියයක් පමණ ශබ්ද තැටි වාදනය කළ පසු කටුව පරීක්ෂා කර බැලිය යුතු වේ. සුදුසු කාලය පැමිණි වහා ම වාදන කටුව ඉවත් කොට නව වාදන කටුවක් යෙදීම ශබ්ද තැටිවල ආරක්ෂාවට හිතකර ය. එසේ ම වාදන කටුව, තැටි වාදනයේදී ශබ්ද තැටිය මතුපිට තැබීම ප්‍රවේශමෙන් මෘදු අන්දමට සිදු කළ යුතු වේ. ශබ්ද තැටියේ ඇලි මතට තදින් වාදන කටුව තෙරපීමත්, තැටියේ හරස් අතට වාදන කටුව ඇදීමත් නිසා ශබ්ද තැටියටත්, වාදන කටුවටත් හානි පැමිණේ.

ශබ්ද පටි :

විවෘත රෝල් ශබ්ද පටි, ඒ සඳහා ඇති අසුරණවල තැන් පත් කිරීමෙන් අනතුරු ව රාක්කවල හෝ අල්මාරිවල තැන්පත් කළ හැකි ය. ශබ්ද පටියේ එක් අංශයක් වෙනට බර නොවැටෙන සේ ඒවා පැතලි අතට සමාන්තර ව තැන්පත් කර ලීම උචිත ය.

විවෘත ශබ්ද පටියේ ආරක්ෂාවට ඇති ප්‍රධාන බාධකය එහි ඇති විවෘත ස්වභාවය යි. කැසට්වල හෝ කාර්ට්ට්වල ඇති ශබ්ද පටි මෙන් ආවරණය වී නොමැති නිසා පහසුවෙන් උපද්‍රව වලට භාජනය වීමට ද මේ නිසා අවස්ථාව සැලසේ. එසේ ම ශබ්ද පටිය අතින් ඇල්ලීමට සිදුවන නිසා ඒ මගින් ද එයට හානි පැමිණීමට ඉඩ ඇත. මේවාට ප්‍රතිකර්ම ලෙස යෝජනා කළ හැක්කේ හැකිතාක් ප්‍රවේශමෙන් ශබ්ද පටි භාවිතා කිරීමත්, විද්‍යානුකූල ව තැන්පත් කර ලීමත් ය.

පැරන්හයිට් අංශක 70 සහ 80 අතර වාතාවරණය ශබ්ද පටි තැන්පත් කරලීම සඳහා සුදුසු වේ. රූපවාහිනී යන්ත්‍ර, වීදුලි උපකරණ වැනි විද්‍යුත් චුම්භක ක්‍රියාවලි පවතින ස්ථාන ආසන්නයේ ශබ්ද පටි තැන්පත් නොකිරීමට ප්‍රවේශම් විය

යුතු ය. මෙබඳු ස්ථානවල තැන්පත් කරලීමෙන් ශබ්ද පටයේ ශබ්දය දුර්වල වීමට හෝ සම්පූර්ණයෙන් නැතිවී යාමට හෝ ඉඩ තිබේ.

කැසට්ස්:

කැසට් පට තැන්පත් කිරීම සහ සංරක්ෂණය, අනෙකුත් ශ්‍රව්‍ය මාධ්‍ය සහ සසඳන විට, පහසු ය. කැසට් පටයේ ඇති කුඩා බවත්, ශබ්ද පටිය සම්පූර්ණයෙන් පාහේ කැසටය තුළ ආවරණය වී තිබීමත් මේ තත්ත්වයට හේතු වී ඇත. කැසට් පට ඒ සමඟ ඇති කැසට් පෙට්ටි තුළම තැන්පත් කොට රාක්කවල හෝ අල්මාරිවල සෘජු අතට තැන්පත් කිරීම සුදුසු ය. වෙළෙඳ පොළේ ඇති විවිධ මාදිලියේ කැසට් රාක්ක ද කැසට් තැන්පත් කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකි ය.

ඉහතින් සඳහන් කළ පරිදි විද්‍යුත් චුම්භක ක්‍රියාවලී ඇති ස්ථාන කැසට් තැන්පත් කිරීමට සුදුසු නො වේ. පැරන්හයිට් අංශක 70-80 වාතාවරණය කැසට්ස් සඳහා ද යෝග්‍ය ය. කැසට් පටවලට බෙහෙවින් හානි සිදු වනුයේ ඒවා වාදනය කිරීමේ දී නිසා ඒ පිළිබඳව ප්‍රවේසම් විය යුතු ය. කැසට් යන්ත්‍රය හොඳ තත්ත්වයේ පවතින එකක් නම් මේ අනතුරු බොහෝ-දුරට වළක්වා ගත හැකි වේ. පටිය කැසටය තුළින් ඇදී යන්ත්‍රයේ පැටලීම බොහෝවිට සිදුවන හානිකර තත්ත්වයකි. මිනිත්තු 120 ක් වාදනය වන කැසට්වල පටිය බෙහෙවින් තුනී වන නිසා මෙබඳු පැටලීම්වලට හෝ කැඩීයාම් වලට ඒවා පහසුවෙන් ගොදුරු වේ. මේ නිසා හැකි සෑම අවස්ථාවක ම මිනිත්තු 60 හෝ 90 කැසට් පටි ලබා ගැනීම යෝග්‍ය වේ.

ඇසිටේට්/පාරදෘශ්‍ය කඩදැසි:

මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍ර මගින් ඉගැන්වීම් කටයුතුවලට යොදා ගන්නා 'ඇසිටේට් කඩදැසි' ඉගැන්වීමේ ද්‍රව්‍ය කට්ටල වශයෙන් තැන්පත් කර තබා ගැනීමට පිළිවන. ඒ ඒ විෂයනට අදාළ කට්ටල වෙන වෙන ම තැන්පත් කර තැබීම ගුරුවරයාට

පහසු වේ. සාමාන්‍යයෙන් මෙම කඩදැසි ලිපි ගොනු කවරවල බහා, පැයින් කැබ්නට්ටු තුළ ක්‍රමානුකූලව තැන්පත් කර තිබේ. රාක්ක, අල්මාරි වැනි ස්ථානවල ද ඇසිට්ටි කඩදැසි පහසුවෙන් ආරක්ෂා සහිත ව තැන්පත් කළ හැකි ය.

මේවායේ ආරක්ෂාව සඳහාත්, භාවිතය පහසු කරලීම සඳහාත් ඇසිට්ටි කඩදැසි කාඩ්බෝඩ් රාමු තුළ බහාලීම බෙහෙවින් ප්‍රචලිත ක්‍රියා මාර්ගයකි. කාඩ්බෝඩ් රාමු නිසා, අධික උෂ්ණත්වය හේතුවෙන් ඇසිට්ටි කඩදැසිය රෝල් වී යාම වැළකෙනවා මෙන් ම, නැඹීම, තැලීමවලින් ද එය ආරක්ෂා කරයි. එසේම මේ නිසා පත්ති කාමරයේ භාවිත කිරීම ද පහසු වේ. කාඩ්බෝඩ් රාමුව නිසා, එය ප්‍රක්ෂේපණ යන්ත්‍රය මතුපිට ස්ථිරව තැන්පත් කළ හැකි ය. එසේ ම මේ නිසා පැයින් කැබ්නට්ටුවල හෝ වෙනත් ස්ථානයක ඒවා පහසුවෙන් තැන්පත් කරලීමට ද හැකි වේ.

ස්ලයිඩ්ස්:

ස්ලයිඩ්ස් වෙන වෙන ම රාමු කර ඇති නිසා තැන්පත් කරලීමත්, සංරක්ෂණයත් පහසු ය. මුල දී සඳහන් කළ අන්දමට ස්ලයිඩ්ස් කාඩ්බෝඩ් රාමුවල, ප්ලාස්ටික් රාමුවල හෝ වීදුරු රාමුවල රාමු කරනු ලැබේ. කාඩ්බෝඩ් සහ ප්ලාස්ටික් රාමු වැඩි පුර ම යොදා ගන්නා ක්‍රමය වේ. අධික ආලෝකය වාතයේ ආර්ද්‍රතාවය, දූවිලි සහ පරිහරණයේ දී බැඳෙන අපද්‍රව්‍ය ස්ලයිඩ්ස්වල ප්‍රධාන සතුරන් ලෙස සැලකිය හැකි ය. ස්ලයිඩ්ස් විද්‍යානුකූලව තැන්පත් කරන ක්‍රම කිහිපයක් ඇත. මේවා සඳහා ම විශේෂයෙන් සකස් කර ඇති ස්ලයිඩ්ස් පෙට්ටි ස්ලයිඩ්ස් ඇල්බම් සහ ස්ලයිඩ්ස් ජැකට්ටු ඇත. ස්ලයිඩ්ස් ඒවායේ තැන්පත් කිරීම ඒවායේ ආරක්ෂාව සැලසීමට ඇති ප්‍රධාන මාර්ගයක් වේ. තැන්පත් කර ඇති කවරයෙන් එළියට නොගෙන ම ස්ලයිඩ්ස් පරීක්ෂා කිරීමට හැකිවීම පාඨකයන්ගෙන් සිදුවන උපද්‍රව බොහෝ දුරට වළකා ලයි. මේ නිසා ස්ලයිඩ්ස්

එකිනෙකින් නොගැටී පවතින බැවින් එකට ගැටීමෙන් විය හැකි හානි මග හරවාලයි. ස්ලයිඩ්ස් පරිහරණය කරන අවස්ථාවල දී එහි ඇති රාමුවෙන් පමණක් ඇල්ලීමෙන් සේයා-පටයේ ඇහිලි සලකුණු වැදීමට හෝ ඒ තුළට දූවිලි නො යාමට වග බලා ගත යුතු වේ. පැරන්හයිට් අංශක 30 - 60 ක් අතර උෂ්ණත්වයක් සහ අංශක 50 - 60 ක් අතර වාතයේ ආර්ද්‍රතාවයක් ස්ලයිඩ්ස් තැන්පත් කරලීම සඳහා සුදුසුම වාතාවරණය වන්නේ ය.

චිත්‍රපටිකා:

චිත්‍රපටිකා කුඩා රවුම් බඳුනක තැන්පත් කර ඇති අතර, ඒ බඳුන පහසුවෙන් පුස්තකාලයයේ ලාච්චුවක හෝ රාක්කයක තැන්පත් කළ හැකි ය. මීට අමතරව චිත්‍රපටිකා බඳුන් ගණනාවක් එකවර තැන්පත් කළ හැකි ජලාස්ථික් පෙට්ටි වෙළෙඳ පොළේ ඇත. ස්ලයිඩ්ස්වල මෙන් පරිහරණය කිරීමේ දී පහසුවක් සලස්වන රාමුවක් නොමැතිවීම නිසා, සේයාපට අතින් ඇල්ලීමට සිදුවීම එහි ආරක්ෂාවට අහිතකර අන්දමට බලපායි. මේ නිසා හැකිතාක් දුරට අතින් ඇල්ලීමෙන් වැළකී සිටීමත්, අතින් ඇල්ලීමට සිදුවන අවස්ථාවල චිත්‍රපටිකාවේ මුල් කොටසේ රූප රාමු නොමැති ප්‍රදේශයෙන් පමණක් ඇල්ලීමත් මේවායේ ආරක්ෂාවට ගත හැකි වැදගත් පියවරක් වේ.

චිත්‍රපට:

අධ්‍යාපන කටයුතුවලට යොදා ගන්නා චිත්‍රපට මාධ්‍යයන් (මි. මී. 16, මි. මී. 8, සුපර් 8) ඒවායේ දළ සේයාපටවල ස්වභාවය අනුව විවෘත පටි සේයාපට සහ කාට්‍රිජ් වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකි ය. කාට්‍රිජ් ස්වරූපයේ සේයාපට තැන්පත් කරලීමත්, සංරක්ෂණයත් පහසු කාර්යයකි. ශ්‍රව්‍ය කැසට්ස් තැන්පත් කරන ආකාරයට සමාන ආකාරයකින් මේවා තැන්පත් කළ හැකි අතර පරිහරණය කිරීම ද පහසු ය. ආරක්ෂාකාරී ද වේ. යම්වෘත සේයාපටි එහි විවෘත භාවය නිසා දූවිලි බැඳීම, අතින් ඇල්ලීමට සිදුවීම ආදියෙන් උපද්‍රව වලට

ගොදුරු වේ. මේවා ජලාස්ථික් කවරවල හෝ ඒ සඳහා ඇති රවුම් ලෝහ භාජනවල බහා රාක්කවල තැන්පත් කළ යුතු ය. වානේ රාක්කවල තැන්පත් කරලීම වඩා සුදුසු ය. උෂ්ණත්වය පැරන්හයිට් අංශක 30 - 60 අතර පැවතීමත් වාතයේ ආර්ද්‍රතාවය 50 - 60 පැවතීමත් වික්‍රම සඳහා යෝග්‍ය වාතාශ්‍ර පරිසරය වේ.

වීඩියෝ කැසට්:

වීඩියෝ කැසට් ඒ සමඟ එන පෙට්ටිවල බහා සෘජු අතට රාක්කවල තැන්පත් කරලීම මැනවි. ශබ්දයත්, රූපයත් යන දෙඅංශයම දරා සිටින නිසා වීඩියෝ කැසට්වල වීඩියෝ පටය මනා තත්ත්වයන් යටතේ තැන්පත් නො කළහොත් දුර්වල වීමට ඉඩ තිබේ. ශ්‍රව්‍ය කැසට් පට මෙන්ම මේවා ද විද්‍යුත් චුම්භක ක්‍රියාවලී ආසන්නයේ තැන්පත් නොකළ යුතු ය. එසේම අධික උෂ්ණත්වයක් ඇති ස්ථානවල තැන්පත් කිරීමෙන් තැටියේ ඇති රූප සහ ශබ්ද දුර්වල වීමට හෝ සම්පූර්ණයෙන් මැකී යාමට හෝ ඉඩ ඇත. පැරන්හයිට් අංශක 30 - 40 ත් අතර උෂ්ණත්වයක් සහ වාතයේ ආර්ද්‍රතාවය 50 - 60 ත් අතර පැවතීමක් වීඩියෝ කැසට් සඳහා සුදුසු ම වතාවරණය වේ.

ආයතන සහ සංවිධාන

නව තොරතුරු මාධ්‍ය හා සම්බන්ධ වූ ආයතන සහ සංවිධාන රාශියක් ඇත. විශේෂයෙන් ම නව තොරතුරු මාධ්‍ය, පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ වන ආකාරය පිළිබඳ ව උනන්දුවක් දක්වන ආයතන සහ සංවිධාන ගණනාවක් ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර මට්ටම්වලින් දැකිය හැකි ය. මෙහි දී මෙම ආයතන සහ සංවිධාන රටාව පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීමක් කිරීමට කරුණු කිහිපයක් හේතු විය. පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ නව තොරතුරු මාධ්‍ය යොදා ගැනීම ඉතාමත් සංවිධානාත්මක ව හා විද්‍යානුකූල ව සිදු කළ යුතු, සිදුවන කාර්යයක් බව පැහැදිලි කිරීම මේ සඳහා බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව විය. පිළිගත් අන්තර් ජාතික ආයතන සහ සංවිධාන නව තොරතුරු මාධ්‍ය පුස්තකාලවල ප්‍රවලිත කරලීම සඳහා දරන උත්සාහයන්, එම ආයතන හා සංවිධානවල කාර්ය භාරය පැහැදිලි කිරීමත් මෙහි දී අපේක්ෂා කරන ලදී. නව තොරතුරු මාධ්‍ය පුස්තකාලවලට හඳුන්වා දීමේ ක්‍රියාවලියේ ඉදිරියෙන් සිටින එක් රටක් තෝරා ගෙන එම රටේ මේ කාර්යය සඳහා කැපවී සිටින විවිධ ආයතන සහ කාර්යයන් පිළිබඳ හැඳින්වීමක් කිරීමත්, ඒ මගින් දේශීය වශයෙන් එබඳු ආයතන සංවිධාන රටාවක ඇති වැදගත්කම අවධාරණය කරලීමත් මෙහි දී බලාපොරොත්තු වූ තවත් අරමුණක් විය. එක්සත් රාජධානියේ නව තොරතුරු මාධ්‍ය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට යොදා ගැනීම සම්බන්ධ විවිධ ආයතන සහ සංවිධාන පිළිබඳ සැලකිය යුතු විස්තරයක් මෙහි දී ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ මේ පරමාර්ථය මත වේ. දැනට ලංකාවේ නව තොරතුරු මාධ්‍ය අධ්‍යාපන කටයුතුවලට යොදා ගැනීම පිළිබඳ ව විශේෂයෙන් කැපවුණු ආයතන සහ සංවිධාන නොමැති වුව ද, මේ කාර්යය සඳහා විවිධ අන්දමින් සම්බන්ධ කර ගත හැකි ආයතන සහ සංවිධාන කිහිපයක් පිළිබඳ තොරතුරු ද සංක්ෂේපයෙන් මෙහි ඇතුළත් වේ.

නව තොරතුරු මාධ්‍ය සඳහා කැපවුණු ආයතන සහ සංවිධාන, වෘත්තීයමය සංගම්, අධ්‍යාපනික සංවිධාන, පුස්තකාල සහ අධි ලේඛනාගාර, නිෂ්පාදන සමාගම්, ප්‍රකාශකයන් සහ බෙදුම්කරුවන් වශයෙන් අංශ කිහිපයකට ලා සැලකීමට පිළිවන. නිෂ්පාදන සමාගම්, ප්‍රකාශකයන් සහ බෙදුම්කරුවන් දේශීය වශයෙන් සැලකිය යුතු තත්ත්වයකට පැමිණේ යැයි නුදුරු අනාගතයේ දී බලාපොරොත්තු විය නොහැකි නිසා ඒවා පිළිබඳ ව මෙහි දී සඳහන් නො කැරේ.

වෘත්තීයමය සංගම් (Professional Associations)

නව තොරතුරු මාධ්‍ය පුස්තකාලවලට යොදා ගැනීම පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන ප්‍රධාන අන්තර් ජාතික විද්වත් සංවිධානය ලෙස “අන්තර් ජාතික පුස්තකාල සංගම් සංවිධානය” (IFLA) සැලකිය හැකි ය. පොදුවේ පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ අභිවෘද්ධිය පිළිබඳ ව කැපවුණු මේ සංවිධානයේ නව මාධ්‍ය උදෙසා කැපවුණු විශේෂ අංශයක් ඇත. “අන්තර් ජාතික පුස්තකාල සංගම් සංවිධානයේ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශය” ලෙස හැඳින්වෙන මෙම අංශයේ වගකීම සහ කාර්ය භාරය වනුයේ නව තොරතුරු මාධ්‍යය හැකි තරම් දුරට පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වාදීම වේ. මේ පරමාර්ථය සපුරා ගැනීම සඳහා මෙම අංශය මගින්, සම්මේලන සහ සම්මන්ත්‍රණ පැවැත්වීම, පර්යේෂණ සහ ගවේෂණ කිරීම, වාර්තා සහ යෝජනා මහා සම්මේලනයට ඉදිරිපත් කිරීම, වැනි විවිධ කාර්යයන් ඉටු කරනු ලැබේ. එක්සත් රාජධානියේ මහජන පුස්තකාලවල ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය යොදා ගැනීම පිළිබඳ ව 1979 දී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පර්යේෂණ වාර්තාව මෙම අංශයේ කටයුතුවලට එක් නිදසුනකි.

“අස්ලිබ්” (ASLIB) නමින් හැඳින්වෙන “විශේෂ පුස්තකාල සහ විද්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන සංගමය” නව තොරතුරු මාධ්‍ය පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන තවත් සංගමයක් වේ. ලන්ඩන් නගරය මධ්‍යස්ථානය කර ගෙන සංවිධානය වී ඇති මෙම සංගමය, විශේෂ පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රය උදෙසා කැප වී ඇති සංවිධානයකි. විශේෂ පුස්තකාල, නව තොරතුරු මාධ්‍ය භාවිතයේදී සාමාන්‍යයෙන් අනෙකුත් පුස්තකාලවලට වඩා

ඉදිරියේ සිටින නිසා මේ සංගමය නව තොරතුරු මාධ්‍ය පිළිබඳ විශේෂ උනන්දුවකින් කටයුතු කරයි. අස්ලිබ් සංගමයේ ද ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය සඳහා කැපවුණු විශේෂ අංශයක් ඇත. නව මාධ්‍ය පුස්තකාලවලට යොදා ගැනීම පිළිබඳ පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වීම මේ අංශය මගින් ඉටු කරන ප්‍රධාන කාර්යය වේ. මේ සඳහා කෙටි කාලීන පුහුණු පාඨමාලා සහ සම්මන්ත්‍රණ පවත්වනු ලබන අතර මේවායේ දී, නව තොරතුරු මාධ්‍ය සංවිධානය, භාවිත කිරීම, කළමනාකරණය ආදී අංශ කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනු ලැබේ.

නව තොරතුරු මාධ්‍ය පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රවලට හඳුන්වා දීමේ දී පෙරමුණ ගෙන කටයුතු කරන තවත් සංවිධාන ලෙස ඒ ඒ රටවල ඇති පුස්තකාල සංගම් හඳුන්වා දිය හැකි ය. රට තුළ පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ කටයුතු කරන සහ ඒ පිළිබඳ ව උනන්දුවක් දක්වන පිරිස් එකතු වී ඒ ඒ රටවල පුස්තකාල සංගම් සංවිධානය වී ඇති නිසා පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ නව ප්‍රවණතාවයක් පිළිබඳ ඒ සංගම් විශේෂ උනන්දුවක් දැක්වීම බලාපොරොත්තු විය යුත්තකි. මේ හේතුවෙන් බොහෝ රටවල පුස්තකාල සංගම්වල ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශය, නව මාධ්‍ය අංශය ආදී විවිධ නම් වලින් හැඳින්වෙන විශේෂ අංශ ඇත. නිදසුන් ලෙස බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාල සංගමයේ, ඇමරිකානු පුස්තකාල සංගමයේ සහ ඕස්ට්‍රේලියානු පුස්තකාල සංගමයේ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශ පෙන්වා දිය හැකි ය. බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාල සංගමයේ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශය විසින් 'The Audio-visual Librarian' නම් වාර සඟරාව පළ කරනු ලැබේ. මේ හැරුණු විට නව මාධ්‍ය අළලා දේශන, සම්මන්ත්‍රණ, සම්මේලන, පාඨමාලා ආදිය සංවිධානය කිරීම, අස්ලිබ් සංවිධානය සමඟ එකතු වී පුස්තකාලවලට ගැලපෙන නව මාධ්‍ය නිෂ්පාදනය ආදී විවිධ කටයුතු මේ මගින් සිදු කරනු ලබන අනෙකුත් කාර්යයෝ වෙති.

ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය තම රජත ජයන්ති අනුස්මරණයට ළඟා වෙමින් සිටින නමුදු තවමත් නව මාධ්‍ය පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇති බවක් නො පෙනේ. නව මාධ්‍ය පිළිබඳව විශේෂ අංශයක් පිහිටුවීමට හෝ දේශීය පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයට නව මාධ්‍ය හඳුන්වාදීම පිළිබඳව වැඩ

පිළිවෙළක් සැකසීමට හෝ දරන උත්සාහයක් ඒ මගින් දැක ගත නොහැකි ය. නව මාධ්‍ය දේශීය පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයට ඇතුළුවීම ඉතා මෑතකදී සිදුවීම මෙයට එක් හේතුවක් විය හැකි ය.

අධ්‍යාපනික සංවිධාන: (Educational Organisations)

නව මාධ්‍ය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් උනන්දුවක් දක්වන අධ්‍යාපනයට සම්බන්ධ ප්‍රධාන සංවිධානය යුනෙස්කෝ (UNESCO) ආයතනය වේ. ලොව පුරා අධ්‍යාපනික හා සංස්කෘතික සංවර්ධනය පිළිබඳ ව කැප වී සිටින යුනෙස්කෝ ආයතනය පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ අභිවෘද්ධිය පිණිස කටයුතු කිරීම තමන්ට පැවරී ඇති මෙම වගකීමේ වැදගත් අංශයක් ලෙස සලකයි. සම්මන්ත්‍රණ සම්මේලන, විශේෂඥ වාර්තා, මූල්‍යමය ආධාර, පුහුණු කිරීම් ආදී විවිධ කටයුතු ඉතාමත් පුළුල් අන්දමින් යුනෙස්කෝ ආයතනය මගින් සිදුකරනු ලැබේ. පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ නව ප්‍රවණතාවයක් ලෙස නව මාධ්‍ය පිළිබඳ ව මෙහි දී විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනු ලබයි. මේ හැරුණු විට කැසට්ස්, වීඩියෝ ආදී විවිධ නව මාධ්‍ය පිළිබඳ වත්. ඒවා යොදා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳවත් ප්‍රකාශන මාලාවක් යුනෙස්කෝ ආයතනය මගින් නිකුත් කොට ඇත.

නව මාධ්‍ය අධ්‍යාපන ආයතනවලට හඳුන්වාදීම පිළිබඳ ව උනන්දුවෙන් කටයුතු කරන අධ්‍යාපනික සංවිධාන පද්ධතියක් එක්සත් රාජධානියේ ඇත.

“**බ්‍රිතාන්‍ය විශ්ව විද්‍යාල වික්‍රම සමුහය**” (BUFC) එක්සත් රාජධානියේ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල නව තොරතුරු මාධ්‍ය භාවිතය වර්ධනය කරලීමේ පරමාර්ථයෙන් පිහිටුවා ගෙන ඇති සංවිධානයකි. මෙම සංවිධානයේ අරමුණු වශයෙන් උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල උපාධි මට්ටමේ ඉගැන්වීම් කටයුතුවල දී නව තොරතුරු මාධ්‍ය යොදා ගැනීමට අනුබලදීම දක්වා ඇත. මෙම පරමාර්ථය සපුරා ගැනීම පිණිස උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල ඉගැන්වීමේ කටයුතු සඳහා ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය නිෂ්පාදනය, නිෂ්පාදනය සඳහා අනුබලදීම, ඉගැනීම

සඳහා ආධාර කර ගත හැකි ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය පිළිබඳ තොරතුරු සැපයීම ආදී සේවාවන් මේ මගින් ඉටු කරනු ලැබේ. ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය විමර්ශන මධ්‍යස්ථානයක් සහ විශේෂ වික්‍රම සහ වීඩියෝ කැසට් පුස්තකාලයක් පවත්වාගෙන යාමත් මෙම ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ප්‍රකාශන පළ කිරීමත් මේ මගින් සිදු කෙරෙන අනෙකුත් කාර්යයෝ ය. අනුකාලිතව පළ කරනු ලබන ප්‍රවෘත්ති බුලටීනය හැරුණු විට බ්‍රිතාන්‍ය විශ්ව විද්‍යාල වික්‍රම කවුන්සලය මගින් පළ කරන අනෙකුත් ප්‍රකාශන අතර, Audio-visual materials for higher education, Higher Education Learning Programme Information Service (HELPI5), 'Higher education film library catalogue, Audio-visual media for education and research, A Directory of British film and television libraries, A Reseacher's guide to British Film and TV collections යනාදිය වැදගත් ස්ථානයක් ගනී.

“එක්සත් රාජධානියේ අධ්‍යාපනික තාක්ෂණ පිළිබඳ කවුන්සලය” (CFT) නව මාධ්‍ය පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන තවත් අධ්‍යාපනික සංවිධානයකි. මෙම සංවිධානයද එහි නමින්ම හැඟවෙන පරිදි අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා නව මාධ්‍ය යොදා ගැනීම පිළිබඳව කාර්යයන් රාශියක් ඉටු කරයි. මෙම ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා ආධාර සැපයීම, පුහුණු පාඨමාලා සංවිධානය, ප්‍රකාශන ගණනාවක් පළ කිරීම, එහි කායභීයන් ගෙන් සමහරකි. British Journal of Education Technology, Media awareness for librarians, Developments in the organisation of non-Book materials, List of lecturers and consultants on aspects of non - Book materials in librarianship Educations, a series of user specifications for equipments, CET news, CAL news (computer assisted learning, ආදිය මෙම කවුන්සලයේ ප්‍රකාශනවලින් සමහරකි. මේවාට අමතරව අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා යොදා ගත හැකි විවිධ නව මාධ්‍ය පිළිබඳ විශේෂ ප්‍රකාශන ද ඒ මගින් නිකුත් කර ඇත.

“අධ්‍යාපනික වික්‍රම සහ රූපවාහිනී සංගමය” (EFTA) අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහා වික්‍රම සහ රූපවාහිනිය උපයෝගී කර ගැනීම පිළිබඳව උනන්දුවෙන් කටයුතු කරන තවත් සංවිධානයකි. මෙම මාධ්‍යවල අදාළ පුහුණු පාඨමාලා පැවැත්වීමත් ‘Screen’ සහ ‘Screen Education;’ යන ප්‍රකාශන පළ කිරීමත් මෙහි කායඝීයන් අතර ප්‍රධාන තැනක් ගනී.

“ජාතික ප්‍රතිකෘත ශිල්පීය මධ්‍යස්ථානය” (NRC) ප්‍රතිකෘත ශිල්පීය උපකරණ එකතුවක් ප්‍රදර්ශන කටයුතු සඳහා පවත්වා ගෙන යාමත්, මේවා යොදා ගැනීම පිළිබඳව උපදෙස් සහ මාර්ගෝපදේශක සේවාවක් පවත්වාගෙන යාමත් ඉටු කරනු ලැබේ.

“තාක්ෂණික ඉගෙනීම සහ අධ්‍යාපනික තාක්ෂණය පිළිබඳ සංගමය” (APLET) එක්සත් රාජධානියේ මේ ක්ෂේත්‍රයේ කටයුතු කරන තවත් සංවිධානයකි. නව මාධ්‍යවලට අදාළ උපකරණ ලබා ගැනීම, සංවිධානය කිරීම සහ කායඝී මණ්ඩලය ආදී කටයුතු පිළිබඳ උපදෙස් සැපයීම මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන කායඝීයකි. Programmed Learning and Educational Technology, APLET year book, Aspects of Educations Technology යන ප්‍රකාශන මේ මගින් නිකුත් කරනු ලැබේ.

දේශීය වශයෙන් නව තොරතුරු මාධ්‍යවලට අදාළ කටයුතු කරන අධ්‍යාපනික සංවිධාන ලෙස ‘ස්වාභාවික සම්පත් බලශක්ති හා විද්‍යා අධිකාරිය’ ‘ජාතික ව්‍යාපාර කළමනාකාරිත්ව ආයතනය,’ කැලණිය සහ කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලවල පුස්තකාල විද්‍යා අධ්‍යාපන අංශ, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ පුස්තකාල විද්‍යා අධ්‍යාපන අංශය’ සඳහන් කළ හැකිය. නව තොරතුරු මාධ්‍යවලට අදාළ විවිධ පාඨමාලා පැවැත්වීම මේ ආයතනවලින් සීමා සහිත අන්දමට සිදු වේ.

පුස්තකාල සහ අධි ලේඛනාගාර: (Libraries and Archives)

නව තොරතුරු මාධ්‍ය හා සම්බන්ධිත තවත් වැදගත් ආයතන දෙකක් වනුයේ පුස්තකාල සහ අධිලේඛනාගාරයි. නැවතත් එක්සත් රාජධානිය නිදසුනට ගතහොත් මෙම ආයතනවල සංවිධානාත්මක බව සහ ව්‍යාප්තිය වටහා ගත හැකිය.

එහි “ජාතික ශ්‍රවණ දායක ආධාරක පුස්තකාලයේ” (NAVAL) කටයුතු වලදී යොදා ගත හැකි නව මාධ්‍යවල විශාල එකතුවක් තැන්පත් කර ඇත. මේවා අතර වික්‍රමයට තුන් දහසක් ඇති අතර මෙම ද්‍රව්‍ය ආධ්‍යාපන ආයතනවල භාවිතය සඳහා පිරුළුවලට ලබා ගත හැකිය.

“බ්‍රිතාන්‍ය ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ ශබ්ද දේශනාගාරය” (BBCSA) එම ආයතනයේ ගුවන්විදුලි සහ රූපවාහිනී වැඩ සටහන්වල එකතුවක් තැන්පත් කර ඇත. මෙම වැඩ සටහන් වෙනත් වැඩ සටහන් නිෂ්පාදනයේදී ආධාර කර ගැනීමට ද පහසුකම් සලසා තිබේ.

එක්සත් රාජධානියේ ස්වාධීන රූපවාහිනී ආයතන වික්‍රමයට සහ විඩියෝ පටි පුස්තකාලයේ” (ITNVTL) මෙම රූපවාහිනී සේවය මගින් ප්‍රචාරය කරන ලද ප්‍රවෘත්ති වැඩ සටහන්වලට අදාළ සිද්ධීන් ඇතුළත් වික්‍රමයට සහ විඩියෝපට තැන්පත් කර ඇත.

“විස්නිවස්” (VISNEWS) වික්‍රමයට පුස්තකාලයේ ලොව පුරා ප්‍රධාන ප්‍රවෘත්ති සමාගම් නිකුත් කරන ලද ප්‍රවෘත්ති වික්‍රමයට ගබඩා කොට ඇත. බීබීසී (BBC) රොයිටර් (Reuter), කැනඩා ජාතික ගුවන් විදුලි සේවය (CNBS) වැනි ප්‍රධාන ප්‍රවෘත්ති ආයතනවලින් ප්‍රවෘත්ති වික්‍රමයට මෙයට ලබා ගැනේ. මේ ප්‍රවෘත්ති ලෝකය පුරා රූපවාහිනී සේවාවන්ට සපයනු ලබන අතර ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව ද නමන්ට අවශ්‍ය විදේශ පුවත්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් “විස්නිවස්” ආයතනයෙන් ලබා ගනී.

‘විවෘත විශ්ව විද්‍යාලය,’ එක්සත් රාජධානියේ අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහා අදාළ නව තොරතුරු මාධ්‍ය රැස් කර ඇති තවත් ප්‍රධාන ආයතනයකි. ශිෂ්‍යයන් දුරස්ථ ව අධ්‍යයන කටයුතු කරන නිසා නව තොරතුරු මාධ්‍ය සඳහා විශේෂ ප්‍රමුඛත්වයක් මෙහිදී දෙනු ලැබේ. දැනට අධ්‍යාපන කටයුතුවලදී උපයෝගී කර ගත හැකි විවිධ වර්ගයේ නව මාධ්‍ය වැඩ සටහන් දෙදහසක් පමණ මෙම පුස්තකාලයේ තැන්පත් කර ඇත.

“ජාතික විනය අධිලේඛනාගාරය” (NFA) රට තුළ නිෂ්පාදනය කරන ලද විනය අරක්කා සහිත ව තැන්පත් කර ඇති ස්ථානය වේ. බ්‍රිතාන්‍ය විනය ආයතනයේ (BFI) අංශයක් ලෙස පවතින මෙහි විනය 27,000 කට අධික ප්‍රමාණයක් තැන්පත් කර ඇත. මෙයට අමතර ව ලෝකයේ සිනමා ඉතිහාසයට අයත් නිශ්චල විනය රාමු දශ ලක්ෂයකට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් ද මෙහි තැන්පත් කර තිබේ.

“වික්ටෝරියා සහ ඇල්බට් කොකුකාගාර ජාතික ස්ලයිඩ් පුස්තකාලයේ (VAMNSL) අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා භාවිත කළ හැකි ස්ලයිඩ් 90,000 ක් පමණ තැන්පත් කර ඇත. මේවා ද එක්සත් රාජධානියේ, අවශ්‍ය ආයතන සඳහා පිරුළුට සපයනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ නව මාධ්‍ය සඳහා කැපවුණු, පුස්තකාල හෝ අධි ලේඛනාගාර සංඛ්‍යාව සීමාසහිත ය. රාජ්‍ය ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, නව මාධ්‍ය රැස් කිරීමක් දැනට සිදු නොකරයි. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ නව මාධ්‍ය අංශයක් පිහිටුවීමට සැලසුම් පිළියෙළ වෙමින් පවතී. ජාතියේ විනයට තැන්පතු පුස්තකාලය වශයෙන් ද ජාතික පුස්තකාලය කටයුතු කළ යුතු බවට අදහසක් මෑතක සිට, (විශේෂයෙන් ම, 1983 ජූලි මස කලබල සමයේදී විනයට ගණනාවක මුල් පිටපත් ගින්නෙන් විනාශ වීමෙන් පසුව) වැඩෙමින් පවතී. කෙසේ වෙතත් නව නොබෝ කලකින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය විවෘත වූ පසු දැනට මේ ක්ෂේත්‍රයේ ඇති අඩුපාඩු බොහොමයක් මග හැරී යනු ඇතැයි බලාපොපොරොත්තු තැබිය හැකි වේ.

නව මාධ්‍ය පිළිබඳ උනන්දුවක් ඇති අයට හෝ පර්යේෂණ කරන අයට හෝ පැමිණ විමර්ශනය කිරීමේ හෝ පිරුළුට ලබා ගැනීමේ පහසුකම් ඇති ජාතික මට්ටමින් නව මාධ්‍ය රැස් කරන කිසිදු ආයතනයක් තවමත් දේශීය වශයෙන් ඉදි වී නොමැත. එසේ වුව ද නව මාධ්‍යවලට සම්බන්ධ විවිධ අංශවලට අයත් ආයතන ගණනාවක සැලකිය යුතු තරම් නව මාධ්‍ය එකතූන් දක්නට පිළිවන. මේ අන්දමට දැනට සැලකිය යුතු නව මාධ්‍ය එකතූන් ඇති දේශීය ආයතන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා භූමි විදුලි

සංස්ථාව, රජයේ වික්‍රම ආයතනය, ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව, බ්‍රිතාන්‍ය මංඩල පුස්තකාලය, කොළඹ මහජන පුස්තකාලය යනාදිය දැක්විය හැකි ය. මේවා හැරුණු විට සීමිත වශයෙන් නව මාධ්‍ය එක්රැස් කර ඇති තවත් ප්‍රධාන පුස්තකාල සහ ආයතන ගණනාවක් ඇතද ඒවායේ ඇති එකතුවල ප්‍රමාණය ජාතික වශයෙන් සලකා බලන විට තවමත් ළදරු මට්ටමක පවතින නිසා ඒවා පිළිබඳ ව මෙහි දී විශේෂයෙන් සඳහන් නො කැරේ.

ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථා පුස්තකාලය:

දිවයිනේ ප්‍රධානතම ශ්‍රව්‍ය පුස්තකාලය ලෙස ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථා පුස්තකාලය සැලකිය හැක. ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ සිංහල, දෙමළ, හින්දි, ඉංග්‍රීසි ආදී විවිධ විකාශන සඳහා අවශ්‍ය ශබ්ද තැටි සහ කැසට්ස් සුරක්ෂිත ව, සංවිධානාත්මක ව තැන්පත් කර තබා ගැනීමත්, අවශ්‍ය අවස්ථා වලදී අවශ්‍ය අංශවලට මෙම ශ්‍රව්‍ය ද්‍රව්‍ය නිකුත් කරලීමත් මෙම ශ්‍රව්‍ය පුස්තකාලයේ ප්‍රධාන කාර්යය වේ. සිංහල ශ්‍රව්‍ය පුස්තකාලය, ද්‍රවිඩ ශ්‍රව්‍ය පුස්තකාලය, හින්දි ශ්‍රව්‍ය පුස්තකාලය, ඉංග්‍රීසි ශ්‍රව්‍ය පුස්තකාලය සහ පැරණි ලේඛන සහ නිබන්ධන පුස්තකාලය වශයෙන් ගුවන් විදුලි සංස්ථා පුස්තකාලයේ ප්‍රධාන අංශ පහක් ඇත. ඒ ඒ නම්වලින් හැඟවෙන පරිදි ඒ ඒ භාෂා විකාශන සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය තැන්පත් කර ඇති වෙන ම අංශ ශ්‍රව්‍ය පුස්තකාලයේ ඇත. මීට අවතර ව ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත්කමක් සහිත දේවල් අඩංගු ශබ්ද පට සහ ශබ්ද තැටි, පැරණි ලේඛන සහ නිබන්ධන අංශයේ තැන්පත් කර ඇත. “පැරණි ලේඛන සහ නිබන්ධන” යන නාමය ශ්‍රව්‍ය අංශ සඳහා තරමක් නො ගැලපෙන බවක් හැඟුණද, ඒ ඒ ශ්‍රව්‍ය ද්‍රව්‍යය පිළි බඳ කෙටි විස්තරයක් අඩංගු ලේඛනයක් ද, ඒවා සමඟ පවත්වා ගෙන යාම නිසා ඒ නාමය යොදා ගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ ඒ ඒ අංශවල ඇති ශ්‍රව්‍ය ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය දළ වශයෙන් පහත සඳහන් අයුරින් සාරාංශ කොට දැක්විය හැකිය.

අංශය	ශබ්ද නැව්	ශබ්ද පටි	කැසට්ස්
සිංහල ශ්‍රව්‍ය අංශය ...	18,000	12,000	35,000
දෙමළ ශ්‍රව්‍ය අංශය ...	26,650	10,000	2,500
හින්දි ශ්‍රව්‍ය අංශය ...	4,500	250	400
ඉංග්‍රීසි ශ්‍රව්‍ය අංශය ...	90,000	25,000	—
පැරණි ලේඛන සහ නිබන්ධන	75	3,200	—
සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය	1,39,225	50 450	37,900

1982 වර්ෂය අවසානයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මගින් කරන ලද සමීක්ෂණයකින් මේ තොරතුරු සපයා ගන්නා ලද අතර, මේ වන විට මේ ප්‍රමාණයන් සැලකිය යුතු අන්දමින් වර්ධනය වී ඇතැයි සිතිය හැකිය.

රජයේ වික්‍රපට ආයතන පුස්තකාලය:

රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ අංශයක් වන රජයේ වික්‍රපට ආයතනය, ප්‍රධාන වශයෙන් ම වාර්තා වික්‍රපට සහ ප්‍රවෘත්ති සංදර්ශන වික්‍රපට නිෂ්පාදනය කරයි. 1948 වසරේ දී පිහිටුවන ලද මෙම ආයතනයේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය ජනතාවට රජයේ කාර්යයන්, සංවර්ධන කටයුතු සහ පොදුවේ වැදගත් වන තොරතුරු වික්‍රපට මාධ්‍ය මගින් සැපයීම වේ. මෙම කාර්ය ඉටු කරලීම සඳහා විවිධ කේමාවන් යටතේ වාර්තා වික්‍රපට නිපදවීමත්, විශේෂයෙන්ම රජයේ නිල කාර්යයන්ට අදාළ ප්‍රවෘත්ති සංදර්ශන වික්‍රපට නිපදවීමත් මෙම ආයතනය මගින් කරනු ලැබේ.

මී. මී. 35 වික්‍රපට මාධ්‍යය, තම කාර්යයන් සඳහා රජයේ වික්‍රපට ආයතනය මේ දක්වා යොදා ගෙන ඇති ප්‍රධාන මාධ්‍යයයි. මේ නිසා දැනට මෙම ආයතනයේ පුස්තකාලයේ තැන්පත් කොට ඇති වික්‍රපටවලින් 90% කටත් අධික ප්‍රමාණයක් මී. මී. 35 වික්‍රපට වේ. මෑතක සිට මී. මී. 16 වික්‍රපට නිපදවීම කෙරෙහි ද අවධානයක් යොමු කර ඇති අතර ඉදිරි අනාගතයේ දී වැඩි වැඩියෙන් මේ මී. මී. 16 වර්ගයේ වික්‍රපට මෙම ආයතනය මගින් නිපදවනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු විය හැකිය.

නිෂ්පාදනය කරනු ලබන වැඩ සටහන් ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සේවය මගින් ප්‍රචාරය කරලීමට ඇති අවශ්‍යතාවත්, රජයේ විවිධ ආයතන සංවිධාන මගින් මි. මි. 16 විත්‍රපටවලට ඇති ඉල්ලුම වැඩි වීමත්, මි. මි. 16 විත්‍රපට මාධ්‍යයේ ඇති විශේෂ වාසි සහගත තත්ත්වය අවබෝධ වීමත් මේ තත්ත්වයට හේතු වී ඇත.

පසුගිය විසිපස් වසර තුළ මෙම ආයතනය මගින් නිපදවන ලද වාර්තා සහ ප්‍රවෘත්ති සංදර්ශන විත්‍රපට සියල්ලක් ම පාහේ එම පුස්තකාලයේ පුරක්ෂිතව තැන්පත් කර ඇත. මෙම එකතුව වාර්තා විත්‍රපට 320 කින් සහ ප්‍රවෘත්ති සංදර්ශන විත්‍රපට 1,293 කින් සමන්විත වේ.

දිවයිනේ විවිධ සංවර්ධන කටයුතු ප්‍රධාන වෙනත් වැදගත් තේමාවන් රැසක් පදනම් කරගෙන නිපදවා ඇති මෙම වාර්තා විත්‍රපටවල සැලකිය යුතු අධ්‍යාපන වටිනාකමක් ඇත. සාමාන්‍ය ජනතාවටත්, විශේෂයෙන් ම අධ්‍යාපනික ආයතන-වලටත් මෙම විත්‍රපට පහසුවෙන් ලබා ගැනීමට පිළිවන. මුලදී රජයේ විත්‍රපට ආයතනය මගින් ම එහි ඇති වෑන් රථ සමූහයේ ආධාරයෙන් දිවයින පුරා මේ විත්‍රපට ප්‍රදර්ශන කරන ලදී. දැන් එම කාර්ය සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අමාත්‍යාංශය මගින් මෙම සම්පත් උපයෝගී කර ගනිමින් ඉටු කරනු ලැබේ. රජයේ විත්‍රපට ආයතන පුස්තකාලයේ ඇති විත්‍රපට දිවයිනේ ඕනෑම ආයතනයකට, සංවිධානයකට හෝ ඇතැම් විට පෞද්ගලිකවත් ලබා ගැනීමට පිළිවන. මේ සඳහා සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අමාත්‍යාංශයේ විත්‍රපට අංශයෙන් හෝ රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවෙන් හෝ කෙළින් ම කොළඹ, කිරුළපන මාවතේ, රජයේ විත්‍රපට අංශයේ ප්‍රධාන නිෂ්පාදකවරයාගෙන් හෝ විමසිය යුතු වේ.

ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථා විධියේ පුස්තකාලය:

ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාවේ රූපවාහිනී ප්‍රචාර සඳහා යොදා ගනු ලබන, එම සංස්ථාවට අයත් විධියේ පට මෙම පුස්තකාලයේ තැන්පත් කර ඇත. ලෝකයේ වෙනත් ඕනෑම රූපවාහිනී සේවාවක මෙන්, ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සේවාවේ ද

ප්‍රචාරය වන වැඩ සටහන්වලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් මෙම ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ අන්තර් ජාතික ආයතනවලින් මුදල් ගෙවා පිරුළු ලබා ගන්නා නිසා එම වැඩ සටහන් ඇතුළත් ද්‍රව්‍ය මෙම පුස්තකාලයේ ස්ථිර ව තැන්පත් නොවේ.

රූපවාහිනි සංස්ථා පුස්තකාලය, ප්‍රධාන විධියේ පුස්තකාලය සහ විධියේ අධිලේඛනාගාරය වශයෙන් අංශ දෙකකින් සමන්විත වේ. විධියේ පුස්තකාලයේ පෙර සඳහන් කළාක් මෙන් සංස්ථාව සතු සියලුම විධියේ කැසට් සහ විධියේ පට තැන්පත් කර ඇති අතර, මෑතදී ආරම්භ කර ඇති විධියේ අධිලේඛනාගාරයේ අරමුණ විශේෂ වැදගත්කමකින් යුත් විධියේ කැසට් සහ විධියේ පට සංරක්ෂණය කොට පවත්වා ගෙන යාම වේ.

1983 වසර අග දී රූපවාහිනි සංස්ථා පුස්තකාලයෙන් ලබා ගත් තොරතුරු අනුව දැනට එහි ඇති පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය පහත සඳහන් ආකාරයට වේ. අදාළ විධියේ ද්‍රව්‍ය වාදනය කළ හැකි කාලසීමා ඒ සමඟ සඳහන් වන මිනිත්තු ප්‍රමාණයෙන් දැක්වේ. මිනිත්තු 20 විධියේ කැසට් 1,011 ක්, මිනිත්තු 30 විධියේ කැසට් 570 ක්, මිනිත්තු 30 විධියේ පට 222 ක්, මිනිත්තු 60 විධියේ පට 442 ක් සහ මිනිත්තු 90 විධියේ පට 273 ක් දැනට ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනි සංස්ථා විධියේ පුස්තකාලය සතුව ඇත. මෙම විධියේ ද්‍රව්‍ය රූපවාහිනි විකාශන සඳහා යොදා ගන්නා 'යුමැටික්' වර්ගයේ ද්‍රව්‍ය වේ. රූපවාහිනි සංස්ථා මගින් නිපදවනු ලබන වැඩ සටහන්වල ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් ඉහළ යමින් පවතින නිසා මෙම පුස්තකාල ද්‍රව්‍යවල ප්‍රමාණය ද ඉහළ යාමක් බලාපොරොත්තු විය හැකි ය.

මූලාශ්‍ර මාසික පුස්තකාලය—පොළොව:

නව තොරතුරු මාධ්‍ය පිළිබඳ අංශ ගණනාවකින්, කොළඹ මූලාශ්‍ර මාසික පුස්තකාලය විශේෂ වැදගත් තැනක් උසුලයි. නව මාධ්‍ය දේශීය පාඨකයාට හඳුන්වා දීමේ ක්‍රියාවලියේ දී මූලාශ්‍ර මාසික පුස්තකාලය පෙරමුණේ සිට කටයුතු කර ඇත. සැලකිය යුතු තරම් ඇත කාලයක සිට මෙම පුස්තකාලයේ, මනාව සංවිධානය කරන ලද නවතම ද්‍රව්‍යවලින්

සමන්විත නව මාධ්‍ය එකතුවක් පැවතිණි. විශේෂයෙන් ම අගනුවර පාඨක ජනතාවට පුස්තකාලයකින් 'නව මාධ්‍ය' භාවිත කරලීමේ හැකියාව පළමු වරට සපයන ලද්දේ බ්‍රිතාන්‍ය මංචල පුස්තකාලය මගිනි.

එසේ ම වික්‍රපට, ස්ලයිඩ්ස්, කැසට් පට වැනි විවිධ පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය, වෙනත් අධ්‍යාපනික, සංස්කෘතික ආයතන සංවිධාන සඳහා පිරුළට සැපයීම ද සේවාවක් වශයෙන් බ්‍රිතාන්‍ය මංචල පුස්තකාලය විසින් නොකඩවා කරගෙන යනු ලැබේ. මේ මගින් පුස්තකාලයේ ඇති 'නව මාධ්‍ය එකතුව' රට තුළ වඩාත් පුළුල් ජන කොටසක ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා යොමු කර ඇත.

රට තුළ පුස්තකාල වෘත්තියේ නියැලී සිටින අය සඳහා අවශ්‍ය අධ්‍යාපනික කටයුතුවල දී සහාය වීම අතින් ද බ්‍රිතාන්‍ය මංචල පුස්තකාලය තම වගකීම් ඉටු කර ඇත. විවිධ ක්ෂේත්‍රවල පුස්තකාලයාධිපතීන් සඳහා අධ්‍යාපනික වාරිකා සංවිධානය, සේවාස්ථ පුහුණු පාඨමාලාවලට අවශ්‍ය ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය ද්‍රව්‍ය සැපයීම, නව මාධ්‍ය පිළිබඳ ව සහ පොදුවේ පුස්තකාල විද්‍යාව පිළිබඳ ව රට තුළ ඇති නවතම ග්‍රන්ථ සම්භාරය පවත්වා ගෙන යාම මේ කටයුතුවලින් සමහරකි. එසේ ම නව මාධ්‍ය ලබා ගැනීම සඳහා තොරතුරු සෙවීමේ යෙදෙන පුස්තකාලයාධි පතිවරයෙක් අත්‍යාවශ්‍යයෙන් ම මෙම පුස්තකාලයට යා යුතු වේ. නව මාධ්‍ය පිළිබඳ පළවන ලෝකයේ ප්‍රධාන පෙළේ වාර සභරා ගණනාවක් ලබා ගන්නා එක ම පුස්තකාලය එය වීම මෙයට හේතුවයි.

බ්‍රිතාන්‍ය මංචල පුස්තකාලයේ නව මාධ්‍ය එකතුවේ ශබ්ද තැටි, ශබ්ද පටි, කැසට්ස් සහ වීඩියෝ ප්‍රධාන වශයෙන් දක්නට ලැබේ. මෙම පුස්තකාලය මගින් සපයන ලද නවතම සංඛ්‍යා ලේඛන අනුව, එය සතු නව මාධ්‍ය එකතුව පහත සඳහන් ආකාරයට වේ. සංගීතමය වැඩ සටහන් ඇතුළත් තැටි 523 ක් සහිත ශබ්ද තැටි 1,823 ක එකතුවක් පුස්තකාලයේ ඇත. ශබ්ද පට එකතුව පටි 130 කින් සමන්විත වන අතර මේවා සියල්ල ම පාහේ දේශන සහ අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන් ඇතුළත්

ඒවා වේ. ශ්‍රව්‍ය කැසට් 568 ක එකතුවක් පුස්තකාලයේ ඇති අතර, මේ එකතුව දේශන සහ අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන් ඇතුළත් කැසට්ස් 475 කින් ද, සංගීත වැඩ සටහන් ඇතුළත් කැසට්ස් 93 කින් ද සමන්විත ය. එසේ ම වීඩියෝ කැසට් 50 ක එකතුවක් ද මෙහි ඇත.

කොළඹ මහජන පුස්තකාලයේ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශය:

දිවයිනේ ප්‍රධාන මහජන පුස්තකාලය වූ කොළඹ මහජන පුස්තකාලයේ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය එකතුවක් වෙයි. වර්ෂ 1980 දී වඩාත් පහසුකම් සහිත නව පුස්තකාලය විවෘත වීමෙන් පසු ක්‍රමානුකූල ව ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශය වර්ධනය කිරීම අරඹන ලදී. දැනට කොළඹ මහජන පුස්තකාලයේ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශයේ ශ්‍රව්‍ය කැසට් පට 383 ක්, ගබ්ද තැටි 436 ක්, වීඩියෝ කැසට් පට 165 ක්, කථන පොත් (Talking Book) 225 ක් සහ මේවා වාදනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වාදන යන්ත්‍ර ද ඇත. ශ්‍රව්‍යදෘශ්‍ය අංශය සඳහා පුස්තකාලයෙන් සැලකිය යුතු තරම් විශාල ප්‍රදේශයක් වෙන් කර ඇති අතර, පාඨකයන්ට සැප පහසු ආකාරයෙන් මේවා භාවිත කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සපයා ඇත. වර්තමාන තත්ත්වය සහ වර්ධන වේගය සලකා බලන විට ඉදිරි වසර කිහිපය තුළ දී මෙම ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය අංශය අංග සම්පූර්ණ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය පුස්තකාලයක් බවට පත්වීමේ ලකුණු පෙනේ.

පුස්තකාලයේ නමින් ම හැඳින්වෙන පරිදි මෙය කොළඹ නගර වාසීන් සඳහා කැපවී ඇති පුස්තකාලයකි. මේ නිසා එය ජාතික මට්ටමේ ආයතනයක් ලෙස සැලකීම අපහසු වන අතර, එහි ඇති ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය ජාතික මට්ටමෙන් සැමට ම භාවිත කිරීම ද නොකළ හැකි ය. කෙසේ වෙතත් කාලයක් තිස්සේ දිවයිනේ ප්‍රධාන මහජන පුස්තකාලය ලෙස, පුස්තකාලයාධිපතීන් පුහුණු කර ලීමට සහාය වීම වැනි අංශවලින්, ජාතික වශයෙන් තම යුතුකම් ඉටු කර ලීමට කොළඹ මහජන පුස්තකාලය ඉදිරිපත්වී කටයුතු කර ඇති නිසා නව තොරතුරු මාධ්‍යයෙන් ද ජාතික මට්ටමේ මහඟු සේවාවක් ඒ මගින් සිදු කරනු ලැබිය හැකි බවට බලාපොරොත්තු ඇති කර ගත හැකි වෙයි.

වැඩිදුර කියවීම සඳහා

GENERAL

- Andrew, J. *Ed* Developments in the organization of non-book materials. Aslib LAICET, 1977.
- Audio-visual media in countryside interpretation. Countryside Commission, 1980. (UK)
- Bateman, Robin. Integrated multi-media libraries: at what stage the integration? *Audio-visual Librarian*, 6 (1), 1980, pp 16-20.
- Beswick, N. M. Libraries as media centres. In Harrison, K. C. Ed. Prospects for British librarianship The Library Association 1976, pp 108-125.
- Cabeceiras, J. The multi-media library: materials, selection and use. Academic Press. 1978.
- Chibnall, Bernard. The organization of media. Bingley. 1976.
- Daily, J. Organizing non-print materials Dekker, 1972
- Dove, J. The audio-visual. Deutsch, 1975.
- Fairfax, O. *Ed*. Directory of information sources and advisory services in educational technology. Council for Educational Technology, 1974. (UK).
- Fothergill, R and Butchart. I. Non-book materials in libraries: a practical guide. Bingley, 1978.
- Geller, E. This matter of media. *Library Journal*, 96 (12), 1971, pp 2048-2053
- Harrison. Helen P Non-book materials: a decade of development? *Journal of Documentation* 35 (3). September, 1979, pp 207 - 248.
- Hicks, W. B and Tillin, A. Developing multi-media libraries. Bowker, 1970.
- Hicks, W. B. and Tillin, A. Managing multi-media libraries. Bowker. 1977.
- Jussim, Estelle. The research uses of visual information. *Library Trends*. 25. 1977 pp 766 - 778.
- Library Advisory Council. Report of the new media in libraries working Party Library Advisory Council. 1976. (UK)

- A Language for Life (The Bullock Report). Department of Education and Science HMSO, 1975.
- Lorac, Carol and Weiss, Michael. Communication and social skills: towards a theory and practice of audio-visual language and learning *Chapter 12, Audio-Visual language and learning.* Wheaton, 1981: (Schools Council Communication and Social Skills Project) (UK)
- MacLeish, Archibald. Champion of a cause (chapter called 'Of the librarian profession' pp 43-53) The physical book distinguished from the intellectual book. American Library Association, 1971.
- Maguire, Carmel and Trask, Margaret. The impact of non-print materials on library administration. In Holroyd, G. *Ed Studies in library management*, vol 2. Bingley, 1974 pp 95-113.
- Nadler, M. *Ed.* How to start an audio-visual collection. Scarecrow Press, 1978.
- The Navac Audio Visual Hand-book Kogan Page, 1980.
- Palmer, Joseph, W. Non-print media about librarianship and information science. *Drexel Library Quarterly*, 15 (1), 1979 pp. 52-76.
- Scottish Community Education Centre. Educational technology in the community, Papers for discussion. Scottish Community Education Centre, (n d). (UK)
- Shores, L. Audio-visual librarianship: the crusade for media unity (1946-1969). Libraries Unlimited, 1973.
- Stagg, S. and Eraut, M. *Compilers.* A select bibliography of educational technology Council for Educational Technology, 2nd edition, 1975. (UK)
- Swank, R. C. Sight and sound in the world of books. *Library Journal*, 78 (16) 1953, pp.1459-64.
- Survey of British research in audio-visual aids. National Committee for Audio Visual Aids in Education. (infrequent publication) edited by H. Coppen.
- Topper, L. Back to basics: Some problems and pointers for those introducing AV materials in the library. *Wilson Library Bulletin*, 47 (1) September 1972, pp 42-45.
- Treble, Tony. The librarian and the resource centre. *IATUL Proceedings*. 6 (1), June 1971. pp 20-26.

Winter, E Problems of converting book based libraries to multimedia. British Library Research and Development Department, Report number 5287.

Academic Libraries

Council for Educational Technology. The contribution of educational technology in the 1990's. a statement by the CET. 1979. (UK)

Enright, B. J. New media and the library in education Bingley. 1972.

Grove, P. S. Non-print media in academic libraries. American Library Association. 1975.

Hills, P. J. Teaching and learning as a communication process. Croom Helm, 1979.

Rossi, P. H. and Biddle, B. J The new media and education. their impact on society, Aldine, 1966.

Archives

Fox, Barry. Is colour cine film stable? *Video*, April 1981, pp. 18-19 and 26.

Line, J. Archival collections of non-book media. British Library Research and Development Department, 1977. Report number 5330

Marwick, Arthur. How the screen sheds light on history. *Times Higher Education Supplement*, 07.03.80, p 12.

Pronay, N. Archive film: television preservation: the historian's perspective *Audio-visual Librarian*, 5(1), 1979, pp. 24-25.

Wall, J. The case for a central photographic archive in colour. *Museums Journal* 72(1), June, 1972, pp 25-26.

Wall, J. Photographs as archives *Photographic Journal*, 112 (9), 1972, pp 280-287.

Weston, Murray. Videotape storage and handling: guidelines. *BUFC Newsletter*, 43, May 1981, pp. 15-16.

Audio

Britten, Valentine. Recordings. In Burkett, T. Ed Special materials in the library. The Library Association, 1963, pp. 11-116.

- Davis, C. and *others*. Oral history: from tape to tape. American Library Association, 1977.
- Hoffman, Frank W. The development of library collections of sound recordings Marcel Dekker, 1980.
- Howard, B. M. Audio cassettes for the manager's bookshelf. *Management Services in Government*, 33 (1), 1978, pp. 42-46.
- Ireland Catherine M. Tape services to the blind and physically handicapped in England and Wales: a study of user requirement and existing provision. City of London Polytechnic, 1980.
- Mogridge, S. The case of cassettes v books. *The Bookseller*, 3 February 1979 pp. 523-4.
- Noble, Val. Business information audio cassettes: their care and feeding. *Special Libraries*, 64 (10). October 1973, pp. 419-422.
- Saddington, George and Cooper, Eric. Audio cassettes as library materials: an introduction. *Audio visual Librarian*, 1976.
- Tripp, Pat Audio cassettes for local government information. *Assistant Librarian*, 70 (1), January 1977, pp. 6-7.
- Redfern, B. Organizing music in libraries, Bingley, 1978.

Bibliographic Control

- AACR 2/Anglo-American Cataloguing Rules 1978.
- Beswick, B. Producing lists of learning materials. CET, 1979 (Guidelines 7). (UK)
- British catalogue of audio-visual materials. The British Library 1st experimental edition, 1979.
- Fairfax, O. and *others* Audio-visual materials: development of a national cataloguing and information service. CET, 1976, working paper 12. (UK)
- Fleischer, E. B. A style manual for citing microform and other non-print media. American Library Association, 1978.
- Gilbert L. A. and Wright, J. W. Non-book materials: their bibliographic control CET, 1971. (UK)
- Grove, P. S. and Clement, E. C. Bibliographic control of non book media. Library Association, 1972.
- Hunter, Eric J. and Fox, Nicholas, J. Examples illustrating AACR 2 *The Library Association*, 1980.
- IFLA Working Group on the ISBD for non-book media, ISBD (NBM) IFLA International Office for UBC, 1977.

Moulds, Michael, FLAF Classification scheme for literature on film and television. Ashb, 1980. Federation Internationale des Archives du television.

Treble, T. Non book materials. *Journal of Documentation*, June 1972, pp. 151

Copyright

Copyright and designs law: report of the Whitford Committee Cmd 6732 HMSO, 1977.

Crabb G. Copyright clearance: a practical guide. CET 1976. (UK)

Crabb G. Copyright in the audio-visual library. *Audiovisual Librarian*, 2 (4), 1976, pp. 153-157.

Taylor, L. J. Copyright for librarians. Tamarisk Books, 1980.

Film

Grenfell, David, Films. In Burkett, J, Ed Special materials in the library. The Library Association, 1963 pp. 117-141

Harrison, H. P. Film library techniques. Focal Press, 1973.

Monaco, James. How to read a film: the art, technology, language, history and theory of film and media NY: oxford University Press, 1977

Pronay, Nicholas. Before Hindsight: a review. *British Universities Film Council Newsletter*, no 35. November 1978, pp. 19-22

Pictures, Photographs and View Data

Evans, H. Pictures on a page: photo-journalism, graphics and picture editing, Heinemann, 1978.

Evans, H- Picture librarianship Clive Bingley, 1980.

Gibbs-Smith, C. H. Visual materials. In Burkett, J. Ed. Special materials in the library. The Library Association, 1963, pp. 117-126.

Harrison, Helen. Picture librarianship. Library Association, 1981.

Hill, D. The picture file. Linnet Books, 2nd edition, 1978,

Hochberd, J. E. and Brooks, V. Pictorial perception.... *American Journal of Psychology*, no 85, 1962, pp 62-8.

Langford, M. J. Visual aids and photography in education. Focal Press, 1973.

McAlpin, J. The magazine picture library. Allen and Unwin, 1974.

Nilsson, Lennart. Behold man: a photographic journey of discovery inside the body. Harrap, 1974.

Wenyon, M. Understanding holography. *David and Charles*, 1979
Separate section under the heading viewdata.

Cochrane, C. Teletext and Viewdata : attitudes and reactions to television information services. *An Leabharlann; The Irish Library*, 7 (4), 1978, pp. 133-145.

Cooper, E. Non-print materials and the future of librarianship. *In Proceedings.....at the Public Libraries Conference..... Library Association*, 1972.

Martyn, J. Prestel and public libraries: an Aslib/LA experiment. *Aslib Proceedings*, 31 (5), 1979, pp. 216-236.

Ware, E. Teletext and Prestel: new information services for voluntary organisations? *Media Project Information Paper*, 1979, The Volunteer Centre. (UK).

Public Libraries

Brown, J. W. Nationwide survey reveals new media in Public libraries. *Wilson Library Bulletin*, 51 (3), 1976 pp. 232-239

Hallworth, F. Public libraries and resource centres. *Library Association Record*, March 1972, p. 39.

Hare, G. Resource centres. *In Proceedings of the Public Libraries Conference.....The Library Association*, 1971.

Maguire, C. and Trask, M. The impact of non print materials on library administration *In Holroyd, G. Ed. Studies in library management*. Bingley, 1974

Nadler, Myra *Ed. How to start an audio visual collection*, Scarecrow Press, 1978.

Orr, J. M. *Libraries as communications systems*. Greenwood Press, 1977.

Peters, W. Audio-visual media in the public library. *Library Trends*, October 1967, p. 241.

Pinion, C. F. The interlending and availability of audio-visual materials in the UK: report of a survey in 1979. BLR and DD Report no 5526 S.

Wilson, P. Public knowledge, private ignorance: toward a library and information policy. Greenwood, 1977.

Radio, TV and Video

Altheide, David L. *Creating reality : how TV news distorts events*. Sage 1976 (Library of Social Research vol. 33). (UK)

- Anwar, M. Who tunes in to what? a report on ethnic minority broadcasting. Commission for Racial Equality, 1978. (UK)
- Baggaley, Jon and DUCK, Steve. Dynamics of television. Saxon House, 1976.
- Bahr, Alice H Video in libraries: a status report, 1979-80 Knowledge Industry Publications, 1980.
- Bakewell, Joan and GARNHAM, Nicholas, The new priesthood British television today. Allen Lane, 1970.
- Bennett, Tony *et al*, Eds. Popular film and television, BFI/OU, 1981, (UK)
- Bibby, A and *others*, Local TV : piped dreams? Redwing Press 1979.
- Broadcasting and youth: a study commissioned by the BBC, the Calouste Gulbenkian Foundation, the IBA and the Manpower Services Commission, Calouste Gulbenkian Foundation, 1979.
- Cherry, C. World communication : threat or promise? Wiley - Interscience 1971.
- Clark, M, J. Ed. Politics and the media: film and television for the political scientist and historian, Pergamon Press for the British Film Council Ltd., 1979.
- Crabb, G. Ed. Report of the BBC Radio Solent archives for education ojectprt, CET, 1978.
- Croan, P. Tending television's fireplace. *American Libraries*, September, 1979.
- Davis, D. The grammar of television production, 3rd ed. Barrie and Rockliff 1975.
- Dove, Jack. Libraries and local radio. *Assistant Librarian*, 64 (6), 1971, pp. 86-87.
- Dunn, Gwen. The box in the corner : television and the under fives. McMillan 1977.
- Genova, B. K. L. Video and cable : emerging forms of library service. *Library Trends*, Fall 1979, pp. 297.—
- Glasgow University Media Group. Bad News. Routledge and Kegan Paul, Vol. 1, 1976.
- Glasgow University Media Group More Bad News. Routledge and Kegan Paul. Vol. 2. 1980.
- Golding, P and Elliott, P Making the news. Longman, 1979.
- Goodhart, G. J., Ehrenberg, A. S. C. and Collins, M. A. The television audience : patterns of viewing. Saxon House, 1975.

- Graham, Alex. Video on view. *Assistant Librarian*, 74 (5), 1981, pp. 76 - 78.
- Groombridge, B. *Television and the people : a programme for democratic participation*. Penguin, 1972.
- Gunter, B. Remembering televised news : effects of visual format on information gain. *Journal of Educational Television*, VI (1), Spring 1980, pp. 8-11.
- Horder, Alan. Video discs - their application to information, storage and retrieval. National Reprographic Centre for Documentation (Hatfield), 1979. (UK).
- Leedham, J. and Romiszowski, H. J. Eds. *Video cassettes in education and training*. Kogan Page, 1978.
- Lewis, P. M. *Whose media : The Annan Report and after : a citizen's guide to radio and television*. Consumers Association, 1978. (UK)
- Luckham, B. Ed. *Proceedings of the sixth symposium on broadcasting policy - Audio Visual Library*. University of Manchester, 1975.
- McLeish, R. *Technique of radio production : a manual for local broadcasters* Focal, 1978.
- Maxwell-Hyslop, Andrew. The making of VLP '79. *Video*, April 1981, pp. 28-30 + 32.
- Media studies in education (Reports - Papers on Mass Communication no 80)* Paris, Unesco, 1977.
- Meyer, M. and Nissen, U. Comps. *Effects and functions of television : children and adolescents; a bibliography of selected research literature 1970-1978*. Saur/Bingley, 1980.
- Nigg, Heniz and Wade, Graham, *Community media*. Regenbogen-Verlay Zurich, 1980.
- Noble, G. *Children in front of the small screen*. Constable, 1975.
- Papageorgiou, F. The 'active' television viewer : some preliminary definitions of concepts and measures *Journal of Educational Television*, VI (1), Spring 1980, pp. 12-14.
- The People's activities and use of time*. BBC Publications, 1979
- Redfern, Barrie, *Local radio*. Focal Press, 1978 (Media Manuals).
- Schesinger, Philip. *Puttiug 'reality' together : BBC News*. Constable, 1978.

- Video a users guide British Industrial and Scientific Film Association, 1978.
- Williams, Raymond. Communications. revised edition. Penguin, 1966.
- Williams, Raymond. Television, technology and cultural form. Fontana. 1979.
- Wininck Mariann P. The television experience : what children see Sage, 1979 (People — Communication, Volume 6).
- School Libraries**
- Beswick, B. Producing lists of learning materials. CET, 1979. Guidelines no 7.
- Beswick, N. W. School resource centres. Schools Council Working Paper 43. Evans/Methuen, 1972.
- Brown, L. G. and McDavid, B. Core media collection for elementary school libraries. Bowker, 1978.
- Dale, E. Audio-visual methods in teaching, 3rd ed Holt, Rinehart and Winston, 1969.
- Edwards, R. P. A. Resources in schools, Evans, 1973.
- Gibson, Tony. Resources and the teacher. Pitman, 1975.
- Hare, Richard. Know how : a students guide to project work Intertext Books 1970. (Insight Series). (UK)
- Hutchinson, S. C. Media studies and television studies in Scottish schools. *Journal of Educational Television*, VI (1), Spring 1980, pp. 15-17.
- James P. Non book media in junior school library Association, 1977.
- Laybourne, Kit and Cianciolo, P. Eds. Doing the media : a portfolio of activities, ideas and resources. McGraw Hill, 1979
- Library Association. Library resource provision in schools : guidelines and recommendations. LA, 1977.
- Lorac, Carol and Weiss, Michael. Communication and Social skills : towards a theory and practice of audio visual language and learning. Schools Council, Communication and Social Skills Project Wheaton, 1981. (UK)
- Minkinen, Sirkka, A. general curricular model for mass media education Unesco/J. M. Lorca. 1978.
- Murdock. Graham and Phelps, Guy. Mass media and the secondary school. Macmillan, 1974.

Raty J. Report on socio-cultural aspects of television and video. Report ccc/DC (76) 19. Council of Europe, Division of Cultural Development.

Shifran, M. Information in the school library. Bingley, 1973.

Thomas, J. L. Turning kids on to print using non print. Libraries Unlimited 1978.

Wartella Ellen Ed Children communicating : media and development of thought, speech and understanding. Stage, 1979 (Annual Reviews of Communication Research, volume 7).

Selection

Audio-visual review. *Times Educational Supplement*. 14 March 1980, pp. 37-44.

Donohoe, Bill. Recommendations for the purchasing of audio-visual equipments *Visual Education*, November, 1979, pp.31-33.

Quinley, W. J The selection, processing and storage of non-print materials *Library Trends*, 16 (10), 1967, p. 275.

Rigg, R. P. Audio-visual aids and techniques in managerial and supervisory training. Hamish Hamilton, 1969.

Romiszowski, A. J. The selection and use of instructional media : a systems approach Kogan Page.

Sive, M. R. Selecting instructional media : a guide to audio-visual and other instructional media lists. Libraries Unlimited, 2nd edition, 1978.

Serials

Aspects of Educational Technology.

Audio-visual Instruction.

Audio-visual Librarian.

British Journal of Educational Technology.

British Universities Film Council Newsletter

Educational Broadcasting International.

Journal of the Educational Television Association.

Media Project News.

Media Reporter.

Programmed Learning and Educational Technology.

Screen

Screen Education.

Video.**Visual Education.****Slide/Tape**

Brain, E. A. and Bidwell, C. M. How to do it.....construct an audiovisual programme. *British Medical Journal*, 10 February 1979, pp. 394-396

Duncalf, B. Focal guide to slide tape. Focal Press, 1978.

Hills, P J Ed. Tape slide presentations and teaching packages for library user education. Sconul, 1977.

Staffing

Andrew, J. Non - book librarianship education. *Audiovisual Librarian*, 3 (4), 1977 pp. 119-136.

Beswick, N W Education for audiovisual librarianship. *Audiovisual Librarian*, 1 (5), 1974, pp. 188-206.

Chiverton, T. Educational technology and librarians. *Audiovisual Librarian*, 4 (1). 1977, pp. 11-13.

Fothergill, R. A challenge for librarians? CET, 1971. Working Paper 4.

Geddes, G. Education for non-book librarianship. *Audiovisual Librarian*, 4 (3) 1978, pp. 19-20.

Goldstein, H. The importance of newer media in library training and the education of professional personnel : *Library Trends*, 16 (2) 1967, pp.259-265.

Lowery, A. M. staffing and education for media centre personnel relevant of regressive? *Library Trends*, 19 (4). 1971, pp 508 519

Penna, C. V. Library training by audio visual means : a conclusive experiment. *Unesco bulletin for Libraries*, 24, 1970, pp. 23-41.

Roe, E Observations from abroad 3 : what kind of librarians? *Library Journal* April 1969. pp. 1715-1718.

Treble, T. The librarian and the resource centre. *IATUL Proceedings*, 6 (1), June 1971.

Wright, A Training for educational media design. CET, 1973. Working paper 9.

Wyman, R The instructional materials centre : whose empire? *Audiovisual Instruction*, 12 (2), 1967. 114-116.

User Education

Hills, P. J. Evaluation of tape slide guides for library instruction. British Library Research and Development, 1977. Report number 5378

Lockwood, D. L. *compiler*. Library instruction : a bibliography. Greenwood, 1979. (UK)

Lolley, John L. and Watkins, Ruth. The use of audiovisuals in developing favourable attitude to the library instruction. *Educational Technology*, September 1979, pp. 56-58.

Malley, Ian *compiler*. A catalogue of UK audio visual media suitable for use in library instruction courses *Infuse Supplement* number 2 Loughborough University, 1978.

Palmer, Joseph W. Non - print media about librarianship and information science. *Drexel Library Quarterly*, 15 (1), 1979, pp. 52-76.

Pollet, D. and Haskell, P. Sing systems for libraries. London : Bowker, 1979.

Smith, J. M. and Winkworth, F. *compilers*. Library user education : a bibliography of teaching materials for schools and colleges of further education. British Library Research and Development Department, 1978. Report no. 5436.

Visual Literacy

Arnheim, R. What do the eyes contribute? *A-V communications Review*, 19 September-October, 1962.

Ausburn, L. J. Visual literacy : background, theory and practice. *Programmed learning and educational technology*, 15 (4), 1978, pp. 291-297.

Beswick, N. W. Visual literacy : a vital skill. *Education Libraries Bulletin*, 24 (1) 1981, pp. 29-37.

Hochberg, J. E. and Brooks, V. Pictorial perception.....*American Journal of Psychology*. 85, 1962, pp. 624-628.

Hodgkinson, A. W. Screen education : teaching a critical approach to cinema and television. Unesco, 1964.

පාරිභාෂික පද මාලාව

අතින් ක්‍රියාකරවීම	manual operation
අතේ ගෙන යාහැකි බව	portability
අනුකූලතාව	compatibility
අධ්‍යාපන චිත්‍රපටය	Educational Film
අධ්‍යාපන තාක්ෂණය	Education Technology
අධ්‍යාපන රූපවාහිනී සේවාව	Education Television Service
අර්ධ ස්වයංක්‍රීය	semi automatic
අර්ධ රාමුව	half frame
අංක දර්ශකය	Digital display
අතිරේක කොටස	accessory
ආරක්ෂක දම්වැල	security chain
ආඥුත ජලය	distilled water
ඇසිටේට් කඩදාසිය	acetate paper
ඇසිටේට් පටිය	acetate tape
ඇළි	grooves
ඉක්මනින් අවශ්‍ය රූප රාමුව සෙවීම	rapid picture searching
උප යන්ත්‍රණ	soft ware
සෘජු අතට තැන්පත් කිරීම	vertical shelving
සෘණ පිටපත	negative
ඒකීය රාමුව	single frame
කට්ටලය	kit
කථනය	narration
කාචය	lens
කාර්ට්‍රිජය	cartridge
කාඩ්බෝර්ඩ් රාමුව	cardboard frame
කැසට් වාදන යන්ත්‍රය	cassette player
කැසට්	cassette
කෙටි චිත්‍රපටය	short film
ගුණාත්මක අගය	quality

චලන	motion
චිත්‍රපටිකාව	filmstrip
තැටි වාදන යන්ත්‍රය	record player
දළ සේයා පටය	film role
දරය	edge
දුරස්ථ පාලනය	remote control
දෘශ්‍ය දත්ත	view data
පරිගණක ආධාරක අධ්‍යා- පනය	computer aided education
පරිගණක යන්ත්‍රය	computer
පවුලේ චිත්‍රපටය	Home movie
පාර දෘශ්‍ය කඩදාසි	transparency
පැතලි අකට තැන්පත් කිරීම	horizontal shelving
පුද්ගලික ශ්‍රව්‍ය උපකරණය	headphone
පොලියෙස්ටර් පටිය	polyester tape
ප්ලාස්ටික් රාමුව	plastic frame
ප්‍රක්ෂේපණය කිරීම	projection
ප්‍රක්ෂේපන ලාම්පුව	projection lamp
ප්‍රක්ෂේපන විදුලි බුබුල	projection bulb
මයික්‍රොෆෝනිය	microphone
මිනිත්තුවකට කරකැවෙන වාර ගණන	revolution per minute (rpm)
මි. මි. 8 චිත්‍රපටය	8 mm film
මි මි. 16 චිත්‍රපටය	16 mm film
මි. මි. 35 චිත්‍රපටය	35 mm film
මි. මි. 70 චිත්‍රපටය	70 mm film
මිශ්‍ර එකතුව	mix collection
මුදුන් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය	overhead projector
යාන්ත්‍රික භාණ්ඩ	hardware
රාමුව	frame
රූප රාමුව	picture frame
රූප රාමුව නිශ්චල කිරීම	freeze picture frame
රූපවාහිනි	television
රෝල	role

වාදන කටුව	gtylus
වාදන ශීර්ෂය	play head
වාර්තා වික්‍රමය	documentary film
විද්‍යුත් ආවේගය	electric pulse
විද්‍යුත්/වෘත්තීය ක්‍රියාවලිය	electro-magnetic activity
විශේෂ එකතුව	special collection
වීඩියෝ කට්ටලය	video kit
වීඩියෝ කැමරාව	video camera
වීඩියෝ කැසට් යන්ත්‍රය	video cassette recoder (VCR)
වීඩියෝ පටය	video tape
වීදුරු රාමුව	glass frame
වෘත්තීය වික්‍රමය	feature film
වෘත්තීයමය	professional
ශබ්ද තැටිය/ශ්‍රව්‍ය තැටිය	sound disc/audio disc
ශබ්ද තැටි රඳවනය	record holder
ශබ්ද පටිය/ශ්‍රව්‍ය පටිය	sound tape/audio tape
සම්පත් මධ්‍යස්ථානය	resource centre
සේවා දෙපාර්තමේන්තුව	service department
සංරක්ෂණය	conservation
ස්ටීරියෝ—මොනෝ	stereo-mono
ස්පොකට් කවුළුව	spocket hole
ස්ලයිඩය	slide
ස්ලයිඩ් ඇල්බමය	slide album
ස්ලයිඩ් ජැකට්ටුව	slide jacket
ස්ලයිඩ් පෙට්ටිය	slide box
ස්ලයිඩ් ප්‍රක්ෂේපන යන්ත්‍රය	slide projector
ස්ලයිඩ් මාරුකරණය	slide changer
ස්ලයිඩ් රඳවනය	slide holder
ස්වයං අධ්‍යාපනය	self education
ස්වයංක්‍රීය	automatic

.....			
02			

බොරලැස්ගමුවේ, කැස්බෑව පාරේ, 217 දරණ ස්ථානයේ පිහිටි
 ප්‍රමුද්ධ ප්‍රකාශනයේ මුද්‍රණාලයේ මුද්‍රණය කරවා පළ කැරිණි.

National Digitization Project

National Science Foundation

Institute : National Library and Documentation Services Board

1. Place of Scanning : National Library and Documentation Services Board, Colombo 07

2. Date Scanned : 20/10/2017

3. Name of Digitizing Company : Sanje (Private) Ltd, No 435/16, Kottawa Rd.
Hokandara North, Arangala. Hokandara

4. Scanning Officer

Name : Naveen

Signature :

Certification of Scanning

I hereby certify that the scanning of this document was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digital scanning accurately, also keeping with the originality of the original document to be accepted in a court of law.

Certifying Officer

Designation : Library Documentation Officer

Name : Iromi Wijesundara

Signature :

Date : 20/10/2017

"This document/publication was digitized under National Digitization Project of the National Science Foundation, Sri Lanka"